

B. No. 3.

B E R E T N I N G

OM

RIGETS STRAFARBEIDSANSTALTER

FOR AARET 1878.

DEN KONGELIGE NORSKE REGJERINGS UNDERDANIGSTE INDSTILLING
AF 6 AUGUST 1880.

CHRISTIANIA.

TRYKT I RINGVOLDS BOGTRYKKERI.

1880.

Den Kongelige Norske Regjerings underdanigste Indstilling af 6te August 1880.

Chefen for Justits- og Politi-Departementet har underdanigst foredraget Følgende:

Departementet tillader sig herved underdanigst at afgive følgende Beretning om Rigets Strafarbejdsanstalter for Aaret 1878.

Som tidligere meddeles Oplysningerne under efternævnte Afdelinger:

- A. Almindelige Bemærkninger.
- B. Strafanstaltfunktionærerne.
- C. Fangeantallet tilligemed statistiske Oplysninger vedkommende samme.
- D. Disciplinen.
- E. Sjølepleien og Undervisningen.
- F. Sundhedstilstanden.
- G. Arbeidsvirksomheden.
- H. Forpleiningen.
- I. Bygningerne.
- K. Indtægter og Udgifter.
- L. Fængselselskaber.

A. Almindelige Bemærkninger.

Fra 1ste Juli 1878 er Sekretærposten i den under Departementet sorterende Afdeling for Strafanstalt- og Fængselsvæsenet bortfalden og istedetfor samme under nævnte Afdeling oprettet et Bureauchefembede, hvortil Storthinget i 1878 bevilgede Gage.

Den i forrige Beretning omhandlede ved Kongelig Resolution af 3die December 1877 bestemte Nedlæggelse af Bergenhus Strafanstalt tog sin Begyndelse den 2den Januar 1878 med Fangernes successive Overflyttelse til Bergens Tugthus, hvorhen ialt 53 Fanger i Tidsrummet fra nævnte Dato til 13de Marts s. A. overførtes. Nedlæggelsen foregik forøvrigt overensstemmende med den af De-

partementet for samme approberede Plan. Samtlige Bygninger og Lokaler, der tidligere vare benyttede af Bergenhus Strafanstalt og som ifølge fornævnte Resolutions Post 3 skulde afstaaes til Militæretaten, overleveredes til denne den 12te Juni s. A. Efterhaanden som Overflytningen af Fanger fandt Sted, overgik ogsaa endel af de ved Bergenhus Strafanstalt ansatte Funktionærer til Bergens Tugthus.

Den 30te Juni næstefter var Nedlæggelsen i dens Helhed tilendebragt.

Samtlige Regnskaber vedkommende Bergenhus Strafanstalt lige til dens Nedlæggelse ere, efter hvad Revisions-Departementet har meddelt, reviderede og deciderede, og er intet Ansvar efter samme fundet at paahvile nogen af Strafanstaltens Funktionærer.

Ved Nedlæggelsen af Bergenhus Strafanstalt blev Antallet af Rigets Strafarbejdsanstalter indskrænket til 6.

Ved Kongelig Resolution af 9de November 1878 blev blandt Andet naadigst bestemt:

- „1. At Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt nedlægges, og at de dersteds hensiddende Fanger overføres til Thronhjems Tugthus.
2. At de af Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt hidtil benyttede Lokaler — med Undtagelse af de Bygninger, som ere opførte paa et udenfor den nævnte Strafarbejdsanstalts egentlige Omraade liggende Grundstykke af ca. 1200 Kvadratalens Størrelse — afgives til Thronhjems Tugthus.
3. At de af Thronhjems Tugthus hidtil benyttede Lokaler udelukkende anvendes til Optagelse af Mandfanger og de nævnte til Tugthuset fra Fæstningsanstalten afgivne Lokaler udelukkende til Optagelse af Kvindefanger.
4. At de i Tugthuset nu hensiddende Kvindefanger overføres til Fæstningsanstaltens Lokaler.
5. At i Thronhjems Tugthus for Effertiden bliver at indsætte:

a. i Mandafdelingen:

1. Alle ved Underretterne inden Thronhjems og Tromsø Stifter tiltalte mandlige Forbrydere, der dømmes til Strafarbeide.
2. Alle ved Nordre og Søndre Østerdalens Soren-skriveriers Jurisdiktioner tiltalte mandlige Forbrydere, der dømmes til Strafarbeide, forsaavidt dette ikke efter gjældende Bestemmelser skal udstaaes i Bods-fængslet.

b. i Kvindefdelingen:

Alle ved Underretterne inden Thronhjems og Tromsø Stifter tiltalte kvindelige Forbrydere, der dømmes til Strafarbeide.“

Nedlæggelsen af Thronhjems Fæstnings Strafanstalt og de dermed i Forbindelse staaende Forføininger har dog først kunnet iværksættes i 1879.

Videre er ved Kongelig Resolution af 21de December 1878 bestemt, at det Fornødne angaaende Fangernes Beklædning for Eftertiden bliver at anordne af Justitsdepartementet for samtlige Rigets Strafarbeidsanstalter.

Under denne Afdeling kan ogsaa bemærkes, at ifølge Kongelig Resolution af 19de Juli 1878 afgave Expeditionschefen for Strafanstalt- og Fængselsvæsenet samt Bods-fængslets Direktør paa Norges Vegne Møde ved den internationale Fængselskongres, der afholdtes i Stockholm i August Maaned s. A.

Ved bemeldte Kongres var tillige foranstaltet en Udstilling af Prøver paa Strafarbeidsfangers Arbeider fra Sverige, Danmark, Finland og Norge. Der var for Norges Vedkommende fremsendt forskellige Arbeider fra de i Christiania værende Strafarbeidsanstalter, hvilke Arbeider vandt megen Anerkjendelse.

B. Strafanstaltfunktionærerne.

Medens man tidligere alene for Bods-fængslets Vedkommende havde bestemte Forskrifter for, af hvem samtlige Funktionærer skulde ansættes og afskediges m. V., hvorimod for de øvrige Strafanstalters Vedkommende savnedes fuldstændige Regler herom, idet der alene ved forskellige Tid efter anden afgivne Resolutioner havdes særskilte Bestemmelser for enkelte Funktionærers Vedkommende, er til Opnaelse af Fuldstændighed og Enhed i denne Henseende ved Kongelig Resolution af 9de December 1878 afgivet fornødne Bestemmelser angaaende Ansættelse og Afskedigelse af Funktionærer ved Rigets Strafarbeidsanstalter.

Et Aftryk af den nævnte Kongelige Resolution vedlægges som Bilag No. 1.

Ved Kongelig Resolution af 25de Mai 1878 er bleven bestemt, at Bestyrere af Strafarbeidsanstalter paa Reiser inden Riget i offentlige Anliggender tilstaaes saadan Diæt-

godtgjørelse, som i Lov af 3die Juni 1874 angaaende offentlige Tjenestemænds Skyds- og Diætgodtgjørelse § 19 for 3die Klasse er bestemt.

I den til Stortinget i 1878 afgivne Budgetproposition vedkommende Strafarbeidsanstalterne blev fremsat Forslag til en fast Regulering af de overordnede Strafanstaltfunktionærers Aflønning (for Bestyrere, Præster og Læger) fra 1ste Juli 1878. Stortinget bevilgede ogsaa i Anledning heraf forskellige Gageforhøielser, saaledes at Aflønningen for efternævnte Funktionærer fra 1ste Juli 1878 er bestemt til:

Akershus Strafanstalt	Kr. 800,00
- Kapteinvagtmesteren ved Thronhjems Fæstning som Bestyrer af Thronhjems Fæstnings Strafanstalt	„ 500,00
- Direktøren ved Bods-fængslet	„ 3800,00
og som personligt Tillæg for Direktør Petersen	Kr. 600,00.
- Overinspektøren ved Christiania Tugthus	„ 4600,00
- Do. - Bergens Do.	„ 4000,00
- Do. - Thronhjems Do.	„ 3800,00
(tilligemed for de 4 sidstnævnte fri Bolig, Lys og Brænde).	
- Præsten ved Akershus Strafanstalt . . .	„ 3700,00
- Do. - Christiania Tugthus	„ 3700,00
- Do. - Bergens Tugthus	„ 3200,00
- Do. - de Thronhjemske Anstalter	„ 2880,00
- Do. - Bods-fængslet	„ 3200,00
(tilligemed for sidstnævnte fri Bolig, Lys og Brænde).	
- Lægen ved Akershus Strafanstalt . . .	„ 1000,00
- Do. - Thronhjems Fæstnings Strafanstalt	„ 400,00
- Lægen ved Bods-fængslet	„ 2000,00
- Do. - Christiania Tugthus	„ 1200,00
- Do. - Bergens Do.	„ 600,00
- Do. - Thronhjems Do.	„ 720,00

Overensstemmende med derom fremsat Kongelig Proposition bevilgede Stortinget i 1878 til Kapteinvagtmester ved Bergenhus Fæstning, Brun, et Beløb af 1000 Kroner aarlig af Statskassen fra 1ste Juli 1878 at regne som Erstatning for Tab af Indtægter ved Nedlæggelsen af Bergenhus Strafanstalt, hvis Bestyrer han havde været.

Den under 15de December 1877 ansatte Præst ved Christiania Tugthus, Roll, tiltraadte sit Embede i Sommeren 1878. Embedet bestyredes imidlertid af Pastor Færden.

Med Departementets Samtykke foretog Overinspektøren ved Bergens Tugthus i Sommeren 1878 paa offentlig Bekostning en Reise til Christiania for at gjøre sig nærmere bekendt med Forholdene ved de derværende Strafarbeidsanstalter. Overinspektøren opholdt sig i Christiania og gennemgik Forholdene ved de nævnte Anstalter i Tiden

fra 14de til 27de Juni 1878. Han har senere indberettet at han har havt meget Udbytte af bemeldte Reise.

Lægen ved samme Tugthus, Stadsfysikus Heiberg, afgik ved Døden den 26de Juli 1878. I Resten af Beretningsaaret bestyredes Lægeposten ved bemeldte Tugthus af en Konstitueret.

Til fornøden Kontorhjælp blev der af Departementet tilstaaet Overinspektøren ved Throndhjems Tugthus af Strafanstaltens Kasse et Beløb af 40 Kroner maanedlig fra 1ste Juni indtil Videre, hvilken Udgift senere ved Ansættelse af en fast Kontorbetjent for nævnte Overinspektør er bortfaldt.

Følgende Forandringer med Hensyn til de underordnede Strafanstaltfunktionærers Poster have i Beretningsaaret fundet Sted.

Organisten ved Akershus Strafanstalt erholdt fra 1ste April tillige Ansættelse som Sanglærer ved samme Anstalt.

En Kjøkkenbetjentpost ved denne Strafanstalt, der i Oktober Maaned blev ledig, inddrogtes, idet der bestemtes, at en Fange skulde afgives til at yde Bistand i Kjøkkenet.

Samtlige underordnede Funktionærer ved Bergenhus Strafanstalt med Undtagelse af Spisemesteren og en Opsynsbetjent fik ved Strafanstaltens Nedlæggelse Ansættelse ved Bergens Tugthus.

Værksmester Dahl overgik 1ste September fra Throndhjems Fæstnings Strafanstalt til Throndhjems Tugthus for midlertidig at overtage Værksmesterposten dersteds. I hans Sted konstitueredes Vagtmester og Værksassistent Vernæs som Værksmester ved Throndhjems Fæstnings Strafanstalt, medens en af Opsynsbetjentene konstitueredes som Vagtmester og Værksassistent. Den derved ledigblevne Opsynsbetjentpost blev paa Grund af Anstaltens nærforestaaende Nedlæggelse ikke fast besat, hvorimod der istedet blev leiet fornøden Hjælp for en akkorderet Betaling.

Assistent hos Regnskabsføreren ved Christiania Tugthus Ingvald Bye ansattes fra 2den April som Underinspektør ved Tugthuset, i hvilken Stilling han havde været konstitueret siden 17de November 1877.

Farvermesteren ved samme Strafanstalt fratraadte 30te Juni sin Post, paa Grund af Fabrikdriftens Indskrænkning. Senere er den fornødne Farvning besørget for akkorderet Betaling.

Det mandlige Opsynspersonale ved Christiania Tugthus blev i Aarets Løb formindsket med 2 Opsynsbetjente, hvis Poster inddrogtes. Istedet antoges en leiet Natvægter med maanedlig Godtgjørelse af 40 Kr.

Ved foranførte Resolution af 3die December 1877 angaaende Bergenhus Strafanstalts Nedlæggelse bestemtes bl. A. tillige, at ved Bergens Tugthus skulde, efterhaanden som Fangernes Overflytning foregik, ansættes 1 Værksmester, 1 Vagtmester og 2 Opsynsbetjente.

I Værksmesterposten ansattes Underinspektøren ved Bergenhus Strafanstalt og i de øvrige Poster Betjente, der havde indehavt tilsvarende Stillinger ved nævnte Anstalt.

Søndagsskolelæreren ved Bergens Tugthus, hvis Post i Henhold til Resolutionen af 3die December 1877 blev inddraget, fratraadte sin Tjeneste 30te Marts 1878, efter hvilken Tid Undervisningen i Søndagsskolen uden særskilt Godtgjørelse overtoges af Anstaltens Lærer (Klokkeren).

Til Assistance for Spisemesteren ved denne Strafanstalt, hvori efter Overflyttelsen af Kvindefangerne til Christiania Tugthus kun indsættes mandlige Forbrydere, blev istedetfor 2de Tjenestepiger, der afskedigedes, ansat en Opsynsbetjent, hvorhos der bestemtes, at 2 Fanger skulde afgives til Tjeneste i Kjøkkenet. I Opsynsbetjentposten ansattes en Opsynsbetjent fra Bergenhus Strafanstalt.

Til fornøden Assistance for Regnskabsføreren ved Throndhjems Tugthus blev fra 24de August indtil Videre af Strafanstaltens Kasse tilstaaet indtil 30 Kr. maanedlig, hvilken Udgift senere er bortfaldt.

Fabrikmester ved denne Strafanstalt, Schuster, fratraadte efter egen Opsigelse sin Post 31te Juli, og konstitueredes i hans Post Værksmester ved Throndhjems Fæstnings Strafanstalt Dahl.

Paa Grund af Arbeidsdriftens Udvikling og det som Følge heraf voxende Krav paa stærkere Opsyn blev fra 1ste Juni antaget en midlertidig Opsynsbetjent ved Throndhjems Tugthus.

Til følgende i Beretningsaaret fra Strafanstalterne afgaaede underordnede Funktionærer er ved Kgl. Resolution af Statskassen tilstaaet efternævnte aarlige Pensioner, som af Stortinget i 1879 bevilgedes dem med samme Beløb:

Vagtmester ved Akershus Strafanstalt Eliassen fra 1ste November 1878	400 Kr.
Spisemester ved Bergenhus Strafanstalt Jordanger fra 1ste Juli 1878	800 „
Opsynsbetjent ved Christiania Tugthus Colberg fra 1ste Juli 1878	200 „
Fabrikmester ved Throndhjems Tugthus Schuster fra 1ste September 1878	800 „

Derhos tilstodes ved Kgl. Resolution af 13de Juli 1878 en aarlig Pension af Statskassen af 200 Kr. fra 1ste April s. A. til Opsynsbetjent ved Bergenhus Strafanstalt, Hovland, der imidlertid afgik ved Døden allerede 22de September s. A.

Med Hensyn til Opsynets Størrelse, Fordeling og Tilstrækkelighed i Forhold til Fangeantallet gjælder i det Væsentlige det samme som i 1877.

Betjeningens Forhold saavel i Almindelighed som ligeoverfor Fangerne har ved samtlige Strafanstalter i det Heletaget været godt.

C. Fangeantallet tilligemed statistiske Oplysninger vedkommende samme.

Departementet tillader sig herunder at fremlægge:

I. Opgave, der viser Tilgang og Afgang i Rigets Strafarbejdsanstalter i Aaret 1878 (Tabel I).

Det vil af denne Opgave sees, at Fangeantallet i Rigets Strafarbejdsanstalter ved Begyndelsen af 1878 var 855 Mandspersoner og 287 Kvindespersoner eller tilsammen 1142 Personer, og at i Aaret 1878 ere i disse Anstalter indsatte efter Dom 451 Mandspersoner — naar derunder medregnes en fra Thronhjems Tugthus i 1877 undvegen, men i 1878 paagreben Fange — og 99 Kvindespersoner eller tilsammen 550 Personer.

Sammenlægges Antallet af de ved Begyndelsen af 1878 Hensiddende med Antallet af de i 1878 efter Dom Indsatte, viser det sig, at Antallet af dem, der i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter udgjorde 1692, hvoraf 1306 Mandspersoner og 386 Kvindespersoner.

Antallet var:

	Mænd.	Kvinder.	Tils.
i 1869	1692	455	2147
- 1870	1626	454	2080
- 1871	1660	458	2118
- 1872	1559	435	1994
- 1873	1437	412	1849
- 1874	1317	384	1701
- 1875	1323	383	1706
- 1876	1344	390	1734
- 1877	1313	386	1699
- 1878	1306	386	1692

Ved Udgangen af 1878 hensad i Rigets Strafarbejdsanstalter 850 Mandspersoner og 260 Kvindespersoner, tilsammen 1110 Personer.

Fangeantallet ved Udgangen af hvert af følgende 10 Aar var:

	Mænd.	Kvinder.	Tils.
i 1869	1074	327	1401
- 1870	1059	342	1401
- 1871	1047	318	1365
- 1872	957	324	1281
- 1873	923	285	1208
- 1874	887	268	1155
- 1875	883	285	1168
- 1876	862	270	1132
- 1877	855	287	1142
- 1878	850	260	1110

Antallet af de Personer, der i Løbet af 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter, forholder sig til Rigets hjemmehørende Folkemængde den 31te December 1875, 1,818,853 omtrent som 1 : 1075 og Antallet af dem, der ved Udgangen af 1878 hensad sammesteds omtrent som 1 : 1639.

I Forbindelse hermed meddeles følgende Oversigt over det samlede Antal Fangedage, det gennemsnitlige daglige Fangebelæg, det største og det mindste Fangebelæg i Beretningsaaret ved Strafanstalterne:

Strafanstalt.	Det samlede Antal Fangedage.	Det gennemsnitlige daglige Fangebelæg.	Det største Fangebelæg.	
			Det største Fangebelæg.	Det mindste Fangebelæg.
Ved Bodsfængslet	69059	189,20	199	179
» Akershus Strafanstalt	109645	300,40	306	292
» Bergenhus do.	1841	25,57	-	-
» Thronhjems Fæstnings do.	24522	67,18	69	64
» Christiania Tugthus	113640	311,34	327	293
» Bergens do.	33760	92,49	105	42
» Thronhjems do.	61139	167,50	179	157

II. Opgave, der viser, for hvilke Forbrydelser de Personer, der i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter, ere straffældte (Tabel II).

Til nærmere Oplysning om, for hvilke Forbrydelser de Personer, der i 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter, ere straffældte, hidsættes efter nærværende Opgave Følgende:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I alt.		
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	
	Forbrydelse mod den offentlige Myndighed	6	-	2	-	8	-
Eftergjørelse eller Forfalskning af offentlige Dokumenter, Mynter Pengesedler m. V.	5	-	5	-	10	-	
Mened	6	-	1	-	7	-	
Mord	20	12	1	1	21	13	
Drab	28	1	4	-	32	1	
Fostermord, Barnefødsel i Dølgemaal, Fosterfordrivelse samt Delagtighed deri	-	148	-	23	-	171	
Fornærmelse paa Legeme eller Helbred	20	1	10	1	30	2	
Krænkelser af Andres Frihed	-	-	1	-	1	-	
Løbsagtsforseelser.	Voldtægt	10	-	5	-	15	-
	Blodskam	19	7	5	3	24	10
	Omgjængelse mod Naturen	4	-	7	-	11	-
	Hor	-	-	1	-	1	-
	Leiermaalsforseelse	1	17	1	17	2	34
Ulovligt Samlevnet	9	2	9	9	18	11	
Forførelse og Rufferi	2	-	-	-	2	-	
Andre Løbsagtsforseelser	2	-	1	4	3	4	
Tyveri og Tyvsmedvideri	623	92	336	40	959	132	
Røveri	21	-	5	-	26	-	
Lateris	776	280	394	98	1170	378	

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I alt.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
Transport	776	280	394	98	1170	378
Ulovlig Omgang med Hittegods . . .	1	-	-	-	1	-
Bedrageri og anden Svig	15	-	17	1	32	1
Falsk	30	3	36	-	66	3
Ulovlig Brug af hvad Andre eie eller besidde	1	-	-	-	1	-
Mordbrand	16	3	4	-	20	3
Anden Ildspaaættelse	12	1	-	-	12	1
Forbrydelse mod Søfartsloven . . .	4	-	-	-	4	-
Tilsammen	855	287	451	99	1306	386

Procentvis beregnet stiller Forholdet sig saaledes:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
Forbrydelse mod den offentlige Myndighed .	0,7	-	0,5	-
Eftergjørelse eller Forfalskning af offentlige Dokumenter, Mynter, Pengesedler m. V. . .	0,6	-	1,1	-
Mened	0,7	-	0,2	-
Mord	2,3	4,2	0,2	1,0
Drab	3,3	0,3	0,9	-
Fosterfordrivelse samt Delagtighed deri	-	51,6	-	23,2
Fornærmelse paa Legeme eller Helbred . . .	2,3	0,3	2,2	1,0
Krænkelser af Andres Frihed	-	-	0,2	-
Løssagtighedsforseelser.	Voldtægt	1,2	-	1,1
	Blodskam	2,2	2,4	1,1
	Omgjængelse mod Naturen	0,5	-	1,6
	Hor	-	-	0,2
	Leiermaalsforseelse	0,1	5,9	0,2
	Ulovligt Samlevnet	1,0	0,7	2,0
	Andre Løssagtighedsforseelser	0,2	-	0,2
Tyveri og Tyvsmedvideri	72,9	32,1	74,5	40,4
Røveri	2,5	-	1,1	-
Ulovlig Omgang med Hittegods	0,1	-	-	-
Bedrageri og anden Svig	1,8	-	3,8	1,0
Falsk	3,5	1,1	8,0	-
Ulovlig Brug af hvad Andre eie eller besidde	0,1	-	-	-
Mordbrand	1,9	1,1	0,9	-
Anden Ildspaaættelse	1,4	0,3	-	-
Forbrydelse mod Søfartsloven	0,5	-	-	-

Af denne Oversigt sammenlignet med den lignende for Aaret 1877 vil sees:

1. at af de ved Aarets Begyndelse i Strafanstalterne Hensiddende vare straffældte:

a. af Mandfanger:

	1878.	1877.
for Tyveri og Tyvsmedvideri	72,9 %	76,7 %
- Falsk	3,5 -	3,0 -
- Drab	3,3 -	2,5 -
- Røveri	2,5 -	2,4 -
- Mord	2,3 -	2,2 -
- Legemsfornærmelse	2,3 -	2,9 -
- Blodskam	2,2 -	1,9 -
- Mordbrand	1,9 -	1,5 -
- Bedrageri	1,8 -	1,2 -

b. af Kvindefanger:

	1878.	1877.
for Fosterfordrivelse samt Delagtighed deri	51,6 %	54,1 %
- Tyveri og Tyvsmedvideri	32,1 -	32,6 -
- Leiermaalsforseelse	5,9 -	3,3 -
- Mord	4,2 -	4,8 -
- Blodskam	2,4 -	0,7 -
- Falsk	1,1 -	0,4 -
- Mordbrand	1,1 -	1,1 -
- Ulovligt Samlevnet	0,7 -	0,7 -

2. at af de i Aarets Løb Indsatte vare straffældte:

a. af Mandfanger:

	1878.	1877.
for Tyveri og Tyvsmedvideri	74,5 %	70,5 %
- Falsk	8,0 -	6,9 -
- Bedrageri	3,8 -	3,6 -
- Legemsfornærmelse	2,2 -	3,3 -
- Ulovligt Samlevnet	2,0 -	2,0 -
- Omgjængelse mod Naturen	1,6 -	1,3 -
- Røveri	1,1 -	0,9 -
- Voldtægt	1,1 -	0,7 -
- Blodskam	1,1 -	2,0 -
- Eftergjørelse eller Forfalskning af offentlige Dokumenter, Mynter, Pengesedler m. V.	1,1 -	0,2 -
- Drab	0,9 -	2,4 -
- Mordbrand	0,9 -	1,1 -

b. af Kvindefanger:

	1878.	1877.
for Tyveri og Tyvsmedvideri	40,4 %	42,2 %
- Fosterfordrivelse samt Delagtighed deri	23,2 -	24,1 -
- Leiermaalsforseelse	17,2 -	20,7 -
- Ulovligt Samlevnet	9,1 -	1,7 -
- Andre Løssagtighedsforseelser	4,1 -	„ -
- Blodskam	3,0 -	6,8 -

III. Opgave, der viser Længden af den Straffetid, som de Personer, der i 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter, ere tilfundne. (Tabel III).

Af denne Opgave fremgaar, at Strafarbejde var tilfunden:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I Alt.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
Paa Livstid	27	10	1	1	28	11
over 15 Aar	9	-	-	-	9	-
- 12 — til 15 Aar	11	3	2	-	13	3
- 9 — - 12 —	42	50	7	1	49	51
- 6 — - 9 —	89	62	16	9	105	71
- 5 — - 6 —	60	8	6	-	66	8
- 4 — - 5 —	90	20	15	5	105	25
- 3 — - 4 —	158	51	25	12	183	63
- 2 — - 3 —	115	14	44	3	159	17
- 1 — - 2 —	161	24	68	13	229	37
fra 6 Maaneder til 1 Aar	93	44	266	55	359	99
under 6 Maaneder	-	1	1	-	1	1
	855	287	451	99	1306	386

Af de nævnte ved Aarets Begyndelse hensiddende Fanger — 855 Mandfanger og 287 Kvindefanger — samt af de efter Dom i Aarets Løb indsatte Fanger — 451 Mandfanger og 99 Kvindefanger — var saaledes tilfundne Strafarbejde:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
Paa Livstid	3,2	3,5	0,2	1,0
over 15 Aar	1,1	-	-	-
- 12 — til 15 Aar	1,3	1,0	0,4	-
- 9 — - 12 —	4,9	17,4	1,6	1,0
- 6 — - 9 —	10,4	21,6	3,6	9,1
- 5 — - 6 —	7,0	2,8	1,3	-
- 4 — - 5 —	10,5	7,0	3,3	5,1
- 3 — - 4 —	18,5	17,8	5,5	12,1
- 2 — - 3 —	13,4	4,9	9,8	3,0
- 1 — - 2 —	18,8	8,4	15,1	13,1
fra 6 Maaneder til 1 Aar	10,9	15,3	59,0	55,6
under 6 Maaneder	-	0,3	0,2	-

For de ved Aarets Begyndelse Hensiddendes Vedkommende stiller altsaa Forholdet sig saaledes, at af Mandfangerne var det største Antal 18,8 % tilfunden en Straffetid af over 1 til 2 Aar, medens af Kvindefangerne det største Antal 21,6 % var tilfunden en Straffetid af over 6 til 9 Aar.

Af de i Aarets Løb efter Dom Indsatte var over Halvparten af saavel Mands- som Kvindefanger — nemlig henholdsvis 59,0 % og 55,6 % — tilfunden Strafarbejde fra 6 Maaneder til 1 Aar.

I 1877 var Forholdet for de ved Aarets Begyndelse Hensiddende saaledes, at af Mandfangerne det største Antal 18,8 % var tilfunden en Straffetid af over 3 til 4 Aar, medens af Kvindefangerne det største Antal 24,1 % var tilfunden en Straffetid af over 9 til 12 Aar. Af de i Aarets Løb efter Dom Indsatte var henved Halvparten af saavel Mands- som Kvindefanger — nemlig henholdsvis 41,5 % og 49,1 % — tilfunden Strafarbejde fra 6 Maaneder til 1 Aar.

IV. Opgave, der viser de Personers Alder, der i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter (Tabel IV).

Det sees af denne Opgave, at Fangerne vare i en Alder af:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I Alt.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
10—15 Aar	-	-	-	-	-	-
15—18 —	2	1	4	1	6	2
18—20 —	13	2	36	3	49	5
20—25 —	90	36	101	23	191	59
25—30 —	142	76	86	18	228	94
30—40 —	225	95	95	28	320	123
40—50 —	175	51	69	20	244	71
50—60 —	124	21	40	3	164	24
60—70 —	73	4	20	3	93	7
ove 70 Aar	11	1	-	-	11	1
	855	287	451	99	1306	386

Af fornævnte Fanger faldt paa Alderen:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
10—15 Aar	%	%	%	%
15—18 —	0,2	0,3	0,9	1,0
18—20 —	1,5	0,7	8,0	3,0
20—25 —	10,5	12,6	22,4	23,3
25—30 —	16,6	26,5	19,1	18,2
30—40 —	26,3	33,1	21,1	28,3
40—50 —	20,5	17,8	15,3	20,2
50—60 —	14,5	7,3	8,8	3,0
60—70 —	8,6	1,4	4,4	3,0
over 70 Aar	1,3	0,3	-	-

Af foranstaaende Opgave og den tilsvarende for 1877 fremgaar:

1. at af de ved Aarets Begyndelse Hensiddende var i en Alder af:

a. Mandfanger:

	1878.	1877.
20—25 Aar	10,5 %	11,4 %
25—30 —	16,6 -	18,3 -
30—40 —	26,3 -	25,9 -
40—50 —	20,5 -	18,3 -

b. Kvindefanger:

20—25 Aar	12,6 -	10,4 -
25—30 —	26,5 -	25,9 -
30—40 —	33,1 -	33,0 -
40—50 —	17,8 -	18,9 -

2. at af de i Aarets Løb Indsatte vare i en Alder af:

a. Mandfanger:

	1878.	1877.
20—25 Aar	22,4 %	22,8 %
25—30 —	19,1 -	16,6 -
30—40 —	21,1 -	23,5 -
40—50 —	15,3 -	16,0 -

b. Kvindefanger:

20—25 Aar	23,3 -	22,4 -
25—30 —	18,2 -	20,7 -
30—40 —	28,3 -	24,1 -
40—50 —	20,2 -	19,8 -

V. Opgave, der viser, hvormange af de Personer, der i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter vare Norske, Finner, Lapper, Svensker og af andre fremmede Nationaliteter (Tabel V).

Af Opgaven erfares, at af Fangerne vare med Hensyn til Nationalitet:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I Alt.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
Norske	782	275	407	96	1189	371
Finner	6	1	2	-	8	1
Lapper	13	6	11	2	24	8
Svensker	49	5	26	1	75	6
Andre Nationaliteter	5	-	5	-	10	-
	855	287	451	99	1306	386

Der var saaledes af:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
	%	%	%	%
Norske	91,5	95,8	90,3	97,0
Finner	0,7	0,3	0,4	-
Lapper	1,5	2,1	2,4	2,0
Svensker	5,7	1,8	5,8	1,0
Andre Nationaliteter	0,6	-	1,1	-

I 1877 var af de ved Aarets Begyndelse Hensiddende 91,3 % af Mandfangerne og 96,6 % af Kvindefangerne samt af de i Aarets Løb Indsatte 90,7 % Mandfanger og 95,7 % Kvindefanger Norske.

VI. Opgave, der viser de Personers ægteskabelige Stilling, der i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter (Tabel VI).

Det vil af denne Opgave sees, at af Fangerne vare:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I Alt.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
Ugifte	576	236	309	72	885	308
Giftede, som har Børn	181	22	103	17	284	39
Giftede uden Børn	41	6	11	3	52	9
Enkemænd og Enker, som have Børn	48	18	25	6	73	24
Enkemænd og Enker uden Børn	9	5	3	1	12	6
	855	287	451	99	1306	386
samt af:						
Giftede med og uden Børn	222	28	114	20	336	48
Enkemænd og Enker med og uden Børn	57	23	28	7	85	30

Procentvis beregnet var deraf:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
	%	%	%	%
Ugifte	67,4	82,2	68,5	72,7
Giftede, som har Børn	21,2	7,7	22,8	17,2
Giftede uden Børn	4,8	2,1	2,4	3,0
Enkemænd og Enker, som have Børn	5,6	6,3	5,6	6,1
Enkemænd og Enker uden Børn	1,0	1,7	0,7	1,0
samt af:				
Giftede med og uden Børn	26,0	9,8	25,2	20,2
Enkemænd og Enker med og uden Børn	6,6	8,0	6,3	7,1

Saa vel af de ved Begyndelsen af Aaret Hensiddende som af de i Aarets Løb Indsatte var saaledes baade af Mandfanger og Kvindefanger omkring de tre Fjerdeparter ugifte.

I 1877 var Forholdet omtrent det samme, idet Procentantallet af de Ugifte udgjorde af de ved Aarets Begyndelse Hensiddende 69,1 % Mandfanger og 80,7 % Kvindefanger og af de i Aarets Løb efter Dom Indsatte 68,7 % Mandfanger og 82,8 % Kvindefanger.

VII. Opgave, der viser de Personers tidligere Livsstilling, som i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter (Tabel VII).

Efter Opgaven vare Fangerne med Hensyn til deres tidligere Livsstilling saaledes fordelte:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I Alt.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
Ombuds- og Bestillingsmænd . . .	2	1	-	-	2	1
Handelsmænd og Fabrikanter . . .	17	2	13	4	30	6
Haandværkere	3	-	5	-	8	-
Gaardbrugere og Føderaadfolk . .	22	16	17	5	39	21
Handelsbetjente og Kontorister . .	7	-	2	-	9	-
Haandværksarbeidere og Læredrenge	212	17	102	9	314	26
Tjenestetyende	13	146	24	35	37	181
Fabrik- og Værksarbeidere	2	7	1	1	3	8
Husmænd og Inderster	22	7	10	4	32	11
Fiskere	17	-	25	-	42	-
Søfarende	58	2	38	1	96	3
Dagarbeidere	427	72	184	30	611	102
Løsgjængere og Omstreifere	25	4	17	7	42	11
Betlere og Fattiglemmer	3	-	-	1	3	1
Personer i andre Stillingen	22	7	11	1	33	8
Ei opgivet	3	6	2	1	5	7
	855	287	451	99	1306	386

Procentvis stiller Forholdet sig saaledes:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
Ombuds- og Bestillingsmænd	0,2	0,4	-	-
Handelsmænd og Fabrikanter	2,0	0,7	2,9	4,0
Haandværkere	0,4	-	1,1	-
Gaardbrugere og Føderaadfolk	2,6	5,6	3,8	5,1
Handelsbetjente og Kontorister	0,8	-	0,5	-

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
	%	%	%	%
Haandværksarbeidere og Læredrenge . . .	24,8	5,9	22,6	9,1
Tjenestetyende	1,5	50,9	5,3	35,4
Fabrik- og Værksarbeidere	0,2	2,4	0,2	1,0
Husmænd og Inderster	2,6	2,4	2,2	4,1
Fiskere	2,0	-	5,5	-
Søfarende	6,7	0,7	8,4	1,0
Dagarbeidere	49,9	25,1	40,8	30,3
Løsgjængere og Omstreifere	2,9	1,4	3,8	7,1
Betlere og Fattiglemmer	0,4	-	-	1,0
Personer i andre Stillingen	2,6	2,4	2,4	1,0
Ei opgivet	0,4	2,1	0,5	1,0

Af denne Opgave vil sees, at af Mandfangerne tilhørte de Fleste saavel af de ved Aarets Begyndelse Hensiddende som af de i Aarets Løb Indsatte Klasserne Dagarbeidere samt Haandværksarbeidere og Læredrenge — af førstnævnte Klasse henholdsvis 49,9 % og 40,8 %, af sidstnævnte henholdsvis 24,8 % og 22,6 %. Af Kvindefangerne tilhørte de Fleste Tjenestetyende eller Dagarbeiderklassen, idet af de Hensiddende fandtes 50,9 % Tjenestetyende og 25,1 % Dagarbeidere og af de Indsatte henholdsvis 35,4 % og 30,3 %. I 1877 tilhørte ogsaa Størsteparten af Mandfangerne saavel af de Hensiddende som de Indsatte Dagarbeider- eller Haandværksarbeiderklassen, og af Kvindefangerne Klassen Tjenestetyende eller Dagarbeidere.

VIII. Opgave, som viser, hvormange af de Personer, der i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter, ikke tidligere have været straffede og hvormange tidligere have været straffede med Fængsel eller anden Straf end Strafarbeide eller med Strafarbeide (Tabel VIII).

Med Hensyn til om Fangerne tidligere have været straffede viser nærværende Opgave, at af disse vare:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I Alt.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
Ikke tidligere straffede	154	167	125	31	279	198
Tidligere straffede	701	120	326	68	1027	188
og af de sidstnævnte:						
Med Fængsel eller anden Straf end Strafarbeide	106	33	135	42	241	75
Med Strafarbeide	595	87	191	26	786	113

Der var saaledes af:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
	%	%	%	%
Ikke tidligere straffede	18,0	58,2	27,7	31,3
Tidligere straffede	82,0	41,8	72,3	68,7
og af de sidstnævnte:				
Med Fængsel eller anden Straf end Strafarbeide	12,4	11,5	29,9	42,4
Med Strafarbeide	69,6	30,3	42,4	26,3

Det viser sig heraf, at af de ved Aarets Begyndelse Hensiddende vare af Mandfangerne ikke mindre end 82,0 % tidligere straffede og deraf 69,6 % med Strafarbeide, medens kun 18,0 % ikke tidligere vare straffede. Af Kvindefangerne var derimod 58,2 % eller over Halvparten ikke tidligere straffede, medens 41,8 % forhen vare straffede, og deraf 30,3 % med Strafarbeide.

Af de i Aarets Løb Indsatte var ogsaa af Mandfangerne Størsteparten, 72,3 % eller omtrent tre Fjerdedele af det hele Antal, tidligere straffede og deraf 42,4 % med Strafarbeide, medens 27,7 % ikke tidligere vare straffede. Af Kvindefangerne var ligeledes den største Del, nemlig 68,7 %, tidligere straffede og deraf 26,3 % med Strafarbeide, medens 31,3 % ikke forhen vare straffede.

Sammenlignet med Aaret 1877 stiller Forholdet sig saaledes:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.				Indsatte efter Dom i Aarets Løb.			
	1878.		1877.		1878.		1877.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
	%	%	%	%	%	%	%	%
Ikke tidligere straffede	18,0	58,2	19,9	57,8	27,7	31,3	22,4	36,2
Tidligere straffede	82,0	41,8	80,1	42,2	72,3	68,7	77,6	63,8
og af de sidstnævnte:								
Med Fængsel eller anden Straf end Strafarbeide	12,4	11,5	15,1	13,3	29,9	42,4	24,6	25,0
Med Strafarbeide	69,6	30,3	65,0	28,9	42,4	26,3	53,0	38,8

IX. Opgave, der viser, hvormange af de Personer, der i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter have været ægte fødte og hvormange uægte fødte (Tabel IX).

Af Opgaven sees, at af Fangerne vare:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		I Alt.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
Ægte fødte	772	242	401	89	1173	331
Uægte fødte	75	42	48	10	123	52
Ikke oplyst	8	3	2	-	10	3
	855	287	451	99	1306	386

Procentvis stiller Forholdet sig saaledes:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.		Indsatte efter Dom i Aarets Løb.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
	%	%	%	%
Ægte fødte	90,3	84,3	88,9	89,9
Uægte fødte	8,8	14,6	10,7	10,1
Ikke oplyst	0,9	1,1	0,4	-

Af Opgaven sees, at omtrent ni Tiendedele af saavel de ved Aarets Begyndelse Hensiddende som de i Aarets Løb efter Dom Indsatte vare ægte fødte.

X. Opgave, der viser, hvor de Personer, der i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter vare hjemmehørende (Tabel X).

Af Fangerne vare ifølge denne Opgave hjemmehørende i:

B. No. 3.

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.						Indsatte efter Dom i Aarets Løb.						I Alt.					
	Mp.			Kp.			Mp.			Kp.			Mp.			Kp.		
	Kjøbstad eller Ladedsted.	Landdistrikt.	Tilsammen.	Kjøbstad eller Ladedsted.	Landdistrikt.	Tilsammen.	Kjøbstad eller Ladedsted.	Landdistrikt.	Tilsammen.	Kjøbstad eller Ladedsted.	Landdistrikt.	Tilsammen.	Kjøbstad eller Ladedsted.	Landdistrikt.	Tilsammen.	Kjøbstad eller Ladedsted.	Landdistrikt.	Tilsammen.
Smaalenes Amt	42	46	88	5	14	19	17	11	28	2	4	6	59	57	116	7	18	25
Akershus Amt	-	41	41	-	15	15	1	16	17	-	4	4	1	57	58	-	19	19
Christiania	189	-	189	61	-	61	89	-	89	25	-	25	278	-	278	86	-	86
Hedemarkens Amt	3	36	39	3	14	17	4	20	24	-	7	7	56	63	3	21	24	
Christians Amt	4	33	37	-	13	13	3	18	21	1	5	6	7	51	58	1	18	19
Buskeruds Amt	28	27	55	5	10	15	7	13	20	3	4	7	35	40	75	8	14	22
Jarlsberg og Laurviks Amt	11	9	20	2	11	13	6	7	13	1	1	2	17	16	33	3	12	15
Bratsbergs Amt	16	12	28	2	3	5	5	8	13	-	1	1	21	20	41	2	4	6
Nedenæs Amt	8	14	22	2	6	8	7	11	18	3	1	4	15	25	40	5	7	12
Lister og Mandals Amt	21	12	33	-	3	3	9	6	15	-	1	1	30	18	48	-	4	4
Stavanger Amt	16	15	31	6	9	15	6	6	12	2	-	2	22	21	43	8	9	17
Søndre Bergenhus Amt	-	14	14	-	6	6	-	13	13	-	1	1	-	27	27	-	7	7
Bergen	25	-	25	7	-	7	19	-	19	5	-	5	44	-	44	12	-	12
Nordre Bergenhus Amt	-	20	20	-	5	5	-	13	13	-	3	3	-	33	33	-	8	8
Romsdals Amt	12	22	34	2	16	18	7	11	18	1	4	5	19	33	52	3	20	23
Søndre Thronhjems Amt	34	10	44	11	18	29	16	7	23	4	4	8	50	17	67	15	22	37
Nordre Thronhjems Amt	5	17	22	1	15	16	2	10	12	-	3	3	7	27	34	1	18	19
Nordlands Amt	2	22	24	1	3	4	1	19	20	-	3	3	3	41	44	1	6	7
Tromsø Amt	7	8	15	-	8	8	8	6	14	-	2	2	15	14	29	-	10	10
Finmarkens Amt	4	18	22	2	5	7	6	12	18	3	-	3	10	30	40	5	5	10
Sverige	-	-	40	-	-	2	-	-	21	-	-	-	-	-	61	-	-	2
Andre Lande	-	-	6	-	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-	12	-	-	-
Ikke oplyst	-	-	6	-	-	1	-	-	4	-	-	1	-	-	10	-	-	2
	-	-	855	-	-	287	-	-	451	-	-	99	-	-	1306	-	-	386

Procentvis beregnet var Forholdet saaledes:

	Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.						Indsatte efter Dom i Aarets Løb.					
	Mp.			Kp.			Mp.			Kp.		
	Kjøbstad eller Ladested.	Landdistrikt.	Tilsammen.	Kjøbstad eller Ladested.	Landdistrikt.	Tilsammen.	Kjøbstad eller Ladested.	Landdistrikt.	Tilsammen.	Kjøbstad eller Ladested.	Landdistrikt.	Tilsammen.
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Smaalønes Amt	4,9	5,4	10,3	1,8	4,9	6,7	3,8	2,4	6,2	2,0	4,1	6,1
Akershus Amt	-	4,8	4,8	-	5,2	5,2	0,2	3,5	3,7	-	4,1	4,1
Christiania	22,1	-	22,1	21,3	-	21,3	19,7	-	19,7	25,3	-	25,3
Hedemarkens Amt	0,3	4,2	4,5	1,0	4,9	5,9	0,9	4,5	5,4	-	7,1	7,1
Christians Amt	0,5	3,9	4,4	-	4,5	4,5	0,7	4,0	4,7	1,0	5,1	6,1
Buskeruds Amt	3,3	3,2	6,5	1,8	3,5	5,3	1,6	2,9	4,5	3,0	4,1	7,1
Jarlsberg og Laurviks Amt	1,3	1,0	2,3	0,7	3,8	4,5	1,3	1,6	2,9	1,0	1,0	2,0
Bratsbergs Amt	1,9	1,4	3,3	0,7	1,0	1,7	1,1	1,8	2,9	-	1,0	1,0
Nedenæs Amt	0,9	1,6	2,5	0,7	2,1	2,8	1,6	2,4	4,0	3,0	1,0	4,0
Lister og Mandals Amt	2,4	1,4	3,8	-	1,0	1,0	2,0	1,3	3,3	-	1,0	1,0
Stavanger Amt	1,9	1,8	3,7	2,1	3,1	5,2	1,3	1,3	2,6	2,0	-	2,0
Søndre Bergenhus Amt	-	1,6	1,6	-	2,1	2,1	-	2,9	2,9	-	1,0	1,0
Bergen	2,9	-	2,9	2,4	-	2,4	4,2	-	4,2	5,1	-	5,1
Nordre Bergenhus Amt	-	2,3	2,3	-	1,8	1,8	-	2,9	2,9	-	3,0	3,0
Romsdals Amt	1,4	2,6	4,0	0,7	5,6	6,3	1,6	2,4	4,0	1,0	4,0	5,0
Søndre Thronhjems Amt	4,0	1,2	5,2	3,8	6,3	10,1	3,5	1,6	5,1	4,1	4,0	8,1
Nordre Thronhjems Amt	0,6	2,0	2,6	0,3	5,2	5,5	0,4	2,2	2,6	-	3,0	3,0
Nordlands Amt	0,2	2,6	2,8	0,3	1,0	1,3	0,2	4,2	4,4	-	3,0	3,0
Tromsø Amt	0,8	0,9	1,7	-	2,8	2,8	1,8	1,3	3,1	-	2,0	2,0
Finmarkens Amt	0,5	2,1	2,6	0,7	1,8	2,5	1,3	2,7	4,0	3,0	-	3,0
Sverige	-	-	4,7	-	-	0,7	-	-	4,7	-	-	-
Andre Lande	-	-	0,7	-	-	-	-	-	1,3	-	-	-
Ikke oplyst	-	-	0,7	-	-	0,4	-	-	0,9	-	-	1,0

Det betydeligste Procentantal er, efter hvad Opgaven viser, fra Christiania, nemlig af de ved Aarets Begyndelse Hensiddende 22,1 % Mandfanger og 21,3 % Kvindefanger og af de i Aarets Løb Indkomne 19,7 % Mandfanger og 25,3 % Kvindefanger. I 1877 var Forholdet omtrent det samme, idet af de Hensiddende 20,7 % Mandfanger og 21,9 % Kvindefanger og af de Indsatte 20,6 % Mandfanger og 24,2 % Kvindefanger vare hjemmehørende i Christiania.

Af samtlige Fanger, der ved Aarets Begyndelse hensad i Strafanstalterne, vare 49,9 % Mandfanger og 38,3 % Kvindefanger hjemmehørende i Rigets Kjøbstæder eller Ladesteder, medens 44,0 % Mandfanger og 60,6 % Kvindefanger vare hjemmehørende i Landdistrikterne. Af de i Aarets Løb indkomne Fanger vare 47,2 % Mandfanger og 50,5 % Kvindefanger hjemmehørende i Kjøbstæderne eller Ladestederne, medens 45,9 % Mandfanger og 48,5 % Kvindefanger vare hjemmehørende i Landdistrikterne.

5,4 % Mandfanger og 0,7 % Kvindefanger af de Hensiddende samt 6,0 % af de indkomne Mandfanger vare hjemmehørende i Udlandet.

XI. Opgave, der viser, hvormange af de fra Strafarbejdsanstalterne i 1875 løsladte Fanger ere tilbagefaldne

inden Udgangen af 1878 samt hvormange af disse vare domfældte for Tyveri og hvormange for anden Forbrydelse (Tabel XI).

Af denne Opgave erfares:

	Dømte.						Tilsammen.		
	For Tyveri.			For anden Forbrydelse.			Mp.	Kp.	tils.
	Mp.	Kp.	tils.	Mp.	Kp.	tils.			
at af de i 1875 fra Strafarbejdsanstalterne løsladte	343	39	382	88	58	146	431	97	528
vare inden Udgangen af Beretningsaaret — altsaa mindst 3 Aar efter den sidste Fanges Løsladelse — tilbagefaldne	129	17	146	12	3	15	141	20	161
eller procentvis beregnet	37,6	43,6	38,2	13,6	5,0	10,3	32,7	20,6	30,5
Efter Beretningen for 1877 var ved Udgangen af 1877 Tilbagefaldsprocenten for Aaret 1874	45,1	33,3	43,5	18,7	7,3	14,1	39,6	19,4	35,4

Om Antallet af de Fanger, som ved deres Indbringelse i samt forinden deres Løsladelse af Strafanstalten ere blevne hensatte i Celle — cfr. § 14 i Lov om Bods-fængslet af 12te Juli 1848 — saavel som af dem, der efter eget Ønske ere blevne hensatte i Celle — cfr. § 15 i den citerede Lov — samt om Længden af den Tid, de Angjældende have hensiddet i Celle m. V. er fra Fælles-Strafanstalterne for Beretningsaaret afgivet forskellige Oplysninger, hvoraf hidsættes følgende:

Akershus Strafanstalt. Af de i Aarets Løb indkomne Fanger have 18 ved Indsættelsen været hensat i Celle i forskjellig Tid, i Regelen mindst i 4 Uger, medens dog enkelte paa Grund af Cellernes Reparation kun have hensiddet der i nogle Dage. Med Hensyn til 2 Fanger, der ved Indbringelsen hensad i Celle i omtrent 5 Maaneder, er forklaret, at de Angjældende vare unge Gutter, der strax det lod sig gjøre ansøgte om Overflyttelse til Bods-fængslet, hvilket ogsaa tilstodes dem. Af de i Beretningsaaret udgaaede Fanger hensad 12 i Celle før Løsladelsen mindst i et Par Uger. 14 Fanger hensad ifølge eget Ønske i Celle i Tidsrum fra et Par Uger indtil et Par Maaneder. En Fange hensattes for Overfald paa Opsynsmand i Celle paa ubestemt Tid.

I Bergenhus Strafanstalt har ingen Fange været indsat i Celle.

Thronhjems Fæstnings Strafanstalt. Samtlige i denne Strafanstalt indkomne 15 Fanger have ved Indsættelsen hensiddet en Tid i Celle, nogle i 1 Dag, andre i 2 Dage, alt eftersom der var Cellerum disponibelt. De i Aarets Løb udgaaede 15 Fanger bleve ligeledes forinden Løsladelsen indsatte i Celle, i Almindelighed den sidste Nat af deres Ophold i Strafanstalten. 8 Fanger have til forskjellige Tider efter eget Ønske hensiddet i Celle for Natten og paa Søn- og Helligdage.

Christiania Tugthus. Af de indkomne Fanger have ved Indsættelsen hensiddet i Celle i forskjellig Tid 60 Mandfanger fra 2 Dage til 60 Dage og 67 Kvindefanger fra 4 til 90 Dage. Derhos have 3 af de indkomne Kvindefanger efter eget Ønske hensiddet i Celle i henholdsvis 178, 115 og 97 Dage. Af de i Aarets Løb udgaaede Fanger have forinden Løsladelsen 39 Mandfanger og 71 Kvindefanger været hensatte i Celle i forskjellig Tid fra 1 Dag til 40 Dage.

Endelig have nogle Fanger ligget i Celle om Natten i forskjellig Tid, nemlig 19 Mandfanger, hvoraf 5 efter eget Ønske, og 18 Kvindefanger, hvoraf 12 efter eget Ønske.

Med Hensyn til Fangernes Hensættelse i Celle har iøvrigt Bestyreren blandt Andet bemærket Følgende:

I Celle indsættes alle indkommende Fanger med Undtagelse af dem, der som syge afleveres fra Bods-fængslet hertil, eller saadanne, som ere ude 1 à 2 Maaneder og saa komme ind igjen, og udgjøre disses Antal i Beretningsaaret

16 — eller frugtsommelige Kvinder, som ere meget langt henne i Svangerskabet. Cellepladsen tillader ikke at indsætte alle Udgaende, og de, som indsættes, sidde der af samme Grund i meget kort Tid, høist 8 à 14 Dage. Efter eget Ønske er ikke nogen Mandfange indsat i Celle for Dagen. Unge Gutter have Ophold i Celle, men arbeide ude om Dagen. En Mandfange har ligget i Celle for Sikkerheds Skyld hele Aaret og en anden ligesaa paa Grund af hans opfarende Gemyt, men de arbeide ude om Dagen. Endel Kvindefanger have efter Ønske om Natten ligget i Celle, men selvfølgelig arbeidet ude om Dagen. Desuden have flere Kvinder ligget i Celle efter Ordre, fordi man har anseet dem saa fordærvede, at man ikke har villet have dem paa Barakkerne blandt de Andre.

Om den Virkning, som Hensiddet i Celle har paa Mandfangerne, bemærker Bestyreren, at den ikke virker noget til Forbedring. Dette formenes at fremgaa deraf, at som ovenanført ikke en eneste har ønsket at sidde i Celle, dels deraf, at naar man lader dem sidde der, fordi man vil fjerne dem fra de andre, da vise de ikke, saavidt det menneskelige Øie rækker, nogen Forandring til det Bedre.

Bergens Tugthus. Alle indkomne Fanger have hensiddet en Tid i Celle. Tiden har været forskjellig, fra 4 Dage til 49 Dage. Efter eget Ønske har hensiddet i Celle en Handelsmand under hele Straffetiden, 8 Maaneder, og en anden Fange, der lige fra sin Indkomst i Anstalten i 1877 har hensiddet i Celle, i hele Beretningsaaret.

Saavidt Rummet og andre Omstændigheder har tilladt det, have ogsaa de fleste af dem, der skulde løslades, hensiddet i Celle et Par Dage og længere.

De som have hensiddet i Celle i længere Tid, have været der efter eget Ønske.

Har man havt ledige Celler, ere de om Nætterne og Søn- og Helligdage optagne dels af saadanne, der maatte have anmodet derom, dels af saadanne, som man har villet fjerne fra Samlivet paa Sovebarakkerne.

Bestyreren har derhos til disse Oplysninger knyttet følgende Bemærkninger.

Strafanstaltens 10 Celler i en egen dertil indrettet Bygning have den hele Tid været optagne dels af indkomne Fanger, dels af dem, der skulde dimitteres, og dels af dem, der hensættes der til Straf. En af Cellerne bruges til at hensætte de ny indkomne, indtil de ere badede og iførte Fangedragten, og den benyttes ei til andet for at hindre Indførelse af Utøi. Saavidt gjørligt ser man ogsaa til at have en Celle ledig for strax at kunne hensætte dem, som ilægges Straf, men som oftest er den optagen af Mangel paa Cellerum. 2 urenlige Fanger har man ei kunnet have paa Sovebarakkerne, hvorfor de om Natten i lang Tid ere henbragte i Cellebygningen. De øvrige Celler have bestandig været optagne. I Cellen have alle Fanger,

der ei vare hensatte dersteds i Straf uden Sysselsættelse, været beskæftiget med Arbeider. Deres Beskæftigelse har bestaaet i Drevplukning og, hvis de ere haandværkskyn-dige, med saadanne Arbeider, der kunne udføres i Celle.

Nogen paaviselig Virkning paa Fangen af hans Hen-siddens i Cellen ved Indsættelsen og Dimissionen har man vel ei sporet, men der er al Grund til at tro, at Overla-delsen til ham selv en Tid vil bringe ham til Eftertanke, saa at han nøiere i Ro kan eftertænke sit foregaaende for-bryderske Levnet og fatte gode Forsætter for Fremtiden.

Thronhjems Tugthus. Af de indkomne Fanger have ved Indbringelsen i Strafanstalten 96 Mænd og 23 Kvinder været hensatte i Celle hver i Regelen i 8 Dage. En Mandsfange og en Kvindefange bleve efter Lægens Or-dre strax ved Indbringelsen henlagte paa Sygestue. Af udgaaede Fanger have ved Løsladelsen 70 Mandsfanger og 28 Kvindefanger været indsatte i Celle, hver i Regelen i 14 Dage.

Efter Præstens Ønske har 2 Lapgutter, der skulde for-beredes til Konfirmation, været hensat i Celle i Hviletiden og om Natten, den ene i 5 Maaneder, den anden i 7 Maa-neder. Ligesaa har en ung 18 Aar gammel norsk Gut efter eget Ønske hensiddet i Celle i Hviletiderne og om Natten under sin hele Straffetid, 9 Maaneder. 2 Kvinde-fanger have efter eget Ønske hensiddet i Celle dels kun om Natten og dels ogsaa baade Dag og Nat, hver i 6 Maaneder.

D. Disciplinen.

Af grove Brud paa Ordenen, der har foranlediget justitiel Tiltale, er i Beretningsaaret forekommet 2 Tilfælde, begge i Akershus Strafanstalt, hvor en Fange, der indkom i Anstalten 5te Oktober 1877, først gjorde sig skyldig i Forsøg paa Drab af Opsynsbetjent og Vold mod saadan, hvorfor han ved Højesteretsdom af 16de Oktober 1878 blev tilfunden 9 Aars Strafarbeide og senere i For-søg paa Mord paa Opsynsbetjent, hvorfor han ved Højeste-retsdom af 14de December 1878 idømtes 15 Aars Strafar-beide.

Fra Akershus Strafanstalt fandt en Fange, der var indkommen i Strafanstalten den 21de November 1876 paa 5 Aar, Anledning til at undvige den 25de Juni Kl. 8 Morgen under et Reparationsarbeide paa Opsynsbe-tjentboligen. Han blev paagreben i Throndhjem den 27de August og indsattes atter i Strafanstalten 29de samme Maa-ned. For Undvigelsen tildeltes ham en Revselse af 25 Slag Rotting og hensattes saa i nogen Tid i Celle.

Den 1ste Oktober blev paa nærmere Foranledning af en i Thronhjems Tugthus hensiddende Fange iagttaget, at Sædet i det til et af Arbejdslokalerne hørende Privet paa en meget fiffig Maade var gjennemsauget. Ved anstillede Undersøgelser oplystes det, at en den 10de August 1877

for Røveri paa 4 Aar indkommen Gaardbruger var Gjer-ningsmanden. Han tilstod ogsaa efter en hel Mængde Ud-flugter, at han havde udført Gjennemsaugningen efter Sam-raad med en Medfange, og at deres Hensigt var paa et bestemt Klokkeslet, paa hvilket de havde mærket sig, at den vagthavende Betjent i nogle Minutter pleiede at være fraværende for at ledsage et Par andre Fanger til Cellen, gennem det indsaugede Hul i Sædet og ved at frabrække Laaset paa den udenfor værende Dør at bane sig Vei ud i en af Fangegaardene, i hvis Plankegjærde de havde opda-get et svagt Punkt, der førte ud i det Frie. Ved Visita-tion af Lokalet fandtes et Brækjern samt 2 Dolke med lange Skafter, hvilke Instrumenter de Angjældende vedgik at have forarbejdet for at benyttes under Rømningen dels til Frabrækning af Planker i Fangegaardens Indhegning og dels til Værge i Tilfælde af Anholdelse.

Ophavsmanden tildeltes 25 Slag Rotting, den Medskyl-dige 10 Slag, idet Lægen erklærede denne Angjældende for svag til at udholde en strengere korporlig Revselse. Begge bleve derhos hensat 4 Uger i Celle.

Udenfor de ovennævnte Tilfælde har ingen Undvigelse eller Forsøg herpaa fundet Sted i Strafanstalterne i Beret-ningsaaret.

En den 23de Mai 1877 fra Thronhjems Tugthus und-vegen Fange, der, som i forrige Beretning omhandlet, kort Tid efter paagrebes i Sverige, hvor han blev fængslet og domfældt for der begaaet Tyvsforbrydelse, indbragtes igjen i Thronhjems Tugthus den 11te Marts 1878. For Und-vigelsen blev han, da Lægen ansaa legemlig Revselse for utilraadelig, hensat i lys Celle paa Vand og Brød uden Sysselsættelse i 10 Dage.

I Akershus Strafanstalt har det for Sikkerhedens Skyld været nødvendigt i Beretningsaaret at belægge 2de Fanger med Jern, nemlig den ovenomhandlede Fange, der blev domfældt for Forsøg paa Drab af Opsynsbetjent og Vold mod saadan og senere for Forsøg paa Mord, samt en anden Fange, der havde overfaldt en Opsynsmand og slaaet ham. Den førstnævnte af disse Fanger indsattes derhos den 12te August i Celle, hvor han fremdeles hensat ved Aarets Udgang. Den anden Angjældende der for Over-faldet blev straffet med 25 Slag Rotting og 10 Dages mørk Celle fra 27de Marts til 5te April, blev derefter for Sik-kerheds Skyld holdt i Celle fra 6te April til 7de Oktober 1878.

En Fange i Thronhjems Fæstnings Strafanstalt, der i 1876 i Anledning af en foretagen Undvigelse for Sikker-heds Skyld blev belagt med Jern, har ogsaa i Beretnings-aaret været belagt med Jern, indtil han den 5te Februar for et lettere Sygdomstilfælde indlagdes paa Sygestuen. Da hans Opførsel tilsyneladende havde været noget bedre, fritoges han ved Helbredelsen for paany at blive belagt med Jern; senere paa Aaret gjorde han sig dog skyldig i

grov Opsætsighed mod en Opsynsbetjent, hvorfor han blev revset med 10 Dages Vand og Brød i lys Strafcelle.

I Christiania Tugthus have 2de Fanger hele Aaret for Sikkerheds Skyld været holdte i Celle om Natten.

Til nærmere Oplysning om de i Beretningsaaret inden Strafarbeidsanstalterne begaaede Disciplinærforseelser og de for samme anvendte Revselsler tillader man sig at fremlægge:

XII. Opgave der viser Antallet og Arten af de i Aaret 1878 inden Rigets Strafarbeidsanstalter begaaede Disciplinærforseelser (Tab. XII).

Af denne Opgave vil sees, at Antallet af efternævnte Disciplinærforseelser har været:

	for Mp.	for Kp.	Tils.
Opsætsighed, Ulydighed og upassende Opførsel mod Opsynet	45	39	84
Undvigelse eller Forsøg derpaa	4	-	4
Slagsmaal, Klammeri og ufredeligt Forhold til Medfanger	17	20	37
Uanstændigt Forhold	28	2	30
Dovenskab og slet Arbeide	9	15	24
Beskadigelse af Inventarium m. m.	12	4	16
Rasperi og Uredelighed	8	-	8
Besiddelse af utilladte Gjenstande	12	21	33
Meddelelse til Medfange eller Forsøg derpaa	30	2	32
Andre Forseelser	9	1	10
	174	104	278

De Disciplinærforseelser, hvori Fangerne hyppigst have gjort sig skyldige, have altsaa været for Mandfangernes Vedkommende Opsætsighed, Ulydighed m. V., Meddelelse til Medfange eller Forsøg derpaa, uanstændigt Forhold samt Slagsmaal, Klammeri m. V. og for Kvindefangernes Vedkommende Opsætsighed, Ulydighed m. V., Besiddelse af utilladte Gjenstande, Slagsmaal, Klammeri m. V. samt Dovenskab og slet Arbeide.

XIII. Opgave, der viser Antallet og Arten af de i Aaret 1878 inden Rigets Strafarbeidsanstalter for begaaede Disciplinærforseelser anvendte Revselsler (Tab. XIII).

Af Opgaven fremgaar, at Antallet af efternævnte Revselsler har været:

	ved Bods-fængslet		ved Fællesstraf-arbeidsanstalterne	Tilsammen.
	for Mp.	for Mp.		
Indskrænkning af Besøg til det nødvendige Tilsyn af Opsynsbetjenten	6	-	-	6
Vand og Brød i ordinær Fange-celle	10	-	-	10
Vand og Brød i lys Strafcelle	11	-	-	11
Vand og Brød i dunkel Strafcelle	27	-	-	27
Berøvelse af Tobak	-	1	-	1
Berøvelse af Tillægskost	-	56	72	128
Hensættelse i Enrum i lys Celle paa almindelig Fangekost:				
a. med Sysselsættelse	-	7	1	8
b. uden Sysselsættelse	-	2	2	4
Hensættelse i Enrum i lys Celle paa Vand og Brød uden Sysselsættelse	-	21	20	41
Hensættelse i Enrum i mørk Celle med Indskrænkning i Kosten til Vand og Brød hver anden Dag	-	8	9	17
Tamp, Rotting, Ris	-	25	-	25
	54	120	104	278
	174			

De hyppigst anvendte Revselsler har altsaa været for Mandfangernes Vedkommende ved Bods-fængslet Hensættelse i dunkel Strafcelle paa Vand og Brød og ved Fællesstraf-arbeidsanstalterne Berøvelse af Tillægskost samt korporlig Revselse og for Kvindefangernes Vedkommende Berøvelse af Tillægskost og Hensættelse i lys Celle paa Vand og Brød uden Sysselsættelse.

I Aarets Løb ere 221 Fanger tildelte Revselsler for Disciplinærforseelser, nemlig:

	Mp.	Kp.	Tils.
ved Bods-fængslet	39	"	39
" Akershus Strafanstalt	28	"	28
" Bergenhus Do.	"	"	"
" Thronhjems Fæstnings Strafanstalt	2	"	2
" Christiania Tugthus	30	49	79
" Bergens Do.	15	"	15
" Thronhjems Do.	25	33	58
	139	82	221

Af de nævnte Fanger ere revsede ved Bods-fængslet 7 Fanger 2 Gange, 3 Fanger 3 Gange, 1 Fange 4 Gange; ved Akershus Strafanstalt 3 Fanger 2 Gange og 1 Fange 3 Gange; ved Christiania Tugthus 5 Mandfanger 2 Gange og 1 Mandfange 3 Gange samt 5 Kvindefanger 2 Gange, 4 Kvindefanger 3 Gange, 1 Kvindefange 5 Gange og 1 Kvindefange 6 Gange; i Bergens Tugthus 3 Mand-

fanger 2 Gange og 1 Mandfange 3 Gange; i Thronhjems Tugthus 3 Mandfanger 2 Gange.

Af det samlede Antal Fanger, der i Aarets Løb have hensiddet i hver af Rigets Strafarbejdsanstalter, er saaledes afstraffet for Disciplinærforseelser:

	Samlet Antal Fanger.		Procent.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
Ved Bodsfængslet	394	-	9,9	-
„ Akershus Strafarbejdsanstalt	350	-	8,0	-
„ Thronhjems Fæstnings Do.	81	-	2,5	-
„ Christiania Tugthus	184	281	16,3	17,4
„ Bergens Do.	144	-	10,4	-
„ Thronhjems Do.	180	105	13,9	31,4

Iøvrigt forklares i de indkomne Beretninger, at Fangernes Opførsel og Forhold i det Hele taget har været godt.

Af de af enkelte af Bestyrerne gjorte Bemærkninger angaaende de disciplinære Forhold inden Anstalterne skal man sluttelig tillade sig at hidsætte Følgende:

Bestyreren af Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt har bemærket, at Ordenen og Disciplinen inden Strafanstalten har været opretholdt ved en besindig Optræden af Opsynet og en maadeholden Anvendelse af Revselsler, idet Formaninger og Tilrettevisninger som oftest have ledet til det forønskede Resultat.

Bestyreren af Christiania Tugthus har bl. A. anført: „Mandsfangernes udvortes Opførsel maa jeg i det Hele erkjende at være meget god. Naar man tager i Betragtning, at 100 Individuer ere samlede paa et saa lidet Rum, maa man forundre sig over, at Raaheden saa yderst sjelden bryder løs. Om Søndagene beskjeftige de sig udenfor Skole- og Kirketiden med Sang, Læsning og med at bevæge sig i Gaarden, og Alt er stille og roligt. Foredragene hveranden Søndag imødesees med Glæde og høres med den største Ro og Opmærksomhed. Visitationer foretages paa Barakkerne tit og ofte, men man finder dels Intet, dels Ubetydeligheder, som intet Værd og ingen Interesse har. Hvad Kvindeafdelingen betræffer, da kan jeg specielt for Tyvskvindernes Vedkommende ikke give dem saa godt Skudsmaal. Jeg tror, at inden denne Strafanstalt er der blot een Mening om, at Kvindernes Raahed, Ulydighed og Opsætsighed væsentligst skriver sig fra, at Frygt for korporlig Revselse ikke længer finder Sted. Det er ikke Tvivl underkastet, at i dette Tugthus flere Kvinder ere værre end Mændene. Hvad der vist kan gjøre det vanskeligere at haandhæve en skarp Disciplin blandt Kvinderne er, at man der har blot kvindeligt Opsyn. Af dette staar der ikke overfor ryggesløse Individuer den Skræk som af et mandligt Opsynspersonale, ligesom det er lettere at faa

dygtige Folk i den Stilling blandt Mænd end blandt Kvinder“.

Angaaende Disciplinens Opretholdelse bemærker Bestyreren derhos, at naar en Fange forseer sig i mindre væsentlig Grad, giver man ham en Advarsel, og først naar man mærker, at dette ikke hjælper, anvendes Straf. Det maa, yttre Bestyreren, siges til Ære for den store Flerhed, at man kommer overordentlig langt med en human og venlig Behandling; dog tør det nok hælde, at denne humane Behandling, som vor Tid fordrer ogsaa inden en Strafanstalts Mure, bidrager sit til, at Straf ikke har det afskrækkende ved sig, som ønskeligt kunde være.

Med Hensyn til Straffens Indflydelse paa Fangerne udtaler iøvrigt Bestyreren den Formening, at den desværre ikke er betydelig, hvorom de hyppige Tilbagefald giver Vidnesbyrd. Man har Exempler paa at Løsladte, skjønt vel anbragte saa at de ikke have nogen Trang, forlade en god Tjeneste, Mændene for at rangle, Kvinderne for at slaa sig ned paa offentlige Huse. Uagtet de i Strafanstalter holdes til stadigt Arbejde — Dovenskab er jo en af deres værste Fiender ude — uagtet de ere berøvede deres Frihed, og holdes til streng Orden, Lydighed og Renlighed, noget der synes at skulle plage de fleste i høj Grad, efterdi alt dette staar i den mest aabenbare Strid med deres Liv paa fri Fod, vænne de sig dog snart til Livet i Anstalten. De klage vel i Regelen i sine Breve over Tvang, men den lader ikke til at genere dem synderlig. De befinde sig vel i legemlig Henseende, da de jo faa kraftig, vel tillavet Mad, gode Senge, luftige Rum, stadig Beskjæftigelse i fri Luft eller med sine Haandværk, og til alle disse Ting ere faa af dem vante, naar de ere paa fri Fod. I Regelen ere de fleste af Mandsfangerne drikfældige og saaledes meget medtagne, naar de komme ind i Anstalten. De træffe der det Selskab, som de desværre sætte Pris paa; thi Slægt og fordums Bekjendte søge de i Regelen ikke, naar disse ere ordentlige Folk, da de hos dem sjelden møde Deltagelse, men som oftest Bebreidelse for den Skam, som de have bragt over sig selv og alle, som have staaet i Forbindelse med dem.

Selv Fangerne, som nødig give Strafanstalterne noget godt Skudsmaal, maa indrømme, at de behandles paa en rigtig og forsvarlig Maade, naar de holde sig de bestemte Regler efterrettelige, og de som ere i Strafanstalt første Gang, yttre sin Forundring over, at Kostholdet er saa godt, Renlighed og Orden saa stor, Funktionærernes Optræden ligeoverfor dem saa rolig og sømmelig. De havde gjort sig ganske andre Forestillinger om Livet i en Strafanstalt.

Bestyreren af Bergens Tugthus har blandt Andet bemærket:

„I det Hele taget maa man sige, at Fangernes Opførsel har været særdeles god; der har været en god Aand blandt

dem; Klammeri og Ordstrid, som man kunde vente af en Fangeflokk, har paa een Undtagelse nær ikke fundet Sted. Den ved Nedlæggelsen af Bergenhus Strafanstalt paafulgte Sammenblanding af Fangerne fra Byens tvende Strafanstalter har gaaet rolig for sig og ikke afstedkommet den mindste Uorden. Korporlig Revselse har man søgt at undgaa, saalænge der er en god Aand blandt Fangerne. Det bidrager meget til Rolighed paa Sovebarakken, naar der er en Fange, som godt kan læse for de Andre af en Bog, der vinder deres Bifald, og paa et Soveværelse havde man i lang Tid en saadan Fange. Alle Betjente ere paalagte og indskjærpede at behandle Fangerne human, søge at forbedre og hæve dem i Veiret; men de ere ogsaa paa samme Tid beordrede til ei at se igjennem Fingre med den mindste Uorden og Forseelse mod Disciplinen og de reglementariske Bestemmelser.“

Bestyreren af Throndhjems Tugthus har ytret, at paa Fangernes Forhold i det Hele taget intet Væsentligt har været at udsætte, naar undtages, at Kvindefangerne ved et Par Leiligheder gennemgaaende have vist sig noget trodsige ligeoverfor de Forføininger, der fra Bestyrerens Side gjordes for at afskaffe den Uvane, der havde indsneget sig i den kvindelige Afdeling, ikke at nyde den tildelte Middagssuppe. Med Hensyn til Disciplinen og Fangetugtens Gjennemførelse oplyser Bestyreren, at Bestræbelserne have gaaet ud paa saavidt muligt og ved alle de Midler, der have staaet til Raadighed, at gjøre Straffen følelig paa samme Tid som det selvfølgelig har været lagt lige megen Vægt paa at gjøre det indlysende for Fangerne, at gennemført Orden og Strenghed selv i tilsyneladende Smaating er nødvendig, og i det Hele taget at Alt, hvad der foretages, har en bestemt Hensigt — den at fremme Fangernes Vel.

E. Sjælepleien og Undervisningen.

Af de af Præsterne og Lærerne ved Strafarbejdsanstalterne for Aaret 1878 afgivne Indberetninger skal man tillade sig at meddele følgende Uddrag:

Bodsfængslet.

Gudstjeneste har været afholdt hver Søn- og Helligdag undtagen 5te og 6te Trefoldigheds-Søndag, da den maatte indstilles paa Grund af Fængslets Oppudsning. Ingen Fange har i Beretningsaaret forlangt sig fritagen for Kirkegang. Derimod har Lægen fraraadet i enkelte Tilfælde, at en Fange sættes frem under Gudstjenesten.

Kommunion har været afholdt 24 Gange for 70 Fanger. 1 Fange har kommunikeret fire Gange, 16 Fanger to Gange og 33 een Gang. Derhos har været afholdt særskilt 1 Sygekommunion og 2 Gange særskilt Altergang for Konfirmander.

7 Fanger ere i Beretningsaaret konfirmerede.

7 Fanger have for Præsten dels afgivet Bekjendelse om Tyverier, hvorfor de ei ere dømte, dels tilstaaet i den Sag, hvorfor de ere dømte.

Noget udpræget Tilfælde af religiøs Forstemthed har ikke indtruffet, hvorimod et Par lettere Tilfælde have fundet Sted.

Angaaende Fangernes religiøse og moralske Tilstand i det Hele taget har Præsten ytret, at den hos et ikke lidet Antal har været beklagelig, og at Cellestraffen paa enkelte Fanger har virket til alt Andet end moralsk Forbedring. Ligeoverfor det Bedrøvelige og Nedslaaende — f. Ex. at af de 7 i Beretningsaaret Konfirmerede 4 ere faldne tilbage — finder Præsten dog Kjendsgjerninger, som pege i Retning af det Opmuntrende og Glædelige. „Hos ikke faa — ytrer Præsten — sker det, at de gjønfødende Kræfter styrke Villien, ihvorvel det er en gammel Erfaring i Fængslet, at Fanger tykkes sig stærkere end de ere og saaledes skuffe sig selv og stundom Præsten med; hos andre kommer det vel ikke saalænge som til en gjønfødt Villie; men naar de efter Løsladelsen værne om den Spire, som er kommen til Groning hos dem, vinde enkelte af disse lidt efter lidt frem til aandelig Fornøelse og borgerlig Opveisning.“

Præstens Bibellæsningstimer har været besøgt af omtrent det samme Antal Fanger som før og har Undervisningen gaaet for sig som tidligere.

Om Skolens Ordning og Gang og Lærernes Virksomhed gjælder for Beretningsaaret det samme som i Beretningen for 1877 findes anført. Saavel Præsten som Førstelærer have imidlertid antydnet, at en Udvidelse og Omordning af Skolen bør finde Sted. Og har Fængslets Inspektion i Anledning heraf udtalt, at den nævnte Omordning skal blive tagen under Overveielse.

For de Fangers Vedkommende, der i Beretningsaaret udgik af Bodsfængslet er meddelt følgende Oplysninger om Graden af deres Kristendomskundskab samt af deres Færdighed i Læsning og Skrivning ved deres Indbringelse i og Løsladelse af Fængslet.

For Kristendomskundskab erholdt:

Ved Indbringelsen:	Ved Løsladelsen:
9 Fanger Meget godt.	47 Fanger Meget godt.
38 — Næsten meget godt.	45 — Næsten meget godt.
61 — Godt.	64 — Godt.
21 — Næsten godt.	17 — Næsten godt.
37 — Temmelig godt.	19 — Temmelig godt.
5 — Næsten temmelig godt.	1 — Næsten temmelig godt.
19 — Maadeligt.	„ — Maadeligt.
3 — Slet.	„ — Slet.

Foruden en døvstum Fange blev en Franskmand, der indkom i Fængslet 20de September 1877 og løslodes efter en Straffetid af 5 Maaneder og 10 Dage ikke examineret i Kristendomskundskab.

For Læsning erholdt:

Ved Indbringelsen:	Ved Løsladelsen:
24 Fanger Meget godt.	52 Fanger Meget godt.
47 — Næsten meget godt.	55 — Næsten meget godt.
62 — Godt.	60 — Godt.
15 — Næsten godt.	10 — Næsten godt.
30 — Temmelig godt.	13 — Temmelig godt.
1 — Næsten temmelig godt.	3 — Næsten temmelig godt.
13 — Maadeligt.	1 — Maadeligt.
2 — Slet.	„ — Slet.

Den ovennævnte døvstumme Fange blev ikke underkastet Examination.

Efter Paabud i Departementets Skrivelse af 21de Juli 1877 blev i 1878 alle indkomne og løsladte Fanger ogsaa examinerede i Skrivning. Af de i Aarets Løb Løsladte var imidlertid kun 96 examinerede i Skrivning ved Indsættelsen i Fængslet, medens de øvrige, der var indkomne i Fængslet før ovennævnte Paabud fra Departementet var fremkommet, kun ved Løsladelsen blev examinerede i dette Fag. Udfaldet af Examinationen i Skrivning var saadant:

Af de 96, der bleve examinerede baade ved Indkomsten og Løsladelsen erholdt:

Ved Indbringelsen:	Ved Løsladelsen:
8 Fanger Meget godt.	13 Fanger Meget godt.
7 — Næsten meget godt.	6 — Næsten meget godt.
16 — Godt.	31 — Godt.
18 — Næsten godt.	21 — Næsten godt.
26 — Temmelig godt.	14 — Temmelig godt.
1 — Næsten temmelig godt.	3 — Næsten temmelig godt.
11 — Maadeligt.	3 — Maadeligt.
9 — Slet.	5 — Slet.

Af de 99, der kun bleve examinerede ved Løsladelsen, erholdt:

5 Fanger Meget godt.
15 — Næsten meget godt.
42 — Godt.
18 — Næsten godt.
11 — Temmelig godt.
1 — Næsten temmelig godt.
4 — Maadeligt.
3 — Slet.

2 Fanger, der ved Indsættelsen i Fængslet vare aldeles ukyndige i Skrivning, tilegnede sig under deres Ophold der en saadan Færdighed i dette Fag, at de ved Løsladelsen erholdt „Næsten meget godt“ og „Gode“; den første havde en Straffetid af vel 3 Aar, den anden af 2 Aar.

I Sangundervisningen har i Beretningsaaret 40 Fanger i kortere eller længere Tid deltaget. Skrivebog er i Regelen til de Fanger, som ere naaede op i 3die Klasse, bleven

uddelt den Dag, de opflyttedes i denne Klasse. Salmodikon har man ikke kunnet uddele i samme Udstrækning, da man har havt for faa af dem.

Fængslets Bogsamling er i 1878 nominelt forøget til 1881 Bind. Bøgerne have i Almindelighed været behandlede upaaklageligt, saa Kassation af Bøger baade har indtruffet sjeldnere og i et paatageligt mindre Antal end tidligere.

En religiøs Tidende, som Fængslet tidligere havde holdt, blev opsagt efter Førstelærerens Forslag, der var motiveret af Hensynet til, at intet religiøst Stridsskrift, intet Blad, hvis Spalter jevnlig aabnes for Dagens Polemik paa det kirkelige Element, bør holdes i Fængslet. Af Førstelærerens Beretning skal Departementet forøvrigt her tillade sig at indtage Følgende:

„Jeg har mere og mere faaet det Syn paa Fængselslærerens Gjerning, at den saa meget som muligt bør blive, hvad jeg med et Ord kan kalde en Opdragergjerning. Læreren bør under sin hele Færd blandt de Ulykkelige navnlig have for Øie at prøve, om han ved sin Omgang med dem skulde kunne hjælpe dem til at faa oplevet noget lidet af de gode Ting i Menneskelivet, som de fra Barndommen af ofte saa saart har maattet savne og derfor er uden Erfaring om. Det at have levet op uden et Barnomshjem er jo næsten for de fleste det største Savn. Kunde nu Læreren ved sin Maade at være iblandt dem paa give dem en liden Anelse om, en liden Smag af den Aand, som raader i et godt Hjem, saa gjorde han en isandhed god Gjerning; mangt et haardt og bittert Hjerte skulde mildnes derigjennem og faa lettere for at tro baade paa Guds og Menneskers Kjærlighed; naar bare Samværets Tid da ikke var for kort, skulde ligesom uvilkaarlig mangens Livssyn ændres. Mangen blandt dem har kanske aldrig faaet Lov til at betro sig til nogen, er altid, fra han var ganske liden, bleven bortstødt med barsk Haardhed og bitter Kulde — da er der dog stor Synd paa ham, da bør man dog give ham den Kjærlighed, som han har Krav paa, og som hidtil er bleven ham nægtet, da er det dog godt at vise ham den Medlidenhed, som bare er efter Sandheden, thi ogsaa mod dem, ja navnlig mod dem maa man være retfærdig, ellers faar man aldrig dem til virkelig, saa at de angre det, at skjønne, at de har været uretfærdige mod andre. Men netop naar de har lært at skjønne, at man i Kjærlighed vil dem virkelig vel, er det den beleilige Tid til at tale Alvorsordet om deres Livs Forvildelser; just hvis man kan komme i det Forhold til Fangen, at naar man er inde hos ham, ligner Cellen Stuen i et lidet godt Hjem, et Hjem vel at mærke, hvor det 4de Bud er agtet og vel kjendt, da vil der komme mange, mange Stunder, da det er godt at tale med ham om hans Pligter; da blir ikke Samtalen Ord, som flager om i Luften, uden at man ved næsten, hverken hvorfra de kommer eller hvor de gaa

hen; nei, da vil Ordet finde frem fra Hjerte til Hjerte, først da vil det gaa an rigtig at tale med hverandre.

Er nu Fængselslærerens Gjerning hovedsagelig en Opdragergjerning, saa gjælder det jo først og fremst om, at han giver Agt paa sig selv, hvordan han hver Dag omgaaes Fangerne. Jevn — det er ikke kameratslig — og naturlig tror jeg da navnlig hans Omgang med Fangerne maa være. Han maa komme til Fangen baade som Menneske og Lærer, baade som Menneske og Kristen. Det hjælper lidet, om han er hjemme i sin Theologi, hvis han ikke er noget kjendt med Menneskelivet, kan skjønne sig paa dets forskjellige Kaar. Uden et virkeligt Kjendskab til Menneskelivet mangler han Forudsætningen for at kunne komme til at virke paa Fangen. Fangen har et meget skarpt Øie for, om man er et virkeligt Menneske, eller om Ens Tale og Færd ligesom svæver i Luften uden Rod i, uden Forhold til Menneskelivet; og Læreren maa betænke, at han til hvert enkelt af disse Mennesker maa komme just saadan, som det Menneske trænger og kræver det, saadan, som det er nødvendigt at komme, hvis han skal kunne komme i noget virkeligt, personligt Forhold til det Menneske. Det ser jeg jo netop som saa stor en Fordel ved Cellefængslet, at man der netop kan tage Hensyn til de forskellige Individuer og indrette sit Forhold efter den enkeltes Trang. Det gaar ikke an at stikke op en Regel og saa anvende den paa alle; man kommer ingen Vei ved en saadan Fremgangsmaade, opnaar ikke noget; nei, det gjælder tvertimod saa ofte om et samvittighedsfuldt Studium af den enkelte Karakter; man maa ofte forud, ja før hvert enkelt Møde lægge en Plan for sin Maade at være paa — saa kommer det da an paa, at baade Studiet sker og Planen lægges i den rette Kjærlighed, i den Kjærlighed, som vil bringe Hjælp, at intet sker for at øve Experiment med Sjælen, thi da bliver Gjerningen forbandet istedetfor velsignet. Ved hvert Møde faar man da prøve at nytte Leiligheden saa godt ud som muligt, nødig gaa fra Mødet, førend man er kommen et — om end nok saa lidet — Skridt videre end i det forrige Møde. Men gjælder det om at nytte Leiligheden ud, saa gjælder det ligesaavist om ikke at forcere; thi da gaar det bagover istedetfor fremover. Jeg vil her bemærke, at jeg er saa grunduenig som muligt med nogle Udtalelser, som jeg under Behandlingen af Skolespørgsmaalet saa fra svensk Side paa Kongressen i Stockholm ifjor. Naar der ytrede, at man for at faa Fangen til at komme til Selverkjendelse og blive glad i Vorherre, i den første Tid skulde stænge ham inde med bare religiøse Bøger og kun tale med ham om religiøse Materier, saa staar dette i den mest diametrale Modsætning til, hvad jeg kalder en jevn, naturlig Omgang, til hvad jeg kalder at komme til Fangen som Menneske. Det kan jo ikke nytte at tvinge Fangerne ligesaa lidt som andre Mennesker ind i det aandelige; hvad kan det hjælpe at tale med dem om Materier, som de, eftersom de da har

det, hverken kan eller vil tale om; fra Fangens Side bliver det jo ingen Tale heller; man kan nok kanske faa ham til at sige nogle Ord; men han ved ikke selv, hvad han siger, glemmer det derfor og strax; thi det er ikke hans Sjæl, som taler. Nu, jeg tror nu ogsaa, at netop for et Menneske, hvis hele Menneskeliv har ligget i det lave, som aldrig har seet noget andet for sig i Menneskelivet end det, som har været stygt, kan det blive underligt og betydningsfuldt at høre, hvordan en kristen Mand taler om de menneskelige Ting. Man faar sandelig begynde der, hvor det i hvert enkelt Tilfælde gaar an at faa begyndt, man faar se til at finde et Udgangspunkt for sin Tale og Virksomhed, der kan have et Tilknytningspunkt hos den, man skal handle med, og saa faar man som en forstandig Bygmester bygge derfra og ikke bygge fortere, end den anden kan følge med; bedre en lav, men tætbygget Bygning, hvor Lag naturlig og solid ligger paa Lag, end et Hus paa mange Etager, der ramler overende ved første Vindstød, eller et vakkert Luftkastel, der kun staar i Bygmesterens egen Indbildning og ikke er sat paa Hjertebundens Grund. Da ogsaa hos os mange efter mit Skjøn vil sætte altfor stærk Damp paa her, har jeg villet udtale mit Syn paa Sagen. Sandelig netop paa et Cellefængsel, hvor just Faren for at tage Skade paa den sunde Menneskelighed ligger saa nær, gjælder det om at være sundt menneskelig — at have et først og fremst kristeligt, men tillige freidigt Livssyn — for dem, som skal være Veiledere; bliver de ogsaa sygelige paa Sjælen, kan den aandelige Sygelighedstilstand komme til at gribe altfor meget om sig.

Af ovenstaaende Udtalelser vil det nok lettelig fremgaa, at den Grundstemning, som jeg tror maa findes hos Læreren overfor Fangen, er en inderlig, levende Kjærlighed; om Tilførsel af Kræfter til denne Kjærlighed faar Læreren dagligen i Jesu Navn bede den Gud, som er Kjærlighed; om denne Kjærlighed er af Hjertens Grund og ikke bare aabenbarer sig i det ydre Væsen, prøves bedst paa, hvordan Læreren i Bønnen taler med Gud om Fangen.

For imidlertid at forebygge Misforstaaelse i den Retning, at jeg skulde sværme for en sygelig Humanitet, skulde vilde være god mod Forbryderen paa hans skikkelige Næstes Bekostning eller skulde mene, at Læreren i den Forstand skal være jevn og menneskelig overfor Fangen, at han bliver hans Kammerat, vil jeg til Slutning blot tilføje: Saadan maa Lærerens Omgang overfor Fangen være, at der som af sig selv raader den største Stilhed paa Skolen, at Fangen under Lærerens Nærværelse paa Cellen ikke alene — atter ganske som af sig selv — afholder sig fra at tale usømmeligt, fra Banden eller lignende, men ogsaa er fjernt fra at spørge om eller bringe paa Bane noget, som Læreren efter Fængslets Regler ikke har Lov til at svare paa eller samtale med Fangen om. Jeg tror, at Læreren skal anspænde alle sine Kræfter for i Kjærlighed og

med Samvittighedsfuldhed at gjøre alt det for Fangerne, som de efter sin Stilling har Krav paa eller har Lov til at modtage Hjælp og Veiledning i; men jeg tror tillige, at han med den største Forsigtighed skal vaage over, at han intet indlader sig paa overfor Fangen, som strider mod Fængslets Regler. Falder Fangen ikke lettelig paa engang at friste Læreren i denne Retning, tror jeg, det kan være en nok saa god Prøve paa, at Læreren ikke paa nogen urigtig Maade lægger sin Kjærlighed til Fangen for Dagen; men er Læreren slap i denne Retning, skader han ikke alene Fængslets Disciplin, men netop ogsaa sin egen Gjerning — i Grunden vil han synke i Fangernes Agtelse og Tillid ved et saadant Forhold“.

Akershus Strafanstalt.

Gudstjeneste har været afholdt paa hver Søn- og Heligdag, paa en Søndag nær, da vedkommende Prædikant (Anstaltens Lærer under Præstens Forfald) pludselig blev syg før Gudstjenesten. 16 af de afholdte Prædikener bleve holdte af Andre end Anstaltens Præst, navnlig af Anstaltens Lærer og en forhenværende Fængselspræst.

Altergang er afholdt 3 Gange, hvorhos 2 Sygekommunioner have fundet Sted. Altergæsternes Antal ved disse 5 Nadverhandlinger udgjorde 52.

De i forrige Beretning nævnte 2de Fanger, der forberededes til Konfirmation, have gjentagne Gange opført sig saaledes, at deres Konfirmationsundervisning indtil Videre har maattet ophøre. Navnlig den Ene kunde for Kundskabens Skyld meget vel konfirmeres; men begges Sindelag og Udtalelse om Grundene hvorfor de vilde konfirmeres, vare af den Beskaffenhed, at der ikke kunde være Tale om deres Konfirmation.

4 Jordfæstelser ere foretagne. 2 af de Afdøde omkom ved Ulykkestilfælde; den ene af disse, der døde paa Rigshospitalet og levede længe nok til at kunne modtage flere Besøg af Anstaltens Præst, blev begravet fra Rigshospitalets Ligkapel, medens de øvrige Jordfæstelser foregik i Anstaltens Gaardsrum.

Medens det nuværende Skolelokale indrededes i Kirken, holdt Præsten og Læreren samtidig Opbyggelser paa et Par Barakker. Hver Søndag blev der holdt særskilt Andagt paa Sygestuen. Til beleilige Tider blev derhos afholdt en del Foredrag, især i Fastetiden og Dagen før Altergangene.

Præsten modtog i Aarets Løb 960 Fangebesøg, deri ikke medregnet de hyppige Besøg og Tilsyn paa Sygestuen.

Med Hensyn til Sjølepleien bemærker Præsten, at han har faaet ikke faa Bekjendelser af ikke opdagede Forbrydelser og derhos flere Tilstaaelser af Fanger, som vare dømt trods ihærdige Benægtelser. De ikke paatalte Forbrydelser vare i de fleste Tilfælde ikke af den Natur, at nogen Anmeldelse for den civile Øvrighed burde kræves,

de faae sin Betydning som Vidnesbyrd om Guds Ords Virkning i Kirke og Skole paa Gemytterne.

Nogen iøinespringende religiøs Vækkelse i det Hele og Store har ikke været sporet. Af mere fremtrædende Vækkelsestilfælde er derimod forekommet tvende.

Videre bemærker Præsten, at de flere Dødsfald, der i Beretningsaaret ere indtrufne i Anstalten, have havt ialfald en forbigaaende og for Fleres Vedkommende endog en blivende Virkning paa Sindene.

Af Fangernes Hensættelse i Celle efter eget Ønske, yttrer Præsten, at han kun i saare sjeldne Tilfælde har seet nogen gavnlig Virkning. Han mener derfor, at Cellerne bør anvendes til deri at anbringe for Natten dels Fanger, der kunne befrygtes paa de fælles Soverum at ville kunne udøve en skadelig Indflydelse paa deres Medfanger, dels yngre Fanger, især saadanne, der indkomme i Strafanstalterne for andre Forbrydelser end Tyveri.

Angaaende Undervisningen har Anstaltens Lærer i det Væsentlige anført Følgende:

45 Fanger have nydt Religionsundervisning i Celle, hvilken Undervisning er søgt indrettet og afpasset efter Enhvers særlige Behov. Den har altid knyttet sig til Katekismens 5 Parter, der kræves lærte udenad. Men Behandlingen af dette Undervisningsstof har været afhængig af den Indsigt, som Læreren med foreløbige og forberedende Samtaler har søgt at vinde af Fangens religiøse Kundskabsstrin, hans personlige Tilstand og de eiendommelige Livsforholde, hvorunder han tidligere har levet. Hvad det første Punkt, det religiøse Kundskabstrin angaar, da er Regelen den, at de fleste af Fangerne ved denne Strafanstalt har god, ja mange endog udmærket god Kristendomskundskab. De fleste Fanger ere nemlig saadanne, der formedelst gjentagne Forbrydelser have gaaet den hele Fængselsrække igjennem og derfor nydt megen Religionsundervisning og religiøs Paavirkning. Kravet til et bestemt tilegnet Kundskabsstof viser sig saaledes meget let at tilfredsstille, og det er kun sjeldne Tilfælde, at der kommer Forbrydere, i Almindelighed gamle og udslidte, der i kristelig Forstand ikke kunne skjelne Høre fra Venstre. Medens Opgaven for disse sidste selvfølgelig bliver at tilegne sig de enkleste Sandheder om Synd og Naade, om Lov og Evangelium, er den for den første Klasses Vedkommende den at benytte deres religiøse Kundskaber i den inderligste Forbindelse med deres Livserfaringer til at gjøre Indtryk paa Hjertet, at vække Syndserkjendelse og Frelsetrang. Efter min Erfaring er den ligeoverfor Fangen tradionel blevene Formaningstone her i de fleste Tilfælde forgjæves Arbeide. Det er i Almindelighed en saare vanskelig Gjerning at formane en Anden; ligeoverfor en Forbryder stiger denne Vanskelighed; den Formanende kommer saa let til at faa Udseende af En, der har sat sig selv til Doms over den Faldne, at ophøie sig over ham og saaledes synes ukjærlig og haard.

Eller Formaningen er bleven Fangen saa tilvant, fordi den er givet saa ofte og af saa Mange, baade Berettigede og Uberettigede, at han, saasart han nærmer sig Fængselspræsten eller Læreren, uvilkaarlig sætter sig i Positur og med sløv Resignation modtager sin „Skrabe“. For at undgaa dette har jeg ladet Fangen fortælle sit foregaaende Liv saa udførligt som muligt; den tendentiøse Fremstilling, som man herunder i de fleste Tilfælde faar, tjener den Erfarne som en meget paalidelig Gradmaaler for Vedkommendes aandelige Tilstand. Lærerens Spørgsmaal kan supplere, hvad Fangen enten forsætlig eller uforsætlig maatte fortie. Naar saa den endelige Undervisning er begyndt, har jeg forsøgt at knytte Børnelærdommens Sandheder paa det Nøieste sammen med Fangens personlige Livsomstændigheder. Gjennem en jevn og simpel Samtale med Spørgsmaal og Svar er den kristelige Sandhed, som i Timen skulde behandles, forsøgt sat ind i hans Liv under dette eller hint Tilfælde, i denne eller hin fristende Situation, i hans dagligdage Liv eller i de større Vendepunkter i samme. Disputersyge, Oppositionslyst og spidsfindige Indvendinger, som saa gjerne viser sig hos ældre og kraftigere Naturer blandt Forbryderne, har jeg ved denne Undervisning ingen Vanskeligheder havt med, skjønt Undervisningens Form og Maade unegtelig let kan friste dertil. Naar i enkelte Tilfælde noget saadant har traadt frem hos Fangen, har jeg ladet det gjælde, taget Indvendingen med i Samtalen og eftervist dens Absurditet uden at lægge Mærke til eller allermindst tilrettevise Vedkommende i den Anledning. Det er min Erfaring i denne Henseende, at naar Læreren viser Ro, naar han selv har Sandheden i Hjerte eller Erkjendelse, og naar Fangen har følt denne Sandhedens overlegne Magt, som er dens Kjendemærke, saa kan han forsøge at opponere eller gjøre Indvendinger en Gang og to Gange, men neppe den tredie. Med Hensyn til den her omtalte Maade at undervise paa, tør jeg tro, at man derved opnaar at give Fangen et stærkt Indtryk af hvad Syndserkjendelse og Selverkjendelse, kristelig Tro og kristeligt Liv har at betyde for et Menneske i Liv og Død; at den endvidere bringer Fangen til at være med i Undervisningen, at den, ialfald i Øieblikket, kan gjøre et stærkt Indtryk, derom har jeg ogsaa Erfaring fra Cellerne. Hvad Resultaterne for den efterfølgende Tid bliver, er det efter Sagens Natur umuligt at have nogen bestemt Mening om; de udgaaende Fanger tabes i de fleste Tilfælde fuldstændig af Syne, og de, som fra Cellen gaa ned i Fællesanstalten, træde ogsaa i den store Mængde udenfor Lærerens Iagttagelseskreds. De Indflydelser, de der ere udsatte for, ere ogsaa af den Natur, at de Indtryk af Sandheden, som de muligens medtage fra Cellen, let udviskes, naar ikke Sandheden selv har faaet større Magt over dem.

Den i forrige Beretning omhandlede videregaaende almindelige Skoleundervisning, der maatte standses af Man-

gel paa passende Lokale, er i Beretningsaaet efter Tilveiebringelse af det fornødne Lokale paany sat igang fra Midten af August Maaned. I denne Undervisning, der ifølge Planen har været meddelt Fanger under 35 Aar 1 Time hver Dag fra Kl. 8 $\frac{1}{2}$ —9 $\frac{1}{2}$ Formiddag i Norsk, Historie og Geografi, har omtrent 70 Fanger deltaget (Tallet har varieret noget i Skoleaarets Løb paa Grund af Løsladelse og Indsættelse samt Dødsfald m. m.). Fangerne har været delt i 3 Partier med 2 Timers ugentlig Undervisning for hvert Parti. Formen for Undervisningen har udelukkende været det mundtlige Foredrag med Samtale om og Examination i det Foredragene i den for Faget bestemte følgende Time. I Norsk har der vistnok været givet Fangerne en Lærebog i Grammatik, dog uden at Lektier ere givne i samme. Paa Grund af de forskellige Kundskabstrin, hvorpaa de skolepligtige Fanger viste sig at staa, bleve de inddelte i opadstigende Klasser. Medens Undervisningen i den øverste Klasse har kunnet skride rask frem, viste der sig i den nederste en saadan Mangel paa de simpleste elementære Færdigheder, som Læse- og Skrivefærdighed, at Tiden væsentlig er bleven optaget med at meddele disse. For de to øverste Klassers Vedkommende har Undervisningen i Norsk været drevet som Læsning med Begrebs- og Ordforklaring — Analyse, hvorunder først Sætningsdele og Taledale, siden ogsaa Sætningslæren er gennemgaaet og indøvet. Begge disse Klasser har jevnlig skrevet efter Diktat; derhos har den øverste faaet lette Gjenfortællinger — senere ogsaa vanskeligere Opgaver. I Historie har alt det faaet Plads, der paa nogen Maade kunde tjene til at vise Menneskehedens Arbejde for at tilegne sig Kultur og Dannelse og komme til Velvære og Lykke, ligesom det har været stærkt accentueret, hvorledes Raaheden og Barbariet altid har vist sig at være den Enkeltes som Slægtens Ødelæggelse. Det rent civilisatoriske Øiemed har været det bestemmende for hele denne Undervisning.

Vistnok maa det erkjendes, at de Kundskaber, som under en saadan Skolegang kan erhverves ville kunne blive af praktisk Interesse og Nytte for ialfald nogle af Fangerne; men langt større Betydning har Dannelsen som Modvægt mod Lasten og Forbrydelsen, og specielt mod den Raahed og tøilesløse Lidenskab, der er en saa stærkt medvirkende Faktor til Kollisionerne mod Samfundets Lov og Orden. At give Fangen denne almene humane Dannelses Modvægt med, naar han gaar ud af Strafanstalten, vil derfor uden Tvivl være den største Hjælp, der fra Samfundets Side i borgerlig og social Henseende kan ydes ham. Derfor har ogsaa denne Undervisning med Flid fremdraget alt det Undervisningsstof, der inden den ved Skoleplanen givne Begrænsning maa forudsættes mest skikket til at indvirke paa Fangens Karakter og Tænkesæt.

Fangernes Opførsel under denne Undervisning har været særdeles god, og paa et Par Undtagelser nær have

de alle omfattet Skolen og Undervisningen med megen Interesse.

I Tilslutning til denne Lærerens Beretning udtaler Præsten sin Tilfredsbed over at den omhandlede daglige Skolekom igang. Saa kort, bemærker Præsten, som Undervisningen end havde været, gav dog den ved Juul afholde Examen, der ogsaa bivaanedes af Anstaltens Bestyrer, ham det Indtryk, at hans Forventninger om Skolens Betydning for Anstalten ikke vilde slaae Feil.

I Søndagsskolen har paa 49 Helligdage om Eftermiddagen fra Kl. 4—6 været meddelt Undervisning i Skrivning og Regning, hvori i Aarets Løb 58 Fanger have deltaget. Fangerne have været inddelte i 2 Partier, hvoraf det ene har faaet Undervisning i Skrivning, medens det andet har havt Regning i 1 Time ad Gangen. I Regning er med Begyndere gennemgaaet Talsystemet, Regnelærens Begyndelsesgrunde, de 4 Regningsarter i ubenævnte Tal, det nye metriske Maal- og Vægtsystem og noget Decimalbrøk, samt med Viderekomne de 4 Regningsarter i benævnte Tal, almindelig Brøk, Decimalbrøk, det nye metriske Maal- og Vægtsystem, enkelt Reguladetri og endel Opgaver i praktisk Regning.

I den varmeste Sommertid have en Del Skoleforsømmelser især af Fanger, der havde sit Arbeide inde, fundet Sted.

Begge Lærerne ved Søndagsskolen have givet Fangerne det bedste Vidnesbyrd for Lyst, Lærvillighed, Opmærksomhed og rosværdigt Forhold, ligesom de have betegnet Fremgangen som meget god.

Af de i Aarets Løb udgaaede Fanger have følgende erholdt efternævnte Karakterer:

For Kristendomskundskab:

Ved Indbringelsen:	Ved Løsladelsen:
8 Fanger Meget godt.	8 Fanger Meget godt.
18 — godt.	30 — godt.
20 — Temmelig godt.	10 — Temmelig godt.
5 — Slet.	3 — Slet.

For Læsning: *

Ved Indbringelsen:	Ved Løsladelsen:
15 Fanger Meget godt.	1 Fange Udmærket godt.
23 — godt.	19 — Meget godt.
9 — Temmelig godt.	20 — godt.
	7 — Temmelig godt.
	1 — Maadeligt.
3 — Slet.	2 — Slet.

Bibliotheket, der nu indbefatter ca. 3290 Bind, deri indbefattet Salme- og Sangbøger, er i Beretningsaaret forøget med 292 Bind, hvoraf 16 ere Gaver.

Bergenshus Strafarbeidsanstalt.

Gudstjeneste har ligetil Strafanstaltens Nedlæggelse regelmæssig været afholdt alle Søndage, de sidste paa Grund

af Fangernes Faatallighed i Præsteværelset, og den aller- sidste Gang, da der kun var 3 Fanger tilbage, i Sygestuen.

Kommunion er afholdt 1 Gang for 8 Fanger.

Den geistlige Virksomhed i denne Strafanstalt indskrænkedes selvfølgelig, eftersom Fangerne overflyttedes til Bergens Tugthus.

Fangernes moralske og religiøse Tilstand var som i det foregaaende Aar.

Bibellæsning er holdt hver Thorsdag fra Kl. 6 $\frac{1}{2}$ til 7 $\frac{1}{2}$ Eftermiddag paa den største Arbeidssal, men den sidste Gang, da kun 3 Fanger vare igjen, paa Sygestuen.

I Søndagsskolen er indtil Anstaltens Nedlæggelse undervist 2 Timer hver Søndag fra Kl. 3—5 Eftermiddag i Skrivning og Regning.

Sangøvelse har været afholdt 1 Time hver Tirsdag.

Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt.

Gudstjeneste har regelmæssig været afholdt hver 3die Søn- og Helligdag i Tugthuskirken. Paa de øvrige Søn- og Helligdage har Hjælpelæreren om Formiddagene paa et af Lokalerne i Anstalten holdt Postillæsning over Dagens Evangelium med Bøn og Salmesang før og efter Læsningen.

Bibellæsning er af Præsten holdt i Regelen hver 3die Uge paa en Hverdag i Timen Kl. 6 $\frac{1}{2}$ til 7 $\frac{1}{2}$ Eftermiddag.

Kommunion er forrettet 4 Gange for 16 Fanger, af hvilke 6 kommuniserede fire Gange, 4 tre Gange, 3 to Gange og 3 en Gang.

Den specielle Sjøleomsorg har været øvet i samme Omfang og paa samme Maade som før.

Fangernes religiøse og moralske Tilstand, Frugten af den geistlige Virksomhed og Straffens Virkning i sædelig Henseende antager Præsten at have i det Hele været som i de nærmest foregaaende Aar.

Undervisning i Religion er af Anstaltens Lærer meddelt Fangerne i et samlet Antal af 41 i 2 forskellige Partier. Det første Parti begyndte Høsten 1877 og fortsattes i Beretningsaaret indtil Begyndelsen af Juni Maaned 2 à 3 Timer ugentlig. Det andet Parti, der havde 21 Deltagere, begyndte i Slutningen af November Maaned og fortsatte til Aarets Udgang med 4 Timer ugentlig.

De Fanger, der have nydt Undervisning, have gennemgaaende vist sig opmærksomme og taknemlige.

Hjælpelæreren har paa Søn- og Helligdags Eftermiddage undervist i Skrivning og Norsk (Grammatik og Retskrivning) i 30 Timer for 19 Fanger; i Kirkehistorie i 10 Timer for 15 Fanger og i Regning i 18 Timer for 16 Fanger. Undervisningen har været meddelt Fangerne i Fællesskab i eget Lokale. Fangerne have frivilligt fremmødt, og deres Flid og Opførsel har været upaaklagelig.

Af de i Aarets Løb udgaaede Fanger have følgende erholdt efternævnte Karakterer:

For Kristendomskundskab:

Ved Indsættelsen:		Ved Løsladelsen:	
1 Fange	Meget godt.	2 Fanger	Meget godt.
8 Fanger	Godt.	8 —	Godt.
		2 —	Temmelig godt.

For Læsning:

Ved Indsættelsen:		Ved Løsladelsen:	
3 Fanger	Meget godt.	3 Fanger	Meget godt.
6 —	Godt.	8 —	Godt.
		1 Fange	Temmelig godt.

Af de nævnte Fanger ere 3 ei prøvede ved Indsættelsen.

For Skrivning:

Ved Løsladelsen:

2 Fanger	Meget godt.
5 —	Godt.
4 —	Maadelig.
4 —	Slet.

For disse Fangers Vedkommende kan kun gives Oplysning om deres Standpunkt i Skrivning ved Løsladelsen. Læreren oplyser dog, at Fremgangen hos de Fanger, der have deltaget i denne Undervisning, har været god.

Bogsamlingen, der i Aarets Løb kun blev forøget høist ubetydeligt, var i nogenlunde god Stand, og har været ret flittigt benyttet af en stor Del af Fangerne.

Christiania Tugthus.

Gudstjeneste har regelmæssig været afholdt hver Søn- og Helligdag afvekslende for Mands- og Kvindefdeling. Paa Fangernes Opmærksomhed og den sømmelige Orden har intet Væsentligt været at udsætte. Der er, ytrer Præsten, ingen Tvivl om, at mange — om just ikke en Flerhed — af Fangerne sætte megen Pris paa den offentlige Gudstjeneste. Skade kun, at der blot hveranden Søn- og Helligdag er Adgang til at overvære denne. Det vil blive en stor Vinding for Tugthuset, om Mandsafdelingen kommer til at blive udskilt, saavel af Hensyn til den stadige Adgang til Gudstjeneste, som af Hensyn til den Omstændighed, at da den Leilighed til at korrespondere med den anden Afdeling, som desværre Gangen til og Opholdet i Kirken har kunnet frembyde og som naturligvis i høi Grad distraherer de let fængelige Sind bort fra alt Alvor, af sig selv vil bortfalde.

Bibellæsninger og Katekisationer har Præsten siden sin Tiltrædelse i Slutningen af Juli paa Grund af Sygelighed ikke kunnet holde. Sjælepleien og de daglige Forretninger have lagt fuldt Beslag paa hans Kræfter. Derimod har i Beretningsaaret de 4 Søndagsskolelærere holdt opbyggelige Foredrag for begge Fangeafdelinger hver Søn- og Helligdag.

Kommunion har været holdt 4 Gange, 1 Gang i hvert Halvaar for hver af Fangeafdelingerne, nemlig om Vaaren for 66 Kvindefanger og 25 Mandfanger og om Høsten for 18 Kvindefanger og 9 Mandfanger. Den betydelige Nedgang i Antallet mod tidligere skrev sig — efter hvad Præsten

har oplyst — dels derfra, at langt Færre meldte sig til Altergang, dels derfra, at han maatte fraraade Mange, der vare uvidende eller ligefrem uomvendte, for Tiden at gaa til Nadveren. Kun i 2 Tilfælde vakte denne Afvisning vedkommende Fangers Misnøie eller Uvillie. Den ene af disse Fanger erkjendte dog senere sin Uret.

Ingen Konfirmationshandling er i Aarets Løb udført. Af de 2 ukonfirmerede Fanger, der i det foregaaende Aar fik Undervisning af Præsten, undervistes den ene — en Kvindefange — fremdeles i Beretningsaaret, medens den anden, en 38 Aar gammel Omstreifer, trods speciel Undervisning af Læreren og hyppig — ofte daglig Undervisning af Præsten paa Grund af sin yderst tarvelige Tilegnelse af Sandhedens Hovedstykker maatte løslades uden Konfirmation. Han modtog imidlertid med Tak og Glæde Anbefaling til sit Hjemsteds nidkjære Sjælesørger og det tør haabes, at den gode Leilighed, han paa Strafanstalten fik til at lære at læse og til at indføres i den kristelige Menigheds Erkjendelse, vil komme til at bære god Frugt for den bløde Fanges Fremtid.

1 Daabshandling er forrettet (en Kvindefanges uægte Barn). Der vil, efter Præstens Formening, for Fremtiden sandsynligvis ikke ret ofte blive Spørgsmaal om at døbe Børn i Tugthusets Kirke, idet der nu bliver henstillet til vedkommende Mødre at afgjøre, hvorvidt de ønsker sine Børn døbt dersteds, og Mødrene vel i Regelen ville foretrække ikke at behæfte sine Børns Fremtid med den Plet, som en Daabsattest udstedt af Fængselspræsten vistnok i den almindelige Opinion vil medføre for Vedkommende. Derimod har Præsten et Par Gange med Hjemmedaab døbt Børn, forinden de bortsattes til Opfostring.

Den væsentligste Del af Præstens Virksomhed har været ofret den specielle Sjælepleie gennem Samtaler med nys indsatte Fanger, med dem, der skulle løslades, med dem, der begjære Adgang til Nadveren, med Syge, med saadanne, der i aandelige eller timelige Anliggender søge Præstens Bistand.

I Strafanstaltens Ugeskole har Læreren i det Hele havt at undervise 104 Fanger, hvoraf 54 Mands- og 50 Kvindefanger. Uagtet deres Flid og Fremgang har været høist forskjellig, har man dog havt Grund til at være vel fornøiet med de fleste. Egentlig bevidst Trods eller Modvilie mod Ordet har man ikke stødt paa uden maaske hos en enkelt Mandfange, der blandt Andet rent ud erklærede, at han ikke brød sig om at gaa paa Skolen. Hos de Andre, over hvis Flid og Fremgang der har været Grund til at klage, har dels Alderdomssvaghed, dels Ligegyldighed og Sløvhed ligeoverfor enhver Slags Paavirkning været de medvirkende Aarsager.

Ved Ordningen af Undervisningen blev efter Sommerferien den Forandring indført, at der dannedes bestemte Partier, hvorved alle Elever, som høre til samme Parti,

komme til at begynde og slutte sin Skolegang paa samme Tid, hvorimod Ordningen forhen var den, at enhver Fange begyndte paa Skolen ved sin Indtrædelse i Strafanstalten og afsluttede den efterat have gaaet den bestemte Tid. Herved antages den Fordel opnaaet, at Undervisningen for hver enkelt Fange kan blive bedre ordnet, idet Enhver kommer til at begynde med Begyndelsen, medens det dog efter Lærerens Mening er en Ulempe ved den forandrede Ordning, at de Færreste kan begynde paa Skolen med det samme de komme ind i Strafanstalten, da dette under de nuværende Forhold vilde kræve Dannelsen af for mange Partier.

Ugeskolen har i Beretningsaaret af de fleste Fanger været omfattet med Velvillie, ligesom disse ogsaa stadig hele Aaret igjennem have opført sig godt paa Skolen. Mange have ogsaa gjort mærkbare Fremskridt og i det Hele taget berettiget til gode Forhaabninger.

Søndagsskolen har i Beretningsaaret været fortsat paa samme Maade som tidligere.

Nøiagtige Oplysninger angaaende Graden af Fangernes Kristendomskundskab samt af deres Færdighed i Læsning og Skrivning ved deres Indbringelse i og Løsladelse af Anstalten har man ikke kunnet meddele for Beretningsaaret for denne Strafanstalts Vedkommende, men vil der for Fremtiden blive sørget for, at Examination af Fangerne finder Sted saavel ved Indbringelsen som Løsladelsen og at Udfaldet ved Angivelse af Karakterer bliver anført i vedkommende Protokoller.

Undervisningen i Sang har været fortsat som forhen.

Bogsamlingen, der talte 1721 større og mindre Bind, har fremdeles flittigt været benyttet.

Bergens Tugthus.

Gudstjeneste har regelmæssig været afholdt paa Søndag og Helligdage.

Bibellæsning har Læreren holdt 1 Time ugentlig fra Kl. 6 $\frac{1}{2}$ til 7 $\frac{1}{2}$ Eftermiddag i Kirken. Fangerne have med Opmærksomhed og Stilhed ialfald i det Ydre lyttet til Ordet og glædet sig til at samles i Kirken, medens naturligvis Sløvheden og Ligeegyldigheden ogsaa har vist sig her.

Med Undtagelse af en Fange, der stadig var sengeliggende, og en fra Bergenhus Strafanstalt overflyttet Fange, der er omtalt i tidligere Beretninger som en fordærvet Person og trodsigt Gemyt, have samtlige Fanger regelmæssig overværet de afholdte Gudstjenester og Bibellæsninger, naar ikke tilfældig Sygdom har hindret En eller Anden. Med den sidstnævnte Fange er dog, efter hvad Præsten oplyser, i den sidste Tid foregaaet en væsentlig Forbedring baade hvad hans ydre Forhold og hans Sindsstemning angaar. Han fritoges i et langt Tidsrum for at gaa i Kirke, men har nu atter indfundet sig i Guds Hus og sidder stille, sømmelig og, som det synes, opmærksom under Gudstjene-

sten og Ordets Forkyndelse. „Som tidligere berettet“, bemærker Præsten, „har denne Fange før ved forskellige Leiligheder vist sig høist vrang og trodsig. Desto glædeligere er da Forandringen. Tildels kan det vel være Beregning, som har fremkaldt dette Omslag hos ham; men denne trodsige og lidenskabelige Natur har dog i ethvert Tilfælde havt Meget at kjæmpe med, forinden han kunde vinde frem til en saadan Selvbeherskelse, som hans senere Færd vidner om, og der er tilvisse Grund til at glæde sig over en saa iøinefaldende Fremgang og Forbedring. Man maa haabe at den vil vare ved.“

Kommunion har været afholdt 2 Gange for 26 Fanger foruden 1 Sygekommunion.

Fangernes religiøse og moralske Tilstand har i Beretningsaaret i det Hele omtrent været som i det foregaaende Aar. Man kunde, bemærker Præsten, vel have Grund til at befrygte, at den i Begyndelsen af Aaret skede Overflytning af Fangerne fra Bergenhus Strafanstalt og den derved opstaaede Sammenblanding af to forskellige Fangeafdelinger kunde — som enhver betydeligere Forandring i den vante Orden — afstedkomme enkelte Uregelmæssigheder i disciplinær Henseende, og særlig var det at forudse, at de indflyttede Fanger, der havde ombyttet sit forholdsvis livlig og frit beliggende Opholdssted med Tugthusets trangere og mere indelukkede Forhold, vilde vise Tegn til Nedslagenhed over Forandringen. Men Formodningerne i disse Retninger gik dog ikke i Opfyldelse. Vistnok sporedes der i Begyndelsen en vis Misstemning hos Enkelte af dem, som havde en lang Straffetid, men den syntes snart at gaa over, og Omflytningen ledede i det Hele ikke til nogensomhelst Uorden.

Aanden blandt Fangerne var ikke alene i rent disciplinær Henseende, men ogsaa med Hensyn til deres indbyrdes Samliv meget god. En skikkelig, sømmelig og fredelig Tone herskede i det Hele paa Arbejdsalene og Barakkerne.

Udprægede Tilfælde af religiøs Vækkelse har ikke forekommet; derimod har Præsten seet levende Drag af Alvor og religiøs Interesse hos flere Personer, som tidligere syntes at være uberørte af Guds Ord, ligesom en større Mildhed, Venlighed og Sagtmodighed har været udbredt over Enkeltes Væsen.

Indtil Fangernes Overflyttelse fra Bergenhus Strafanstalt til Tugthuset har Fangernes Undervisning været drevet paa samme Maade og i samme Fag som i 1877. Efter Overflyttelsen eller fra Midten af Marts Maaned har Undervisningen været meddelt efter en ny Plan i følgende Fag og paa efternævnte Maade:

Cellefangerne har Læreren undervist i Religion 4 Timer ugentlig fra Kl. 9 $\frac{1}{2}$ til 10 $\frac{1}{2}$ Formiddag paa Vagtværelset i Cellefængslet. Ved hver Fanges Indtrædelse i Fængslet leveres ham Nytestamente, Salmebog og Luthers Katekismus.

Samtidig med Religionsundervisningen har været meddelt Undervisning i Læsning. Med enkelte Fanger har Undervisningen ogsaa været fortsat, efterat de ere flyttede fra Cellen til Arbejdssalene, naar man har fundet det nødvendigt eller vedkommende Fanger have ønsket det.

I Ugeskolen har Læreren meddelt Undervisning 1 Time daglig fra Kl. 8 $\frac{1}{2}$ til 9 $\frac{1}{2}$ i Kirken i Regning, Skrivning, Geografi og Naturfag. Ved Skolens Begyndelse var Antallet af de skolepligtige Fanger — under 40 Aar — 52, ved Aarets Udgang 44. Paa Grund af det store Antal og det ulige Kundskabstrin var det nødvendigt at dele dem i 2 Afdelinger i Skrivning og Regning, medens de i de to andre Fag vare samlede paa een Gang. Det har været Fangerne uformet at deltage i Undervisningen ogsaa i den Afdeling, hvortil de ikke hørte, forsaavidt Pladsen tillod det.

I Skrivetimerne har Læreren i den ene Afdeling udelukkende drevet paa med Retskrivning, da Fangerne her i det Hele skrev noksaa smukt, hvorhos han ved Rettelsen af Diktaten har undervist lidt i Analyse og nogle enkelte Fanger i Grammatik. I den anden Afdeling er udelukkende undervist i Skjønkrivning. En Del af Fangerne i denne Afdeling stode paa et meget lavt Trin, men flere af dem kom sig over Forventning, saa at de bleve istand til selv at skrive sine Breve — Noget de sætte megen Pris paa.

I Regning, hvorpaa de fleste Fanger ingen Rede havde, medens enkelte vare noksaa flinke, er med den ene Afdeling gennemgaaet de fire Regningsarter i ubenævnte Tal, Decimalbrøk og det metriske System, medens den anden Afdeling ved Beretningsaarets Udgang ikke var færdig med de ubenævnte Tal. Enkelte Fanger i begge Afdelinger, som havde yderst vanskeligt for at regne, fik efter Ønske skrive ogsaa i Regnetimerne.

I Geografi blev gennemgaaet først Indledningen og derefter en Oversigt over Landenes Naturbeskaffenhed i alle Verdensdele. Til det geografiske Stof er derhos leilighedsvis knyttet en og anden historisk Beretning, som antoges at kunne interessere Fangerne.

I Naturfag har Læreren gennemgaaet det menneskelige Legeme og lidt af Dyreriget. Saavel i dette Fag som i Geografi har Læreren altid ved en Times Begyndelse kateketisk gjentaget, hvad der er gennemgaaet i den foregaaende. Herved har der været god Anledning til at komme til Kundskab om, hvorvidt Fangerne følge med eller ikke, og ved Siden af den Sløvhed og Ligegyldighed, som man har sporet hos saamange, har det paa samme Tid været opmuntrende for Læreren at komme til Vished om, med hvilken spændt Opmærksomhed enkelte lytte til Foredragene.

Fangernes Orden paa Skolen har været meget god. Undervisningen begyndte og sluttede hver Dag med et Salmever. I Begyndelsen betragtede vistnok en Del Fanger Skolen mere som et Onde end et Gode, men mange af dem, som i Begyndelsen vare ugunstig stemte for den, bleve efter-

haanden interesserede for samme, saaat flere endog besøgte Skolen hver Dag. En Del Fanger over 40 Aar deltog ogsaa efter eget Ønske stadig i Undervisningen. Læreren udtaler, at han er forvissat om, at den paabegyndte Skolegjerning vil have sin Betydning for Fangerne baade i borgerlig og moralsk Henseende.

Den afgivne Opgave over de for Kristendomskundskab og Læsning meddelte Karakterer er ikke affattet saaledes, at noget Resultat ved Sammenligning mellem Fangernes Standpunkt ved Indsættelsen og Løsladelsen kan meddeles. For kommende Aar vil denne Mangel ved Opgaven søges afhjulpen.

I Søndagsskolen har Læreren hver anden Søndag undervist i 2 Timer fra Kl. 3—5 i Regning og Skrivning paa en af Barakkerne og hver anden Søndag fra Kl. 3—4 i Kirken holdt et opbyggeligt og belærende Foredrag for Fangerne. I Regelen have faa Fanger deltaget i Skrive- og Regneundervisningen, medens Foredragene have været bedre besøgte, især af de bedre Fanger. Foredragene have hovedsagelig omfattet Levnetsbeskrivelser.

Sangøvelse har Læreren holdt 1 Time hver Lørdag. 12 Fanger have deltaget i Undervisningen. For Sangens Vedkommende har det været til stor Lette og Hygge, at Anstalten nu har faaet et Harmonium, som benyttes ved Gudstjenesten og Sangøvelserne.

Anstaltens Bogsamling er i Beretningsaaret bleven forøget med omtrent et Snes Nummere. Bogbytning har fundet Sted 1 Time hver Onsdag fra Kl. 9 $\frac{1}{2}$ til 10 $\frac{1}{2}$ og er det ordnet saaledes, at Fangerne kan faa bytte Bøger hveranden Uge. Man har fremdeles sporet stor Læselyst blandt Fangerne. Præsten finder ogsaa Grund til at tro, at Fangerne modtage adskillige vækkende og velgjørende Indtryk foruden gennem den egentlige Oplyggelseslitteratur ogsaa gennem den lettere Læsning, som religiøse Fortællinger, Skildringer af Natur- og Folkeliv o. s. v.

Thronhjems Tugthus.

Gudstjeneste har regelmæssig været afholdt om Formiddagen hver tredie Søn- og Helligdag for Mandfangerne og hver tredie Søn- og Helligdag for Kvindefangerne.

Postillæsning er af Læreren holdt hver Søn- og Helligdags Eftermiddag vekselsvis for de to Fangeafdelinger saaledes, at den Afdeling har haft Postillæsning, som om Formiddagen ikke har haft Gudstjeneste.

Kommunion afholdtes 8 Gange, 4 Gange for hver Fangeafdeling foruden 2 Sygekommunioner. Kommunikanternes Antal var ialt 185, idet 27 Mandfanger nød Nadveren ialt 60 Gange og 45 Kvindefanger ialt 125 Gange.

Ingen Konfirmation har været afholdt. Ved Aarets Begyndelse hensad i Anstalten 3 Ukonfirmerede, hvoraf 2 Fjeldfinner og en spedalsk sindsforvirret Nordmand. Sidstnævnte døde allerede 14de Januar, og de to Fjeldfinner

bleve i Aarets Løb løsladte. Senere indsattes to andre Ukonfirmerede, hvoraf den ene snart efter Indsættelsen blev overflyttet til Bodsfængslet; den anden hensad i Anstalten ved Aarets Udgang. Af de ialt 5 Ukonfirmerede kunde altsaa kun 3 faa stadig Undervisning.

4 Begravelser fandt Sted; af de Afdøde vare 3 Mandfanger og 1 Kvindefange.

Bibellæsning for Kvindefangerne holdtes som tidligere i Regelen hver 6te Uge.

Den private Sjøleomsorg ved Samtaler med hver Fange enkeltvis er fortsat i samme Omfang og paa samme Maade som før.

Fangernes Forhold og religiøse Tilstand har været omtrent som i de nærmest foregaaende Aar.

Undervisning er af Læreren meddelt:

1. Norske Mandfanger i 3 forskjellige Partier til et samlet Antal af 80, fem Timer ugentlig — en Time daglig undtagen Lørdag — i en gennemsnitlig Kursustid af omtrent 3 Maaneder hvert Parti. Desuden ere 30 Fanger underviste i omtrent 1½ Maaned som et fortsættende Parti fra det foregaaende Aar. Undervisningsgjenstandene have udelukkende været Religion (Katekismus og Bibelhistorie).
2. Norske Kvindefanger i 3 forskjellige Partier til et samlet Antal af 70, fem Timer ugentlig — en Time daglig undtagen Lørdag — i en gennemsnitlig Kursustid af omtrent 3 Maaneder hvert Parti. Foruden disse ere 23 underviste i 1 Maaned som et fortsættende Parti fra det foregaaende Aar. Undervisningen har været den samme som for Mandfangerne.
3. Finner — Lapper i 3 forskjellige Partier til et samlet Antal af 22, gennemsnitlig 2 Timer ugentlig i en Tid af vel 3 Maaneder hvert Parti. Undervisningen har omfattet Religion (Katekismus og Bibelhistorie) og Læsning i Lappisk og Norsk.
4. Finske — Lappiske Kvinder til et Antal af 4 paa et Parti 1 à 2 Timer ugentlig hele Aaret igjennem, dog med endel Afbrydelse. Undervisningen den samme som for de finske Mandfanger.
5. Kvæner — Finlændere til et Antal af 8 paa et Parti, 2 Timer ugentlig i 4½ Maaned. Dette Parti, der begyndte Høsten 1877 med 5 Deltagere, er undervist i Katekisme, Bibelhistorie og Læsning i Kvænsk og Norsk.
6. En kvænsk Kvinde, 1 à 2 Timer ugentlig hele Aaret i Religion og Læsning i Kvænsk og Norsk.
7. Ukonfirmerede. Af de 5 Ukonfirmerede ere 3 underviste paa Kvænsk i Børnelærdommen, Læsning, Skrivning og tildels Regning gennemsnitlig 4 Timer ugentlig. En af dem løslodes i Mai, en i August. Den tredie deltog kun en kort Tid i denne Undervisning, da han udpaa Sommeren begyndte at vise Tegn paa Sindsforvirring. De her nævnte Fanger deltog ogsaa

paa Religionspartiet under No. 5 lige fra Begyndelsen af Aaret. De to øvrige Ukonfirmerede, hvoraf den ene indkom i Strafanstalten i September, den anden i Oktober, bleve underviste paa Norsk i Katekismus, Bibelhistorie, Læsning og Skrivning gennemsnitlig 5 Timer ugentlig, den sidstindkomne kun omtrent i 5 Uger, da han overflyttedes til Bodsfængslet. Den førstindkomne deltog ogsaa den hele Tid paa Religionspartiet under No. 1.

Enkelte Fanger have deltaget i fornyet Religionsundervisning i nogle Timer forinden Løsladelsen.

De i Aarets Løb Løsladte have faaet følgende Karakterer:

For Kristendomskundskab:

Ved Indsættelsen:	Ved Løsladelsen:
9 Fanger Meget godt.	37 Fanger Meget godt.
50 — godt.	55 — godt.
41 — Temmelig godt.	21 — Temmelig godt.
14 — Maadeligt.	3 — Maadeligt.
2 — Slet.	

For Læsning:

Ved Indsættelsen:	Ved Løsladelsen:
24 Fanger Meget godt.	47 Fanger Meget godt.
64 — godt.	57 — godt.
21 — Temmelig godt.	11 — Temmelig godt.
6 — Maadeligt.	1 — Maadeligt.
1 — Slet.	

For Skrivning:

Ved Indsættelsen:	Ved Løsladelsen:
5 Fanger Meget godt.	5 Fanger Meget godt.
29 — godt.	37 — godt.
28 — Temmelig godt.	35 — Temmelig godt.
7 — Maadeligt.	3 — Maadeligt.
2 — Slet.	

Fangernes ydre Forhold under Undervisningen har været meget tilfredsstillende. De have vist Flid og i Regelen været taknemlige for Undervisningen.

Bogsamlingen blev i Beretningsaaret forøget med Bøger af religiøst og belærende Indhold til en Værdi af 86 Kroner.

F. Sundhedstilstanden.

Man tillader sig herunder at fremlægge:

Opgave over Fanger, der ere behandlede for betydeligere Sygdomme i Aaret 1878 (Tab. XIV).

De Sygdomstilfælde, som nærværende Tabel omfatter, ere i Fællesstrafanstalterne behandlede paa Sygestuerne eller i Celle og i Bodsfænglet enten i Fangecele eller, naar Tilfældet har gjort det nødvendigt, paa Sygeafdelingen i Sygecelle.

Af Tabellen vil sees, at af det samlede Fangeantal har i Aarets Løb været under Behandling for betydeligere Sygdomme og ere døde:

	Samlet Antal Fanger.		Under Behandling for betydeligere Sygdomme.		Døde.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
I Bodsfængslet	394	-	17	-	1	-
- Akershus Strafarbeidsanstalt	350	-	47	-	4	-
- Bergenhus Do.	53	-	-	-	-	-
- Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt	81	-	29	-	-	-
- Christiania Tugthus	184	281	7	26	-	-
- Bergens Do.	144	-	30	-	2	-
- Thronhjems Do.	180	105	37	34	3	1

Sygedagenes Antal og Gjennemsnittantallet af disse paa hver Syg har været:

	Sygedage:			
	Det hele Antal.		I Gjennemsnit paa hver Syg.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
I Bodsfængslet	118	-	6,94	-
- Akershus Strafarbeidsanstalt	2300	-	48,94	-
- Bergenhus Do.	-	-	-	-
- Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt	536	-	18,48	-
- Christiania Tugthus	95	1160	13,57	44,62
- Bergens Do.	1667	-	55,57	-
- Thronhjems Do.	1660	1920	44,86	56,65

De Syges procentvise Antal af det samlede Fangeantal og daglige Gjennemsnittantal har udgjort og har af 100 Fanger daglig været syg:

	Syge.					
	Procent af det samlede Fangeantal.		Det daglige Gjennemsnittantal.		Af 100 Fanger syg daglig.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
I Bodsfængslet	4,31	-	0,32	-	0,08	-
- Akershus Strafarbeidsanstalt	13,43	-	6,30	-	1,80	-
- Bergenhus Do.	-	-	-	-	-	-
- Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt	35,80	-	1,47	-	1,81	-
- Christiania Tugthus	3,80	9,25	0,26	3,18	0,14	1,13
- Bergens Do.	20,83	-	4,57	-	3,17	-
- Thronhjems Do.	20,56	32,38	4,55	5,28	2,53	5,03

Dødsprocenten af de Syge og af det samlede Fangeantal har været:

	Døde.			
	Procent af de Syge.		Procent af det samlede Fangeantal.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
I Bodsfængslet	5,88	-	0,25	-
- Akershus Strafarbeidsanstalt	8,51	-	1,14	-
- Bergenhus Do.	-	-	-	-
- Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt	-	-	-	-
- Christiania Tugthus	-	-	-	-
- Bergens Do.	6,67	-	1,39	-
- Thronhjems Do.	8,11	2,94	1,67	0,95

Sygeprocenten for det samlede Antal Fanger, der i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter, har udgjort:

for Mandfanger (1306) 12,71 %
 - Kvindefanger (386) 15,54 %
 og - det samlede Antal af begge Kjøen 13,42 %

Dødsprocenten har udgjort:

for Mandfanger 0,77 %
 - Kvindefanger 0,26 %
 og - det samlede Antal af begge Kjøen 0,65 %

I 1877 udgjorde ifølge Beretningen for samme Aar Sygeprocenten:

for Mandfanger 13,25 %
 - Kvindefanger 24,87 %
 og - det samlede Antal af begge Kjøen 15,89 %

og Dødsprocenten:

for Mandfanger 0,68 %
 - Kvindefanger 1,04 %
 og - det samlede Antal af begge Kjøen 0,77 %

De i Beretningsaaret afdøde Fangers Alder saavel som Dødsarsagerne vil sees af nedenstaaende Oversigt:

	Mp.	Kp.	Alder.	Dødsarsager.
I Bodsfængslet	1	-	19½	Tuberculosis acuta.
- Akershus Strafarbeidsanstalt	1	-	48	Lungetuberkulose.
	1	-	53	Fractura cranii.
	1	-	43	Gastritis chronica.
	1	-	35	Vulnus abdominis, perforans.
- Bergenhus Tugthus	1	-	31	Epilepsia.
	1	-	61	Cancer ventriculi.
- Thronhjems Tugthus	1	-	46	Kronisk Bronchit, Vattersot og Hectik.
	1	-	17	Elephantiasis, Diarrhoe og Kvælning.
	1	-	44½	Epilepsi.
	-	1	24	Vitia org. abdominis, Cardialgi, Dyspepsi og Bronchit.

Foruden de ovenfor omhandlede betydeligere Sygdomstilfælde er i Beretningsaaet i Strafanstalterne ogsaa forekommet forskellige lettere og ubetydeligere Sygdomstilfælde. Antallet af disse og det procentvise Forhold af samme til det samlede Fangebelæg har været:

	Antal af lettere og ubetydeligere Sygdomstilfælde.		Procent af det samlede Fangeantal.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
I Bodsfængslet	55	-	13,96	-
- Akershus Strafarbejdsanstalt	74	-	21,14	-
- Bergenhus Do.	3	-	5,66	-
- Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt	154	-	190,12	-
- Christiania Tugthus	118	127	64,13	45,20
- Bergens Do.	159	-	110,42	-
- Thronhjems Do.	153	76	85,00	72,38

Fuldstændig eller delvis Arbeidsfrihed har været tilstaaet Fanger, der have været behandlede for lettere Sygdomstilfælde, i:

	Antal Dage.	
	Mp.	Kp.
I Bodsfængslet	129	-
- Akershus Strafanstalt	125	-
- Bergenhus Do.	19	-
- Thronhjems Fæstnings Strafanstalt	328	-
- Christiania Tugthus	121	48

For Bergens Tugthus's Vedkommende savnes Oplysning om Antallet af Dage hvori fuldstændig eller delvis Arbeidsfrihed har fundet Sted.

Ved Thronhjems Tugthus har fuldstændig eller delvis Arbeidsfrihed ikke fundet Sted udenfor Sygestuerne, idet det her har været en fast Regel, at enhver Fange, der er saa daarlig, at han ikke kan arbeide, strax bliver indlagt paa Sygestuen, hvorfra han først udskrives, naar han atter er fuldstændig arbejdsdygtig.

Sygekost har været tilstaaet i:

	Antal Dage.	
	Mp.	Kp.
ved Bodsfængslet	439	"
- Akershus Strafarbejdsanstalt	2305	"
- Thronhjems Fæstnings Do.	737 ¹⁾	"
- Christiania Tugthus	95	1160
- Bergens Do.	1411	"
- Thronhjems Do.	1989 ²⁾	2544 ²⁾

¹⁾ Heri er medregnet 225 Dage, hvori 1 Fange, der ikke var sygmeldt men paa Grund af Sygelighed efter Foranledning af Lægen blev tilstaaet hel Sygekost.

²⁾ Heri er medregnet 730 Helkostdage til den paa hver Sygeafdeling værende Sygeoppasser og Sygevogterske, ligesom ogsaa 217 Helkostdage til Fanger, som uden at være sygmeldte, dog paa Grund af Sygelighed maatte tildeles Sygekost.

Derhos er forskellige Extraforplejninger saasom af Melk, Suppe, Smør, Potetes, Øl o. s. v. bleven tildelt adskillige Fanger efter Lægens Anordning.

Totalbeløbet af Udgifter ved Sygebehandlingen (Kontoen „Sygeudgifter“) med særskilt Opgave af Beløbet for Medikamenter har udgjort:

	Sygeudgifter.	Deraf særskilt for Medikamenter.
I Bodsfængslet	Kr. 890,28 ¹⁾	ikke oplyst
- Akershus Strafarbejdsanstalt	„ 1577,09	Kr. 1186,73
- Bergenhus Do.	„ 109,13	„ 7,54
- Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt	„ 345,51	„ 205,99
- Christiania Tugthus	„ 2012,83 ²⁾	„ 742,59
- Bergens Do.	„ 248,75	„ 223,62
- Thronhjems Do.	„ 1411,74	„ 684,13

Af epidemisk-smitsomme Sygdomme har i Bodsfængslet forekommet et Tilfælde af Mæslinger hos en Fange, der var bleven smittet i Bergens Distriktsfængsel. I Thronhjems Tugthus herskede derhos i sidste Kvartal af Beretningsaaet en liden Epidemi af catarrhalsk Øienbetændelse, som optraadte i et af Arbejdslokalerne, og hvoraf alle derværende Fanger angrebes, og forøvrigt forekom sporadisk i enkelte af de øvrige Lokaler. Forøvrigt er i Beretningsaaet ikke epidemiske Sygdomme forekomne inden Strafanstalterne.

For 3 Fangers Vedkommende har Bodsfængslets Læge udtalt, at deres Sygdomme for en Del maatte sættes i Forbindelse med Cellestraffen. Den ene af disse, en 35 Aar gammel Omstreifer, indsattes i Fængslet i Januar 1877, overflyttet fra Christiania Tugthus. Han saa ved Indkomsten stærk ud og der lod sig ingen sygelig Forandring paa ham; han klagede stadig over alskens Onder, især Cardialgi med dyspeptiske Symptoner, men ogsaa over Hoste med Hold i Brystet, Diarrhoe o. s. v. Under dette aften Kræfterne, han blev mager og bleg, klagede over Mathed; der viste sig scorbutiske Saar i Munden med blødende Tandkjød. Endelig tiltog Hosten, og der lod sig ved Undersøgelsen paa vise Afsætninger i venstre Lungespids. Han blev af den Grund i Juni Maaned indlagt paa Sygecelle og tildelt Sygekost. Da Lægen antog, at Cellestraffen virkede meget tungt paa denne Fange, og at de sygelige Tilstande maatte sættes i Forbindelse med denne, blev en af Angjældende indsendt Benaadningsansøgning anbefalet og naadigst indvilget, hvorefter han udgik i August Maaned.

¹⁾ deraf særskilt Kr. 320,46 for en Fange, som 26de Oktober 1877 indlagdes paa Gaustad Sindssygeasyl, hvor der betaltes for ham til 4de Juni 1878.

²⁾ deraf Kr. 689,60 for en Kvindefange, der blev indlagt paa Rigshospitalet.

Kræfterne og Udseende vare vistnok noget bedre, men Hosten vedvarede, og han havde tabt 18 \mathcal{T} i Vægt. Senere syntes han at være kommen til bedre Kræfter, idet han, indsat i Varetægtsarrest under Forfølgelse for Tyveri, undveg paa en dristig Maade ved at grave sig under Gulvet. Noget som tyder paa adskillig legemlig Kraft.

Den anden Fange, en 27 Aar gammel Tjenestegut, som var indsat paa 8 Maaneder, led under hele Opholdet i Bods-fængslet af Smerter under Brystet, Kvalme med Brækninger og undertiden Diarrhoer. Ved Løsladelsen befandt han sig vistnok noget bedre, men han havde tabt 16 \mathcal{T} i Vægt. Lægen finder det utvivlsomt, at denne Fanges Sygdom stod i Forbindelse med Straffen.

Den tredje Fange, der indkom i Fængslet for 3die Gang i Juni 1875 paa 4 Aar, havde altid vist sig som en stiv, raa og lidenskabelig Person, fuld af Hevntanker mod dem, som han ansaa for sine Uvenner. Imod Slutningen af 1877 blev hans mørke Sindsstemning endnu mere fremtrædende og med den viste der sig ogsaa en Tilbagegang i legemlig Henseende, rimeligvis foraarsaget af Cardialgi med Fordøielsesforstyrrelser. Under disse Omstændigheder syntes det for Lægen klart, at Cellestraffen udøvede en baade i psykisk og fysisk Henseende skadelig Indflydelse paa ham, hvorfor han i Januar 1878 overflyttedes til Fællesanstalt.

I Bergens Tugthus forekom et Par Tilfælde af Cardialgi, der nærmest syntes bevirket ved Opholdet i Straf-anstalten. Det ene af disse var især meget haardnakket og forbundet med stærk psykisk Depression, Angst og Fortvivelse. Under Brugen af forskellige Lægemidler, ved Rolighed og Fritagelse for anstrængende Arbeide bedredes dog Tilstanden og Patienten, der flere Gange tidligere havde været paa Tugthuset, udskreves i Bedring i Begyndelsen af 1879. Lægen bemærker i denne Anledning at Cardialgi iøvrigt er meget almindelig i de Lokalteter, hvorfra Tugthuset's Fanger skriver sig, baade i Byerne og især paa Landet, og at det ikke er andet at vente end at hos en stor Del Fængselslivet med dets deprimerende Indvirkning og det indesluttede Liv især i Begyndelsen vil forværre Tilstanden.

Endelig forekom i Thronhjems Tugthus et Sygdomstilfælde hos en Kvindefange, hvor Lægen har fundet al Grund til at tro, at Fængselslivet hos et Individ med hendes Gemytsbeskaffenhed maatte indvirke særlig deprimerende, og hvor især de forandrede diætetiske og øvrige Livsforhold i Forbindelse med utilfredsstillet Længsel efter Hjemmet kan have udviklet og befordret den Underlivslidelse, for hvilken hun tilsidst maatte bukke under. Vedkommende, der var 24 Aar gammel og indsat paa 10 Aar for Barnefødsel i Dølgemaal og Føstermord, var ved Indsættelsen tilsyneladende frisk og af et sundt Ydre, men af et indesluttet og tildels trodsigt og fordringsfuldt Gemyt uden

mærkbare Tegn til Anger over den begangne Brøde. Ikke længe efter sin Indsættelse begyndte hun imidlertid at skranke; Menstruationen blev uordentlig og hun klagede jevnlig over cardialgiske og dyspeptiske Besværligheder, hvilke efterhaanden tiltog saaledes, at hun den 1ste April maatte indlægges paa Sygestuen, hvor hun den 31te Oktober afgik ved Døden under en stadig Forværrelse af Underlivslidelserne, hvortil desuden sluttede sig en heftig Bronchit, Ødem og udbredte Liggesaar.

Udenfor de her omhandlede Tilfælde er ikke forekommet Sygdomme der paa viselig ere fremkomne ved eller udviklede af Fængselslivet.

Med Hensyn til forekomne Sindssygdomme skal man af det i Lægernes Beretninger Anførte tillade sig at meddele Følgende:

I Bods-fængslet er i Beretningsaaret indtruffet 1 Tilfælde af fuldt udviklet Sindssygdom og 2 Tilfælde af sygelig Forstemning. Den sindssyge Fange blev efter endt Straffetid indlagt paa Christiania Sindssygeasyl, hvorfra han senere blev udskreven som helbredet. De 2 Fanger, der lede af sygelig Forstemning vare begge friske ved Løsladelsen Om disse Tilfælde har Fængslets Læge anført:

Fuldt udviklet Sindssygdom forekom hos en 20 Aar gammel Dagarbeider, som indsattes i Fængslet i Oktober 1877 for Indbrudstyveri paa 1 Aar. Allerede ved Indkomsten saa han mørk og indesluttet ud; fra og til syntes han at være lidt opstemt, rød af Ansigt, hed i Hovedet, en Tilstand som Lægen troede at sætte i Forbindelse med hans Tilbøielighed til Selvebesmittelse; men nogen egentlig sjælelig Abnormitet mærkedes først i September 1878. Efterat han nemlig var begyndt at blive efterladt i sit Arbeide, tvær og uhøflig mod sine Vogtere og klagede over, at disse ikke toge det tilbørlige Hensyn til ham, opgav han med Et sit Arbeide og paastod, at han skulde løslades. Hermed fulgte Anfald af heftig Vrede, hvorunder han bemærkedes at gestikulere stærkt. Ligeoverfor bestemt Optræden af de Overordnede gav han sig imidlertid snart, og skyldte det Hele paa sit heftige Gemyt, der var bleven sat i Bevægelse, fordi Betjeningen var uvenlig mod ham, og hans hele Optræden gjorde mere Indtrykket af Vrede og Fornærmelse end Sygdom. For Lægen klagede han over Hovedpine og Søvnløshed, Symptomer, som syntes at svinde efter nogle Dage for beroligende Midler, navnlig varme Bade. Da han viste sig yderst doven i sit Arbeide, anbefalede Lægen ham afstraffet med et Par Dages Vand og Brød, hvilket han tog meget rolig. Nogle Dage efter skrev han et Brev til Direktøren, hvor han undertegnede sig „Prinds Gustav“ og hvis Indhold tydede paa Forfølgelsesideer. I Begyndelsen af Oktober bleve Voldsomhedsanfaldene hyppigere; han ødelagde undertiden ogsaa Husgeraad paa Cellen, men han var meget angergiven, naar han blev irettesat. For Præsten bekendte han, at han havde været fristet

til at dræbe denne, fordi der i hans Tale var falden Ytringer, som han ikke syntes om. Undersøgelsen kunde ikke paa-vise anden legemlig Abnormitet end Blodstigninger til Hovedet; Hallucinationer syntes ikke at være tilstede. Da han den 18de Oktober skulde løslades, foranledigede Lægen ham indlagt i Christiania Sindssygeasyl, hvorfra han den 25de Februar 1879 udgik helbredet. Efter Oplysninger fra Lægen ved nævnte Asyl forholdt han sig under de første Par Maaneder af sit Ophold sammesteds misstemt; han troede sig efterstræbt og fik ofte Anfald af Uro og Voldsomhed, under hvilke han slog Vogtere og Patienter, men mod Aarets Slutning indtraadte der en bedre Tilstand, idet Anfaldene hørte op, Søvnlen blev god, og han selv syntes at erkjende sin forrige Sygdom, som efter hans Mening var fremkaldt ved Livet i Fængslet. Lægen ved Bods-fængslet tilføjer, at han senere har seet ham, og at der fremdeles er noget mørkt, indesluttet i hans Væsen og besynderligt i hans Opførsel, som giver liden Grund til at tro paa nogen varig Helbredelse.

Af de 2 Fanger, der led af sygelig Forstemning, indkom den ene, en omtrent 30 Aar gammel Dagarbejder, dømt for Drab, i Fængslet den 5te Mai 1876 paa 2 Aar 8 Dage, efterat have hensiddet i Christianssands Tugthus fra April 1876. Han viste sig allerede ved Indsættelsen som en usædvanlig blød og ængstelig Person, der ofte græd og ved den mindste Forandring lod sig bringe ud af Lave. Efterat han en Tid havde klaget over Cardialgi med dyspeptiske Symptomer og synlig tabt i Udseende og Kræfter, ringede han paa sin Klokke den 8de Marts om Natten, og for den tililende Nattevagt klagede han over Søvnløshed med Ængstelse, Trykninger under Brystet og Dødsfrygt. Han beroligedes imidlertid temmelig hurtig, og den næste Dag var han fuldstændig rask, men da han frygtede for en Gjentagelse af Anfaldet, forlangte han ivrig Hjælp. Flere Gange i Løbet af Marts og April viste der sig flere lignende Anfald, som især kom om Natten, og som kunde vare een eller et Par Dage. Han var da misstemt, græd meget og ytrede Mistvivl om Fremtiden, men opfattede dog selv sin Tilstand som sygelig og tyede derfor gjerne til Læge og Betjening forat faa Trøst og Hjælp. Lægen fik imidlertid fra det første Øieblik Indtrykket af, at han overdrev og at han gjerne vilde gjøre sig til Gjenstand for Omhu og Opmærksomhed, og da han derfor begyndte at lade ham mere gaa ubemærket hen, svandt ogsaa snart de sygelige Symptomer. Behandlingen bestod forøvrigt i Bade, fordøielsesstyrkende og beroligende Midler; han fik desuden Tilladelse til at arbejde mere udenfor Cellen. Da han i Midten af Mai løslodes, havde han været uden Anfald i flere Uger, fri for Cardialgi, lys og klar af Stemning og med god Nat-søvn; Udseendet var ogsaa kraftigere, endskjønt han havde tabt 11 \mathcal{P} i Vægt. Selv henførte han sin sygelige Tilstand til det legemlige Onde, thi med dette kom Søvnløsheden og

med denne Ængstelse for den hjemmeværende Familie, især forat Hustruen under Fraværelsen skulde glemme sine Pligter mod ham. Efter Brev skal han i Hjemmet befinde sig vel.

Den Anden, der led af sygelig Forstemning, var en 24 Aar gammel Gaardmandssøn, der var dømt paa 6 Maaneder og indkom i Fængslet i Februar 1878. Sindssygdøm angaves arvelig i hans Familie; en Broder var saaledes behandlet paa Gaustad Asyl. I Slutningen af Juli begyndte han at klage over, at han følte sig trykket paa Sindet ved Cellelivet, var søvnløs og led af Hovedpine med Sløvhed, saaat han ikke kunde følge Arbeidet med sine Tanker. I legemlig Henseende kunde mærkes stærke Blodstigninger til Hovedet. Under Brugen af Bade, Kopper i Nakken, afledende og beroligende Midler svandt Tilfældene i Løbet af et Par Dage; de vilde maaske overhovedet ikke være blevne bemærkede, dersom ikke Fangen paa Grund af Sindssygdommen i Familien havde været under Lægens særegne Iagttagelse. Ved Løsladelsen ligesom ogsaa under den sidste Del af Opholdet i Fængslet var han lys og klar, af godt Udseende og med Forøgelse af Legemsvægt.

Den i forrige Beretning omtalte fra Bods-fængslet til Akershus Strafarbejdsanstalt overførte finske Fange, der en Tid havde været indlagt paa Gaustad Sindssygeasyl til Observation, viste sig i Beretningsaaret snild og med-gjærlig uden dog at ville give Slip paa sine excentriske Ideer.

I Christiania Tugthus forekom et Tilfælde af Sindssygdøm hos en 28 Aar gammel Kvindefange, som efter Op-givende altid skal have havt svage Aandsevner. Lige siden hun indkom i Tugthuset, viste hun sig underlig, vilde nødig svare paa Spørgsmaal, og talte altid kun faa Ord ad Gangen med en monoton Stemme, helst kun Ja og Nei. Hun har jævnlig forsøgt at trænge sig frem mod Udgangen for at komme ud, idet hun har paastaet ikke at kunne holde længere ud i Tugthuset. Desuagtet er der ikke i nogen anden Retning opdaget bestemte Vrangideer og saavel efter Lægens som de øvrige Funktionærers Opfatning, var hun capax poenæ.

I Bergens Tugthus forekom et Par lettere Tilfælde af Sindssygdøm. I det ene led Patienten, der længe havde opholdt sig i Strafanstalten, af Hallucinationer, dog i mindre Grad end før. Det andet Tilfælde var hos en Fange, der ofte led af Hovedpine, og som en Dag fik maniakalsk Raptus, der dog siden ikke har gjentaget sig.

Endelig er Sindssygdøm ogsaa formentlig forekommet hos en Fange i Thronhjems Tugthus. Lægen ved denne Strafanstalt har om heromhandlede Fange anført:

„L. L., 17 Aar gammel, overført fra Reitgjerdets Pleiestiftelse for Spedalske, indkom paa 2 Aar for forsøgt Mord paa en af sine Medpatienter. Han led af den knudedede Form i sin værste Skikkelse og var ved sin Indsættelse i Tugthuset i en saa elendig Tilstand, at han omtrent

strax maatte indlægges paa Sygestuen. Nogen Tid iforveien var han paa Reitgjerdet bleven underkastet Aabning af Luftrøret paa Grund af Fare for Kvælning, hvorved Respirationen vel blev noget lettere, men dog fremdeles i høi Grad besværet, ligesom hans Stemme, paa Grund af Tuberkelinfiltrationer i Luftrøret var overordentlig hæs og næsten hviskende. Under sit kortvarige Ophold i Strafanstalten aftog hans Kræfter alt mere og mere, indtil han endelig under en indtraadt voldsom Diarrhoe fik et Kvælningsanfald, som den 14de Januar gjorde en pludselig Ende paa hans sørgelige Tilværelse. Af hans Retsakter sees, at der har været adskillig Tvivl om hans mentale Tilstand, som dog ikke efter vedkommende Læges Erklæring bekræftedes da nemlig denne gik ud paa, at han maatte blive at betragte som fuldt tilregnelig. Paa mig gjorde han paa Grund af sin helt igjennem besynderlige Opførsel imidlertid et ganske andet Indtryk. Tiltalte man ham, svarede han enten aldeles ikke eller ogsaa aldeles vrangt, løb fra sine Vogtere, naar han var ude til Udluftning under Foregivende af at ville hjem, og gjorde idet Hele taget det Indtryk paa mig, at han ligesaalidt havde nogen Ide om det Sted hvor han befandt sig, som til Grunden hvorfor han var der, hvortil fremdeles kom en som det synes uimodstaaelig og aldeles umotiveret Tilbøielighed til morderiske Overfald paa sine nærmeste Omgivelser, hvilket han her under sit kortvarige Ophold paa Sygestuen ikke mindre end to Gange lagde for Dagen. Den første Gang var en Nat, da han med en over Sengen hængende Tavle bibragte sin Sidemand et saa voldsomt Slag paa Hovedet, at det efterlod en betydelig Hævelse eller Bule, og den anden Gang tildelte han midt paa lyse Dagen atter den samme Fange et lignende, hvorvel ikke fuldt saa voldsomt Slag, skjønt der af denne — en overmaade stille og fredelig Finlap — Intet var gjort, som i fjerneste Maade kunde motivere en saadan voldsom Optræden. Paa Grund af denne hans farlige Tilbøielighed blev man derfor nødt til at hensætte ham i enlig Celle, i hvilken han efter et kort Ophold afgik ved Døden. Naar jeg i Forbindelse med alt dette endvidere tager i Betragtning hans høist ulykkelige Familieforhold, idet han nemlig var en Søn af en for Mord paa sin Hustru til Fæstningsarbeide paa Livstid inddømt og i Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt den 30te Oktober 1866 indsat Gaardbruger, saa finder jeg ogsaa i dette Familieforhold et ikke saa ganske uvæsentligt Moment, som muligens for en Del psykologisk kan forklare hans skjæve Aandsretning, da det jo ligger nær at tænke sig, at hans Faders skrækkelige Forbrydelse, som han vistnok ikke blev uvidende om, har gjort et saa uudsletteligt Indtryk paa hans Barnesjæl, at dette muligens kan have nedlagt Spiren til denne morderiske Tilbøielighed, som derefter har udviklet sig og er bleven til en fix Ide hos ham, eller med andre Ord udviklet sig til en fuldstændig Mani. Min

Opfatning af denne Personlighed er derfor denne, at han rettere havde egnet sig til Indsættelse i et Sindssygeasyl, idet jeg er tilbøielig til at tro, at den Forbrydelse, hvorfor han blev tiltalt og straffet, mere skyldtes en abnorm mental Tilstand end virkelig fornuftigt Overlæg, men vil dog medgive, at hans Opførsel paa Reitgjerdet rimeligvis har været saadan, at vedkommende Læge efter denne maatte anse ham for tilregnelig.“

Af Sygdomme udenfor de her specielt nævnte have de hyppigst forekommende Tilfælde været:

I Bodsfængslet: Dyspepsia chronica, Katarrh, Diarrhoe og Phtisis.

I Fællesstrafanstalterne: Katarrh og Bronchit, Diarrhoe, Gastrit og Cardialgi, Rheumatisme samt hos Kvindefangerne Clorosis og Anæmia.

Om Sygeligheden og Sundhedstilstanden i det Hele, de almindelige hygiæniske Forhold og Straffens Indflydelse i sanitær Henseende m. V. inden de enkelte Anstalter i Beretningsaaret have Lægerne i det væsentlige bemærket Følgende:

Bodsfængslet. Af de nyoptagne Fanger vare 143 af god og 57 af svag Helbred. Ved Indkomsten paavistes følgende sygelige Tilstande: Cardialgia og Dyspepsia chronica 32, Catarrhus 4, Epilepsia 1, Gonorrhoea 2, Morbilli 2, Scabies 1, svagt Bryst 10, Syphilis 1, vitia cordis 2.

Blandt Sygdommene traadte ogsaa i Beretningsaaret Lungetæring stærkt frem. 4 Patienter, ere opførte paa Sygelisten som lidende af denne Sygdom, deraf dog 2 som tilbageliggende fra forrige Aar. I Aarets Løb indkom 4 Fanger, hos hvem Sygdommen fandtes, men som i Beretningsaaret ikke bleve opførte paa Sygelisten, da deres Tilstand ikke gjorde nogen særegen Foranstaltning nødvendig. Desforuden fandtes der hos 10 Fanger en svag Brystbygning med mistænkeligt Udseende, uden at dog Undersøgelsen kunde paavise nogen Afsætning i Lungerne.

Af catarrhalske Tilfælde vare 20 Gjenstand for Lægebehandling, hvoraf 10 viste sig lidt alvorligere; de fleste optraadte i April Maaned.

Af Cardialgier med Fordøiellesbesværigheder har der ogsaa i Beretningsaaret været en talrig Mængde. En stor Del Fanger vare allerede ved Indsættelsen lidende af denne Sygdom; hos mange frembød den saa ubetydelige Symptomer, at de ikke kom paa Sygelisten. 22 Tilfælde ere opførte paa denne, hvoraf 2 have været temmelig betydelige.

Paa Sygelisten er opført 8 Tilfælde af Diarrhoe der alle vare lette og forbigaaende.

1 Fange led af Epilepsi. Angjældende, der havde været i Fængslet 3 Gange før, uden at noget Sygeligt havde været bemærket hos ham, blev overflyttet til Fællesanstalt.

Sygeligheden har i det Hele i Beretningsaaret vist sig

forholdsvis liden, ligesom ogsaa Sygedagene vare færre end i foregaaende Aar.

De sanitære Forhold have ikke givet Anledning til nogen speciel Bemærkning.

Af de udgaaede Fanger havde 158 god, 39 svag Helbred. Af samtlige disse havde 98 eller 49,5 % vundet, 88 eller 44,5 % tabt i Vægt, medens 12 eller 6 % vare uforandrede.

Akershus Strafarbejdsanstalt. Gastriterne og Cardialgierne viste sig mindre hyppige end i de nærmest foregaaende Aar.

2 Fanger indlagdes paa Rigshospitalet, hvor de døde inden faa Dage. Den ene havde ved et Fald med en høj Stige paadraget sig et Brud af Hjerneskalen; den anden havde ved at falde stødt mod en opretstaaende Jernstok og derved faaet et perforerende Underlivssaar.

Sundhedstilstanden var i Beretningsaaret god, ligesom de almindelige hygieniske Forholde uforandret vare tilfredsstillende.

Til Oplysning om Straffens Indflydelse i sanitær Henseende har Lægen anført, at af 305 veiede Fanger havde 130 tiltaget i Vægt, 129 havde aftaget og 46 havde beholdt sin Vægt uforandret.

Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt. Med Undtagelse af at catarrhalske og rheumatiske Affectioner vare noget fremherskende i de 2 første Kvartaler af Aaret, var Sundhedstilstanden i det Hele taget overmaade god, hvilket efter Lægens Mening for en stor Del maa tilskrives de i denne Strafanstalt eksisterende gode hygieniske Forhold — de store og godt ventilerede Arbejds- og Sove-lokaler, vel tilberedt og tilstrækkelig Næring samt Iagttagelse af tilbørlig Renslighed i Forbindelse med en hensigtsmæssig Arbejdsdrift.

Ligesom der ikke i denne Anstalt i Beretningsaaret indtraf noget Tilfælde af Sindssygdom, kunde heller intet mærkes, som tydede hen paa, at Opholdet inden Strafanstalten udøvede nogensomhelst skadelig Indflydelse paa Fangernes Helbred, medens Lægen derimod hos enkelte Fanger tvertom har kunnet spore endog en i denne Henseende velgjørende Indflydelse, idet deres forhen nedbrudte Helse er bleven adskillig forbedret, og deres sygelige og svækkede Udseende afløst af et sundere og endog velnæret Ydre, hvilket alt tyder hen paa, at de i det Hele taget maa leve under gunstige hygieniske Vilkaar.

Christiania Tugthus. Sundhedstilstanden hos Fangerne har været god. De hygieniske Forhold ved Anstalten have været uforandrede som i foregaaende Aar og i det Hele tilfredsstillende.

Veining af Fangerne har været foretaget ved Aarskifterne samt ved Fangernes Indkomst i og Udgang fra Strafanstalten. Resultaterne have været, at af 116 Mandfanger og 210 Kvindefanger have 70 Mandfanger og 100

Kvindefanger (henholdsvis 60 % og 47,6 %) tiltaget i Vægt, 34 Mandfanger og 87 Kvindefanger (henholdsvis 30 % og 41,4 %) aftaget i Vægt, og 12 Mandfanger og 23 Kvindefanger (henholdsvis 10 % og 11 %) vare uforandrede.

Bergens Tugthus. Sundhedstilstanden blandt Fangerne var i det Hele god. Da Vinteren var ualmindelig kold, var der i denne Tid adskillige Tilfælde af Diarrhoe og Cholera.

De hygieniske Tilstande inden denne Strafanstalt maa i det Hele ansees for gode; Arbejdssalene ere store, lyse og luftige, paa Sovebarakkerne er fortrinlig Ventilation og Luften altid frisk. Kosten er i det Hele taget god.

Sandsen for den personlige Renlighed har forbedret sig betydelig i den senere Tid. I Beretningsaaret forekom saaledes intet Tilfælde af Skab. Varme Bade benyttedes hyppig.

Nogen skadelig Indflydelse af Straffen i sanitær Henseende har ikke været bemærket; heller ikke nogen Forværrelse af Fangernes Helbredstilstand under Opholdet i Anstalten, forsaavidt man har kunnet dømme herom uden at have kontrolleret dette gennem Veining.

I Forbindelse med Foranstaaende har dog Lægen anført med Hensyn til Kosten, at det vilde være hensigtsmæssigt, at der istedetfor salt Sild af og til gaves Fangerne fersk Fisk, at Kaffeen om Morgenens ombyttedes med Øllebrød, og at Sygekosten er for ensformig samt med Hensyn til Beklædningen, at det er nødvendigt, at der gives flere Fanger uldent Undertøj. Ligeledes har Lægen fremhævet det Ønskelige i, at der anskaffedes en Vægt for at Veining af Fangerne kunde foretages.

I Anledning af disse Lægens Bemærkninger skal Departementet tillade sig at oplyse, at der i 1879 er udfærdiget et nyt Spisereglement for friske og syge Fanger ved Bergens Tugthus, hvilket er traadt i Virksomhed fra 1ste Januar 1880, og hvorved er taget behørigt Hensyn til Lægens fornævnte Udtalelse med Hensyn til Kosten. Videre er der meddelt Tilladelse til at Fangerne, naar Lægen for deres Sundheds og Helbreds Skyld finder det fornødent, gives uldent Undertøj. Endelig er ogsaa givet Samtykke til, at en Vægt, hvorpaa Fangerne kan veies, anskaffes for Anstaltens Regning.

Thronhjems Tugthus. Sundhedstilstanden i det Hele var i Beretningsaaret tilfredsstillende og adskillig gunstigere end i de foregaaende Aar. Dette antages for en Del at maatte tilskrives de flere Reforme, som i Aarets Løb ere gennemførte i Strafanstalten, blandt hvilke kan nævnes en hensigtsmæssigere og tildels sundere Arbejdsdrift, Fangernes bedre Beklædning, Lokalernes hensigtsmæssigere Indredning og især Fjernelsen af de i umiddelbar Forbindelse med disse staaende Priveter, som bleve henflyttede til passende Steder og forsynede med aldeles tætte og med Stenkultjære bestrøgne Kasser, som dagligen udtømmes.

Hermed er Stank fjernet fra Lokalerne og Luften betydelig forbedret, hvilket endmere søges befordret ved stadig Ventilering, ligesom Orden og Renlighed paa det Strengeste er overholdt. Naar hertil endelig føies, at Kosten baade med Hensyn til Kvalitet og Tilberedning er upaaklagelig, maa de hygieniske Forholde ved denne Strafanstalt efter Lægens Formening betegnes som tilfredsstillende.

Til nærmere Bedømmelse af Fangernes Sundhedstilstand har Lægen derhos meddelt en Opgave over saavel de indkomne som udgaaede Fangers Helbredstilstand. Efter denne Opgave vare af de i Beretningsaaet indsatte 97 Mandfanger ved Indsættelsen:

64 ved god Helbred og af et sundt Ydre,
10 med tvivlsom Helbred og af et mindre sundt Ydre,
21 med ubetinget slet Helbred, medens der for 2 ikke findes nogen Optegnelse.

Af de indkomne 24 Kvindefanger havde ved Indsættelsen:

13 en god Helbred og et sundt Udseende,
5 en tvivlsom Helbred og et mindre sundt Udseende, og
6 en ubetinget slet Helbred.

Af 121 Fanger vare altsaa ikke mindre end 42 eller omtrent 35 % ved Indsættelsen af en saa daarlig Helbred, at man paa Forhaand maatte forudse, at de vilde afgive en ikke ubetydelig Kontingent til Sygepleien.

Af 76 Mandfanger og 37 Kvindefanger, der udgik i Aarets Løb, vare:

53 Mandfanger og 24 Kvindefanger i samme Tilstand som ved Indsættelsen,
12 Mandfanger og 6 Kvindefanger ved daarligere Helbred end ved Indsættelsen,
5 Mandfanger og 7 Kvindefanger ved bedre Helbred end ved Indsættelsen, og
6 Mandfanger, for hvem Oplysninger savnes.

Af disse 113 Fanger, var altsaa vel 68 % ved uforandret Helbred, omtrent 16 % ved daarligere og omtrent 10,62 % ved en Helbred, som var forbedret under Opholdet. Resultatet for de udgaaede Fanger viser sig saaledes adskillig gunstigere end for de indkomne. Med Hensyn til denne Opgave har Anstaltens Læge dog bemærket, at det, for at Hensigten skal opnaaes, vil være nødvendigt, at lignende Opgaver foreligge for et længere Tidsrum, hvorfor Lægen agter at fortsætte med saadanne i det Haab, at der i Tiden med nogenlunde Sikkerhed kan bygges paa dem. Saameget har Lægen dog gennem Erfaring haft Anledning til at iagttage, at enkelte Fanger, som ere indkomne med en endog aldeles nedbrudt Helbred, under sit Ophold i Strafanstalten, enten aldeles har gjenvundet denne eller ialfald ere blevne betydelig bedre, hvilket synes at tale for, at Fængselslivet, naar de hygieniske Forhold ere nogenlunde tilfredsstillende, endog kan udøve en i sanitær Henseende gavnlig Indflydelse, saafremt Opholdet i Strafanstal-

ten ikke gaar udover en vis begrændset Tid, idet langvarige Straffe i Regelen virke det Modsatte og især for Kvindefanger er mere eller mindre nedbrydende for Helbreden, alt efter Vedkommendes legemlige Konstitution og Gemytsbeskaffenhed. Endelig bemærker Lægen, at Throndhjems Tugthus for Tiden undergaar næsten i alle Retninger en fuldstændig Reformforandring, som vel for en Del er iværksat, men som formentlig først i Løbet af indeværende Aar (1879) vil naa sin Fuldendelse, og at han ikke nærer Tvivl om, at de gunstige Følger deraf, man allerede nu synes at have paa det sanitære og hygieniske Omraade, med Tiden vil træde endnu bestemt frem i Dagen.

Af de angaaende Sygeligheden hos Strafanstalternes Betjening meddelte Oplysninger erfares, at i Beretningsaaet ere blandt Betjeningen indtrufne og have været behandlede forskellige Sygdomstilfælde, nemlig:

	Mp.	Kp.	Tils.
I Bods-fængslet	18	-	18
- Akershus Strafarbeidsanstalt	15	-	15
- Throndhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt	11	-	11
- Christiania Tugthus	19	8	27
- Bergens Do.	5	-	5
- Throndhjems Do.	15	3	18
Tilsammen	83	11	94

De hyppigst forekommende Sygdomstilfælde hos Betjeningen har været Katarrh, Bronchit, Cardialgi og Rheumatisme.

G. Arbeidsvirksomheden.

De gennem flere Aar eksisterende trykkende Konjunkturer og slette Tider have i Almindelighed haft en uheldig Indflydelse paa Arbeidsvirksomheden i Strafanstalterne. Specielt have de derhos givet Anledning til, at Haandværksforeningerne i de Byer, hvori Rigets Strafanstalter ere beliggende, Tid efter anden have ført Klage dels over at der i Strafanstalterne trods Forbudet i § 45 i Lov angaaende Haandværksdriften af 15de Juli 1839 udføres Arbejder efter Bestilling af Private og at Priserne paa Strafanstalternes Fabrikata sættes lavere end de i Almindelighed gjældende Priser paa deslige Gjenstande, dels i Almindelighed over den Konkurrence, som den i Strafanstalterne drevne Haandværksvirksomhed medfører for Haandværkerne. Departementet har i Anledning af disse Klager tidligere indhentet Erklæringer fra Strafanstaltbestyrelserne og har i Beretningsaaet atter taget Sagen under fornyet Overveielse. Tilfølg heraf har man derefter i Cirkulærskrivelse af 27de Februar 1878, hvoraf et Aftryk vedlægges som Bilag No. 2 og hvortil man tillader sig at henvise, indskjærpet Strafanstaltens Bestyrere, at der i Strafanstalterne ikke maa udføres Arbejder efter Bestilling af Private, og anmodet

dem om i særlig Grad at have deres Opmærksomhed henvendt paa Prisansættelserne af Anstaltens Fabrikata, medens man derimod, forsaavidt betræffer Spørgsmaalet om Strafanstaltens Konkurrence med Haandværkerne i Almindelighed, har udtalt, at der ikke findes tilstrækkelig Grund til at søge begrændset eller indskrænket den Haandværksvirksomhed i Strafanstalterne, som kan udøves i disse med Hjælp af § 45 i Lov om Haandværksdriften af 15de Juli 1839.

I Overensstemmelse hermed er ogsaa Arbeidsvirksomhed i Rigets Strafarbeidsanstalter bleven drevet i Beretningsaaret, og følgelig i det Væsentlige paa samme Maade som tidligere.

For Bergenhus Strafanstalts Vedkommende bemærkes, at Arbeidsvirksomheden ved denne Anstalt som Følge af sammes besluttede Nedlæggelse allerede i sidste Del af Aaret 1877, saaledes som i Beretningen for dette Aar anført, blev betydelig indskrænket. Den bestod i den Del af Beretningsaaret, hvori Anstalten var i Virksomhed, for det Meste i Oparbejdelse af Rester af Materialier ligesom den ordnedes saaledes, at den efterhaanden og med mindst muligt Afbræk kunde overføres til Bergens Tugthus, til hvilket ogsaa de ved Nedlæggelsen igjenværende Beholdninger af Fabrikata og Materialier overdroses. Nogen nærmere detailleret Beretning om Arbeidsvirksomheden og sammes Udbytte m. V. ved denne Anstalt i Beretningsaaret er paa Grund af dens Nedlæggelse ikke meddelt.

Følgende Oversigt viser omtrentlig, hvor stor Del af

Fangeantallet, procentvis beregnet, har været beskæftiget for offentlig Regning, for privat Regning eller i Anstaltens egen Tjeneste samt hvor stor Del har været arbejdsudnyttede:

	Beskæftigede.			Arbejdsudnyttede.
	for offentlig Regning.	for privat Regning.	I Anstaltens egen Tjeneste.	
	%	%	%	%
ved Bodsfængslet	53,4	20,6	25,5	0,5
- Akershus Strafanstalt	55,8	16,0	25,4	2,8
- Thronhjems Fæstnings Strafanstalt	78,2	6,35	11,25	4,2
- Christiania Tugthus	64,6	13,5	14,8	7,1
- Bergens Do.	75,7	4,8	11,3	8,2
- Thronhjems Do.	58,9	23,4	11,8	5,9
I Gjennemsnit for alle Anstalter	64,4	14,1	16,7	4,8

Det vil af denne Oversigt sees, at Størstedelen af Fangerne ligesom tidligere have været beskæftigede for offentlig Regning.

De ved Anstalterne drevne Arbejdsgrene have i det Væsentlige været de samme som tidligere.

Det omtrentlige gennemsnitlige Antal Fanger, der i Beretningsaaret har været beskæftiget ved hver af de væsentligste Arbejdsgrene vil sees af følgende Sammenstilling:

	Bods-fængslet.		Akershus Strafarbeidsanstalt.		Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.	
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.
Snedkerarbejde	23	-	46	-	17	-	11	-	49	-	18	-	169	-
Skomagerarbejde	14	-	29	-	7	-	6	-	9	-	8	-	73	-
Skrædderarbejde	5	-	20	-	2	-	4	-	3	-	4	-	38	-
Stenhuggerarbejde	-	-	54	-	1	-	26	-	-	-	-	-	81	-
Smedearbejde	10	-	37	-	3	-	6	-	-	-	3	-	59	-
Spinding, Vævning og dermed i Forbindelse staaende Arbejder	25	-	26	-	-	-	25	86	-	-	6	20	82	106
Kurvmager- og Stelmagerarbejde	16	-	6	-	10	-	-	-	3	-	7	-	42	-
Malerarbejde	5	-	7	-	3	-	1	-	3	-	4	-	23	-
Bagning	-	-	10	-	2	-	-	-	-	-	5	-	17	-
Mattebinding og Drevplukning	17	-	8	-	-	-	12	-	3	-	7	-	47	-
Dreierarbejde	5	-	-	-	2	-	-	-	2	-	2	-	11	-
Bødkerarbejde	-	-	-	-	2	-	-	-	3	-	9	-	14	-
Blikkenslagerarbejde	2	-	7	-	-	-	-	-	-	-	1	-	10	-
Sadelmagerarbejde	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	6	-
Vask	-	-	-	-	-	-	1	43	2	-	-	-	3	43
Syning og Strikning	-	-	-	-	-	-	-	55	-	-	1	44	1	99
Klistring af Æsker	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	27	-
Sækkesyning	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
Notbinding	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-

B. No. 3.

Ligesom i forrige Beretning meddeles her en Opgave over, hvormange af det samlede Antal Fangedage har været Dage med Arbeide eller virkelige Arbeidsdage og hvormange Dage uden Arbeide — d. e. Helligdage, Syge-

dage, Dage, hvori Arbeidsfrihed paa Grund af Sygelighed har været tilstaaet samt Dage i Strafcelle uden Sysselsættelse — eller uproduktive Dage.

	Samlet Antal Fangedage.	Deraf		Procent.	
		Dage med Arbeide.	Dage uden Arbeide.	Dage med Arbeide.	Dage uden Arbeide.
Bodsfængslet	69059	57231	11828	82,87	17,13
Akershus Strafarbeidsanstalt	109645	88813	20832	81,00	19,00
Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt	24522	*19607	4915	79,95	20,05
Christiania Tugthus	113640	93216	20424	82,03	17,97
Bergens Do.	33760	26066	7694	77,21	22,79
Thronhjems Do.	61139	47975	13164	78,47	21,53

Som Middel til at opmuntre Fangerne til Flid og god Opførsel er ved Fællesstrafarbeidsanstalterne ligesom tidligere anvendt Tillægskost — enkelt og dobbelt.

Det gennemsnitlige Antal af Fanger, der i Beretnings-

aaet have været tilstaaede enkelt eller dobbelt Portion Tillægskost ved disse Anstalter vil sees af nedenstaaende Opgave:

	Enkelt Portion Tillægskost.			Dobbelt Portion Tillægskost.			Tilsammen.		
	Mp.	Kp.	tils.	Mp.	Kp.	tils.	Mp.	Kp.	tils.
Akershus Strafarbeidsanstalt	99,40	-	99,40	143,45	-	143,45	242,85	-	242,85
Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt	13,56	-	13,56	35,74	-	35,74	49,30	-	49,30
Christiania Tugthus	17,09	44,73	61,82	79,79	135,79	215,58	96,88	180,52	277,40
Bergens Do.	21,47	-	21,47	55,18	-	55,18	76,65	-	76,65
Thronhjems Do.	35,74	32,83	68,57	39,10	26,35	65,45	74,84	59,18	134,02

Procentvis beregnet i Forhold til det gennemsnitlige daglige Fangebelæg fremkommer følgende Resultat:

	Gjennemsnitlig daglig Fangebelæg.	Med enkelt Portion Tillægskost.	Med dobbelt Portion Tillægskost.	Tilsammen med Tillægskost.	Uden Tillægskost.
	%	%	%	%	%
Akershus Strafarbeidsanstalt	300,40	33,09	47,75	80,84	19,16
Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt	67,18	20,18	53,20	73,38	26,62
Christiania Tugthus	311,34	19,86	69,24	89,10	10,90
Bergens Do.	92,49	23,21	59,66	82,87	17,13
Thronhjems Do.	167,50	40,94	39,07	80,01	19,99

Afsætningen af hvad der tilvirkes ved Anstalterne er foregaaet paa samme Maade som tidligere.

Ved Thronhjems Tugthus er imidlertid i den sidste Del af Beretningsaaet indrettet et nyt bekvemt beliggende

*) For Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt er under Dage med Arbeide medregnet 402 Dagsværk, hvori er udført Arbeide dels for Anstalten selv og dels for Fæstningen, men som ikke have været førte i Regning saaledes at nogen Indtægt af samme er kommen Anstalten tilgode.

Udsalgslokale med egen Indgang fra Gaden, saaledes at Afsætningen af Anstaltens Fabrikata herefter vil foregaa fra dette Udsalg. Det tidligere bestaaende Forhold, hvorefter endel af Anstaltens Fabrikata udsolgtes gennem en Handelsmand i Thronhjem, er ophørt ved Beretningsaaets Udgang.

Man tillader sig her at meddele en Opgave over Værdien af hvad der i Beretningsaaet er leveret og afhændet direkte fra Anstalterne og gennem Udsalgene samt af hvad der er udført for og leveret til Anstaltens eget Brug:

	Direkte fra Anstalterne.	Gjennem Udsalgene.	Til Anstaltens eget Brug.	Tilsammen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Bodsfængslet	10629,92	37458,61	16317,81	64406,34
Akershus Strafarbeidsanstalt	46416,76	44497,19	24199,71	115113,66
Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt	309,00	26425,55	2598,00	29332,55
Christiania Tugthus	149676,86	42004,06	25197,49	216878,41
Bergens Do.	2455,75	59378,61	7474,68	69309,04
Thronhjems Do.	20369,20	2831,30	15764,73	38965,23

Til nærmere Oplysning om Værdien af Beholdningerne af Fabrikata ved Beretningsaarets Begyndelse og Slutning ved hver af Strafanstalterne hidsættes følgende Oversigt:

	Værdien af Beholdningerne af Fabrikata.	
	1. Januar 1878	31. Decbr. 1878
	Kr.	Kr.
Bodsfængslet	6831,81	8499,90
Akershus Strafarbeidsanstalt . .	17165,37	32776,84
Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt	982,20	3180,05
Christiania Tugthus	52941,21	52887,25
Bergens Do.	4994,38	11837,57
Thronhjems Do.	8398,57	10274,61

Som det af denne Oversigt vil sees, er ved samtlige Anstalter undtagen Christiania Tugthus Værdien af Fabrikatbeholdninger i Beretningsaaret forøget og ved Akershus Strafanstalt og Bergens Tugthus ikke ubetydeligt, hvilket væsentlig hidrører fra, at Afsætningen af Fabrikaterne paa Grund af de daarlige Tider har været adskillig mindre end tidligere. Ved Indtrædelsen af bedre Konjunkturer tør det imidlertid haabes, at Værdien af Beholdningerne igjen vil gaa ned. Man søger forøvrigt ogsaa at virke hertil ved at gjøre, hvad man kan, for at fremme Afsætningen, at indføre nye Arbeidsgrene og at faa Arbeider fra offentlige Indretninger i større Udstrækning end hidtil.

Endelig skal man tillade sig at meddele følgende Oversigt over Nettoudbyttet af Arbeidsvirksomheden ved Rigets Strafarbeidsanstalter i Beretningsaaret:

	Bodsfængslet.	Akershus Strafarbeidsanstalt.	Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt.	Christiania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thronhjems Tugthus.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Bruttoindtægterne have udgjort	64406,34	115113,66	29332,55	216878,41	69309,04	38965,23
Udgifterne til Materialier m. V. have andraget til	40720,79	76916,34	12923,63	112009,05	*38700,60	27866,51
	Igjen					
Tillægges eller fratrækkes Forøgelsen eller Formindskelsen af Totalsummen af Beholdninger af Materialier m. V.	+ 6117,18	+ 20834,25	+ 1148,72	÷ 12829,21	+ 7746,24	+ 9721,84
udkommer	29802,73	59031,57	17557,64	92040,15	38354,68	20820,56

som den rene Indtægt af Fangernes Arbeide.

Fordeles nu Arbeidsfortjenesten paa det gennemsnitlige daglige Fangebelæg fremkommer følgende Resultat:

	Gennemsnitlig daglig Fangebelæg.	Udbytte for hver Fange.		
		for Aaret.	daglig.	pr. Arbeidsdag.
	Kr.	Kr.	Kr.	
Bodsfængslet	189,20	157,52	0,43	0,52
Akershus Strafarbeidsanstalt	300,40	196,51	0,54	0,65
Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt	67,18	261,35	0,72	0,86
Christiania Tugthus	311,34	295,63	0,81	0,97
Bergens Do.	92,49	414,69	1,14	1,36
Thronhjems Do.	167,50	124,30	0,34	0,41

Aaret regnet til 304 Arbeidsdage.

Fordeles Arbeidsfortjenesten paa de virkelige Arbeidsdage stiller Forholdet sig saaledes:

	pr. virkelig Arbeidsdag.
	Kr.
Bodsfængslet	0,52
Akershus Strafarbeidsanstalt	0,66
Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt	0,91
Christiania Tugthus	0,99
Bergens Do.	1,47
Thronhjems Do.	0,43

Efter disse almindelige Oplysninger skal Departementet i Korthed tillade sig at anføre, hvad der i de indkomne Beretninger forøvrigt er meddelt vedkommende Arbeidsvirksomheden ved de enkelte Anstalter:

Bodsfængslet. Ved Fængslets Arbeidsdrift, der drives paa samme Maade som tidligere, er der i Beretningsaaret ikke indtraadt nogen Forandring.

Akershus Strafarbeidsanstalt. Arbeidsvirksomheden har i Beretningsaaret været den samme som i tidligere Aar.

Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt. Arbeidsvirksomheden har i Beretningsaaret været drevet paa samme Maade som tidligere. I den sidste Del af Beretningsaaret blev den imidlertid paa Grund af Anstaltens paatænkte

*) Herunder indbefattet hvad der er betalt for Fabrikata, overførte fra Bergenshus Strafanstalt ved dennes Nedlæggelse.

Nedlæggelse søgt indskrænket og ordnet saaledes, at den efterhaanden og med mindst muligt Afbræk kunde overføres til Thronhjems Tugthus.

Christiania Tugthus. For Mandsfangernes Vedkommende har Arbeidsvirksomheden været den samme som tidligere; dog er saavel Snedkerarbeidet som Skomager- og Skrådderarbeidet bleven meget indskrænket, da de fleste og dygtigste Haandværkere i disse Professioner ere udgaaede. Stenhuggerarbeidet er derimod bleven noget forøget, da de fleste Fanger nu maa anbringes der, efterdi Fabrikarbeidet for Mandsfangerne er indskrænket til 3 Vævstole og som Følge heraf Arbeidet i Stampen og Farveriet ogsaa er bleven adskillig formindsket.

For Kvindefangernes Vedkommende er Fabrikarbeidet i Beretningsaaret bleven endmere indskrænket, idet der næsten kun arbeides for Udsalget. Den Mængde Kvindefanger, som derved ere blevene ledige, have været beskjæftigede hovedsagelig med Søm fra Depotet og for Fremmede. Af Maskiner have i Regelen 1, sjelden 2 Spindemaskiner været i Brug. Trikotagestrikning samt Haandvævning for Fremmede har været drevet i samme Udstrækning som tidligere.

Af Maskiner er i Beretningsaaret anskaffet en Symaskine for Kr. 100 og en Strikkemaskine for Kr. 248. Fra Thronhjems Tugthus, hvor man er ophørt med Fabrikarbeide, er overleveret til Christiania Tugthus en Overskjærmaskine, hvilken har været tagen i Brug ved sidstnævnte Tugthus, da den var bedre end den, Tugthuset selv er i Besiddelse af. Angaaende Maskinerne bemærker Overinspektøren, at flere af Fabrikens Maskiner ere gamle, men alle ere brugbare og et Par Sæt endog meget gode. De mekaniske Vævstole ere i komplet og meget god Stand; Trikotagemaskinerne, der ere i stadig Brug, slides meget men ere fuldkommen brugbare.

Bergens Tugthus. Ved Arbeidsdriften er der i Beretningsaaret ikke foregaaet nogen Forandring. Bestyreren anfører, at Fangerne have vist Flid og Interesse for sit Arbeide.

Thronhjems Tugthus. I Beretningsaaret er den i forrige Beretning antydede Forandring i Anstaltens Arbeidsvirksomhed gennemført, saaledes, at istedetfor de tidligere drevne Arbeider, Mandsfangerne nu væsentligst beskjæftiges med forskjelligt Slags Haandværksarbeide og Kvindefangerne med Søm, Strikning, Spinding og Vævning.

Med de inden Mandsfangeafdelingen tidligere drevne Beskjæftigelser, Haarspinding og Notbinding, var ved Be-

retningsaarets Udgang kun 6 til alt Andet uskikkede Individer sysselsatte.

Bestyreren bemærker derhos, at de Arbeider ere søgte udviklede, der maatte antages at være til Gavn for Fangerne efter Løsladelsen samt fordelagtige for Strafanstalterne. Kvindefangerne ere saavidt muligt oplærte i forskellige Haandarbeider og har den Ordning i Beretningsaarets sidste Halvdel været iagttaget, at samtlige Kvindefanger turvis have deltaget i Vaskning, Lapping af Klæder, Stopning af Strømper m. V., Arbeider, i hvilke mange Fanger ved Indbringelsen i Anstalten vise stor Ukyndighed.

Angaaende Arbeidsvirksomheden og sammes Udbytte bemærker Bestyreren endvidere følgende:

„I det Hele taget har Fangerne vist Lyst til Arbeide. At Udbyttet af Driften — omend noget bedre end forrige Aar — dog fremdeles er lidet, kan kun tilskrives Fangernes Mangel paa Kyndighed i de forskellige Arbeidsgrene. Det ikke ubetydelige Antal Fanger, der fra Søndistrikterne indkomme paa kort Tid, samt de mange Lapper og Finner, der alle i Regelen ere aldeles blottede for Kjendskab til ethvert Haandværk, ville formentlig altid komme til at berede Arbeidsvirksomheden i en Nordenfjeldsk Strafanstalt økonomiske Vanskeligheder.“

H. Forpleiningen.

Fangernes Bispisning foregaar udelukkende for Anstaltens egen Regning.

For Thronhjems Tugthus er i Beretningsaaret af Departementet udfærdiget et nyt Spisereglement, der skal træde i Virksomhed fra 1ste Januar 1879. Fangekosten ved denne Anstalt vil derved i det væsentlige blive overensstemmende med den for Akershus Strafanstalt og Christiania Tugthus reglementerede.

Nogen Forandring i de gjældende Spisereglementer er forøvrigt ikke foretaget, undtagen forsaavidt, at Departementet har meddelt Tilladelse til, at Fangerne af og til kunne tildeles fersk Fisk til Middag istedetfor Spegesild, forsaavidt saadant kan ske uden uforholdsmæssig Udgift.

Følgende Oversigt viser, hvad Bispisningen af Fangerne, naar Lønninger til Kjøkkenbetjentene saavelsom Udgifter til Brændsel og Inventarium ikke medregnes og der bortsees fra de ved Salg af Affald m. V. fra Spiseindretningerne faldne Indtægter, der i Regnskaberne ere opførte under „Diverse Indtægter“, har kostet ved de forskjellige Anstalter i Aaret 1878:

	Bodsfængslet.	Akershus Strafarbeidsanstalt.	Throndhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt.	Christiania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Throndhjems Tugthus.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
De kontante Udgifter andrage til	23139,96	40384,00	8971,28	38937,20	12758,59	21589,26
Tillægges Værdien af Beholdningerne den 1ste Januar 1878.	2407,82	2764,86	1141,32	5287,52	954,60	2192,58
og fratrækkes Værdien af Beholdningerne den 31te December 1878	25547,78	43148,86	10112,60	44224,72	13713,19	23781,84
udkommer	23829,32	40513,31	9642,39	39981,86	13073,74	22267,02

som den virkelige Udgift til Fangernes Bospising.

Fordelt paa det gennemsnitlige daglige Fangebelæg har Udgifterne ved Fangernes Bospising udgjort:

	Gjennem- snitlig daglig Fangebelæg.	Aarlig pr. Fange.	Daglig pr. Fange.
		Kr.	Kr.
Ved Bodsfængslet	189,20	125,95	0,35
- Akershus Strafarbeidsanstalt	300,40	134,86	0,37
- Throndhjems Fæstnings Do.	67,18	143,53	0,39
- Christiania Tugthus	311,34	128,42	0,35
- Bergens Do.	92,49	141,35	0,39
- Throndhjems Do.	167,50	132,94	0,36

I Aarene 1875, 1876 og 1877 udgjorde ifølge Beretningerne for samme Aar Udgifterne til Fangernes Bospising

beregnet paa samme Maade som ovenfor og fordelt paa det gennemsnitlige daglige Fangebelæg:

	1875.			1876.			1877.		
	Gjennem- snitlig daglig Fange- belæg.	Aarlig pr. Fange.	Daglig pr. Fange.	Gjennem- snitlig daglig Fange- belæg.	Aarlig pr. Fange.	Daglig pr. Fange.	Gjennem- snitlig daglig Fange- belæg.	Aarlig pr. Fange.	Daglig pr. Fange.
		Kr.	Kr.		Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
Ved Bodsfængslet	168,10	129,60	0,35	187,63	116,84	0,32	198,31	124,09	0,34
- Akershus Strafarbeidsanstalt	245,00	143,64	0,39	267,11	142,54	0,39	287,18	142,19	0,39
- Throndhjems Fæstnings Do.	56,41	131,32	0,36	58,11	135,11	0,37	63,39	139,60	0,38
- Christiania Tugthus	277,00	139,00	0,38	298,55	130,20	0,36	294,00	131,32	0,36
- Bergens Do.	98,42	150,68	0,41	79,60	143,93	0,39	67,67	145,21	0,40
- Throndhjems Do.	164,00	116,08	0,32	167,63	115,22	0,32	157,19	126,66	0,35

Antallet af Dage med ordinær Fangekost, af Dage med Sygekost samt af Dage paa Vand og Brød i Beretningsaaret vil sees af følgende Opgave:

	Samlet Antal Fange- dage.	Deraf:		
		Dage med ordinær Fange- kost.	Dage med Sygekost.	Dage paa Vand og Brød.
ved Bodsfængslet	69059	68515	439	105
- Akershus Strafar- beidsanstalt	109645	107290	2305	50
- Throndhjems Fæst- nings Strafarbeids- anstalt	24522	23774	737	11
- Christiania Tugthus	113640	112251	1255	134
- Bergens Do.	33760	32320	1411	29
- Throndhjems Do.	61139	56590	4534	15

Procentvis beregnet i Forhold til det samlede Antal af Fangedage fremkommer følgende Resultat:

	Dage med ordinær Fange- kost.	Dage med Sygekost	Dage paa Vand og Brød.
	%	%	%
Ved Bodsfængslet	99,21	0,64	0,15
- Akershus Strafarbeidsanstalt	97,85	2,10	0,05
- Throndhjems Fæstnings Do.	96,95	3,01	0,04
- Christiania Tugthus	98,78	1,10	0,12
- Bergens Do.	95,73	4,18	0,09
- Throndhjems Do.	92,56	7,42	0,02

Videre vil af nedenstaaende Oversigt sees, hvormange af det samlede Antal Sygekostdage have været Dage med hel Sygekost, med halv Sygekost eller paa Diæt:

	Samlet Antal Dage med Sygekost.	Deraf:		
		Dage med hel Sygekost.	Dage med halv Sygekost.	Dage med Diæt.
Ved Bodsfængslet	439	267	39	133
- Akershus Strafarbeidsanstalt . .	2305	1772	375	158
- Thronhjems Fæstnings Do. . . .	737	628	46	63
- Christiania Tugthus	1255	837	37	381
- Bergens Do.	1411	959	108	344
- Thronhjems Do.	4534	3495	679	360

Procentvis beregnet i Forhold til det samlede Antal Fangedage stiller Forholdet sig saaledes:

	Dage med hel Sygekost.	Dage med halv Sygekost.	Dage med Diæt.
	%	%	%
Ved Bodsfængslet	0,39	0,06	0,19
- Akershus Strafarbeidsanstalt	1,62	0,34	0,14
- Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt	2,56	0,19	0,26
- Christiania Tugthus	0,74	0,03	0,33
- Bergens Do.	2,84	0,32	1,02
- Thronhjems Do.	5,72	1,11	0,59

Endelig meddeles en Opgave over hvormange Tillægskostportioner — enkelte og dobbelte — der er uddelt ved hver af Strafanstalterne i Beretningsaaret med Tilføiende af hvor stor Procent af det gjennomsnitlige daglige Fangebelæg har erholdt saadann Tillægskost:

	Enkelt Portion Tillægskost.	Dobbelt Portion Tillægskost.	Procent af det gjennomsnitlige daglige Fangebelæg.	
			enkelt Portion Tillægskost.	dobbelt Portion Tillægskost.
Ved Bodsfængslet	20072	18290	29,06	26,48
- Akershus Strafarbeidsanstalt . .	36282	52359	33,09	47,75
- Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt	4949	13046	20,18	53,20
- Christiania Tugthus	22565	78686	19,86	69,24
- Bergens Do.	7335	20142	23,21	59,66
- Thronhjems Do.	25028	23890	40,94	39,07

Med Anstalternes Kjøkkenbetjening er i Beretningsaaret, som anført ovenfor under nærværende Beretnings Lit. B, skeet saadan Forandring, at ved Akershus Strafanstalt er en Kjøkkenbetjentpost bleven inddragen og en Fange afgiven til i Kjøkkenbetjentens Sted at yde Bistand i Kjøkkenet, og ved Bergens Tugthus de tidligere i Kjøkkenet benyttede 2de Tjenestepiger afskedigede og i deres Sted

givet Spisemesteren en Opsynsbetjent og 2de Fanger til Bistand i Kjøkkenet.

I. Bygningerne.

Ved Bodsfængslet er der efter Direktørens Beretning af Arbeider vedkommende Fængslets Bygninger i Beretningsaaret i det Væsentlige udført Følgende:

4 Piber bleve opmurede paa Fængselstagen. Tagene, med Undtagelse af Zinktaget, bleve malede. Kjøkkenet, Magazine, alle Rum i Kjælderetagerne, Præstens og Lægens Kontorer samt Portrummet bleve oppudsede. Korridor- og Gallerigulvene bleve malede. En ny Port blev anskaffet til søndre Gaardsrum. En Strafcelle blev ombygget efter det tidligere vedtagne solide Princip. Paa Cellen B. 1.28, hvor tidligere var et Dampbad, indrettedes efter Lægens Forslag et Styrtebad for Betjeningen. Sygecellerne bleve oppudsede. Nyt Gjerde blev opsat rundt Direktørens Have. Et Vogntag opsattes i nordre Forgaard. Cellemurene ere fra Begyndelsen af daarlig opsatte, hvilket gjør Boring af Huller Cellerne imellem til en let Sag. Til Hindring heraf er man begyndt med at cementere Cellerne, eftersom de staar for Tur til Oppudsning, i en Alens Høide fra Gulvet. En Del Cellevinduer ere indrettede til fuldstændig at aabnes.

Ved Akershus Strafanstalt er i Beretningsaaret ingen nye Byggeforetagender udførte; kun almindelige Reparationer til Bygningernes Vedligeholdelse have været foretagne.

Ved Thronhjems Fæstnings Strafanstalt blev der i Beretningsaaret kun foretaget de nødvendige Vedligeholdelsesarbejder.

Ved Christiania Tugthus er ikke foretaget noget større Reparationsarbejde eller Byggearbejde. Bygningerne ere alle i saa god Stand, som ældre Bygninger, der jevnlig pudses og reparerer, kunne være. Kun i Kjøkkenet er foretaget en liden Forandring. Den der anbragte Pibe var gammeldags og indtog en ualmindelig stor Plads uden at gjøre tilsvarende Nytte. Den blev derfor nedtaget og opførtes i Stedet en 18" Pibe med Sideafdelinger for at lede Dampen bort fra Kogeriet. Dette er derved bleven meget bedre for Betjentene, ligesom en stor Besparelse af Brænde er opnaet.

Ved Bergens Tugthus blev det som i forrige Beretning anført paa Grund af Bergenshus Strafanstalts Nedlæggelse og Overflyttelsen af sammes Fangebelæg til Bergens Tugthus anseet nødvendigt at foretage forskjellige Reparationer, Udbedringer og Forandringer saavel med Bygningerne som de Anstalten omgivende Gjærder m. V. væsentlig for at skaffe tilstrækkeligt Arbeidsrum til det forøgede Fangebelæg som for at sikre mod Undvigelse. En Del af de i denne Henseende fornødne Arbeider ere foretagne i den første Del af Beretningsaaret. Bygningerne anføres at være i god

Stand samt Arbeids- og Sovelokalerne lyse, luftige og rummelige.

Ved Thronhjems Tugthus er der i Beretningsaaret ikke foretaget noget nyt Byggearbejde; derimod er der udført en Del Forandringer i de ældre Lokaler dels af Hensyn til Anstaltens forandrede og udvidede Arbeidsvirksomhed og dels af Hensyn til Oveflyttelse af Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalts Fangebelæg til Tugthuset. De udførte Arbejder bestaa væsentlig i: Indredelse af Anstaltens murede Brændeskur til Lagerbod for færdigt Fabrikata, Udvidelse af flere Arbeidslokaler ved at tillægge de tilstødende Gange og 2de Kachotter, Indrettelse af et Bryggerhus til Brug for Overinspektøren, Forandring af

Mandsfangeafdelingens Priveter samt Tilveiebringelse af et passende Lokale for Udsalg af Anstaltens Fabrikata med Dør og Trappe ud til Gaden m. m. Til Udførelse af disse tilligemed flere Forandringer, hvorom forøvrigt henvises til Regjeringens underdanigste Indstilling af 22de Oktober 1878, der ligger til Grund for den Konglige Resolution af 9de November s. A. angaaende Nedlæggelsen af Thronhjems Fæstnings Strafanstalt og Overflyttelsen af denne Anstalts Fangebelæg til Thronhjems Tugthus, blev foruden det for Budgetterminen 1878—79 til Bygningernes Vedligeholdelse bevilgede Beløb 2500 Kroner endvidere tilladt anvendt et Beløb af indtil 2000 Kroner.

K. Indtægter og Udgifter

ved Strafanstalterne i 1878.

A. Indtægter.

	Tilskud af Statskassen.	Indtægter af Arbeids- driften.	Forskjellige Indtægter.	Tilsammen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Bodsfængslet	87253,94	64406,34	¹⁾ 5087,95	156748,23
Akershus Strafarbeidsanstalt	98973,38	115113,66	9874,11	223961,15
Bergenhus Do.	÷ 3745,39	8115,02	1402,47	5772,10
Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt	15982,70	29332,55	800,87	46116,12
Christiania Tugthus	61426,60	216878,41	4915,51	283220,52
Bergens Do.	22618,53	69309,04	1634,71	93562,28
Thronhjems Do.	73449,98	38965,23	²⁾ 1438,82	113854,03
Tilsammen	355959,74	542120,25	25154,44	923234,43

¹⁾ Herunder indbefattet Indtægter af Fængslets Jordvei.

²⁾ Herunder indbefattet Folioenter for 1877 Kr. 129,58.

B. Udgifter.

	Lønninger.	Fangernes Bespising.	Fangernes Beklædning.	Belysning	Brændsel.	Renholdelse.	Sygeudgifter.	Understøttelse til udgaaende Fanger.	Inventarium.	Bygningernes Vedligeholdelse	Skatter og Afgifter.	Skrivematerialier og Protokoller.	Forskjellige Udgifter.	Materialier m. V. til Arbejdsdriften.	Tilsammen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Bodsfængslet	52642,59	23139,96	6281,19	6533,24	7435,86	1788,35	890,28	6023,14	2011,82	4508,93	428,17	333,59	1) 3040,96	2) 41690,15	156748,23
Akershus Strafarbejdsanstalt	67475,01	40384,00	9083,18	3) 5867,11	5679,00	1653,39	4) 1561,41	2854,56	4335,60	3044,80	444,16	333,70	4328,89	5) 76916,34	223961,15
Bergenshus Do.	3818,33	528,78	128,10	186,76	68,21	106,02	109,13	-	13,20	-	25,00	38,67	238,70	511,20	5772,10
Thronbhjems Fæstnings Strafarbejds- anstalt	16979,26	8971,28	1479,33	2033,19	1412,07	886,94	345,51	375,48	322,68	83,07	48,65	87,63	167,40	12923,63	46116,12
Christiania Tugthus	77719,29	38937,20	7226,91	6013,47	13545,32	4174,62	2012,83	4815,45	2553,85	4407,33	5954,78	401,47	3448,95	6) 112009,05	283220,52
Bergens Do.	28478,41	12758,59	3074,55	855,88	1377,56	1027,85	248,75	1377,40	1274,50	2887,73	908,31	190,92	401,23	7) 38700,60	93562,28
Thronbhjems Do.	35906,20	21589,26	4340,77	3086,85	4255,78	2266,73	1411,74	3953,19	903,01	5867,10	1374,47	393,76	628,66	27866,51	113854,03
Tilsammen	283019,09	146309,07	31614,03	24576,50	33773,80	11903,90	6579,65	19404,22	11414,66	20798,96	9183,54	1784,74	12254,79	310617,48	923234,43

1) Herunder indbefattet Udgifterne ved Driften af Aagebergløkken Kr. 1342,05.

2) Herunder indbefattet Udgifterne ved Fællesudsalget i 4de Kvartal 1877 og hele Aaret 1878 Kr. 3728,03; fratrækkes den Del heraf der falder paa 4de Kvartal 1877 Kr. 969,36 bliver Udgiften til Materialier m. V. i 1878 Kr. 40720,79.

3) I Beløbet er indbefattet betalt Gjæld fra 1877 med Kr. 1190,73.

4) I Beløbet er indbefattet betalt Gjæld fra 1877 med Kr. 294,22, derimod ikke Gjæld ved Udgangen af 1878 Kr. 309,90. De virkelige Sygeudgifter blive saaledes Kr. 1577,09

5) Herunder indbefattet Udgifterne ved Fællesudsalget i 1878 Kr. 1839,13.

6) Herunder indbefattet Udgifterne ved Fællesudsalget i 1878 Kr. 2753,67.

7) Herunder indbefattet Værdien af Fabrikata overført fra Bergenshus Strafanstalt Kr. 2705,14.

Tages Hensyn til den i Bestyrernes Indberetninger op- ved Beretningsaarets Begyndelse og Slutning har den vir-
 givne Værdi af vedkommende Beholdninger saavel som Gjæld kelige Udgift paa nedennævnte Konti været følgende:

	Bods- fængslet.	Akershus Strafarbeids- anstalt.	Thron- hjems Fæstnings Strafarbeids- anstalt.	Christiania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thron- hjems Tugthus.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Lønninger	52576,51	67473,01	17321,57	77738,19	28478,41	35906,20
Fangernes Bospisning	23829,32	40513,31	9642,39	39981,86	13073,74	22267,02
Fangernes Beklædning	5592,58	9163,18	1679,07	7263,32	3074,55	4340,77
Belysning	6466,42	4688,18	2030,19	6035,12	848,18	3088,18
Brændsel	7067,63	5002,50	2466,87	15296,20	1454,26	5765,94
Renholdelse	1762,21	1672,68	903,84	4201,59	1016,15	2120,47
Sygeudgifter	890,28	1577,09	345,51	2012,83	248,75	1411,74
Understøttelse til udgaaende Fanger	6023,14	2354,56	632,54	4809,29	1377,40	3958,19
Inventarium	2011,82	4335,60	322,68	2553,85	1274,50	903,01
Bygningernes Vedligeholdelse	4686,38	3044,80	83,07	4323,58	2887,73	5867,10
Skatter og Afgifter	423,17	444,16	48,65	5954,78	903,31	1374,47
Skrivematerialier og Protokoller	379,26	338,60	87,63	401,47	190,92	398,76
Forskjellige Udgifter	3194,76	4328,89	167,40	3448,95	401,23	628,66
Tilsammen	114908,48	145436,56	35731,41	174021,03	55234,13	88030,51

Fordeles disse paa det gennemsnitlige daglige Fangebelæg, vil det sees, at den virkelige Udgift pr. Fange paa hver af de nævnte Konti i Beretningsaaret har udgjort:

	Bods- fængslet.	Akershus Strafarbeids- anstalt.	Thron- hjems Fæstnings Strafarbeids- anstalt.	Christiania Tugthus.	Bergens Tugthus.	Thron- hjems Tugthus.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Lønninger	277,89	224,61	257,84	249,69	307,91	214,37
Fangernes Bospisning	125,95	134,86	143,53	128,42	141,35	132,94
Fangernes Beklædning	29,56	30,50	24,99	23,33	33,24	25,91
Belysning	34,18	15,61	30,22	19,38	9,17	18,44
Brændsel	37,36	16,65	36,72	49,13	15,72	34,42
Renholdelse	9,31	5,57	13,45	13,49	10,99	12,66
Sygeudgifter	4,71	5,25	5,14	6,46	2,69	8,43
Understøttelse til udgaaende Fanger	31,83	9,50	9,42	15,45	14,89	23,63
Inventarium	10,63	14,43	4,80	8,20	13,78	5,39
Bygningernes Vedligeholdelse	24,77	10,14	1,24	13,89	31,22	35,03
Skatter og Afgifter	2,26	1,48	0,73	19,13	9,82	8,21
Skrivematerialier og Protokoller	2,00	1,13	1,30	1,29	2,07	2,38
Forskjellige Udgifter	16,89	14,41	2,49	11,08	4,34	3,75
Tilsammen	607,34	484,14	531,87	558,94	597,19	525,56

Den samlede virkelige Udgift pr. Fange har saaledes været:

	for Aaret.	daglig.
	Kr.	Kr.
ved Bodsfængslet	607,34	1,66
- Akershus Strafarbeidsanstalt	484,14	1,33
- Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt	531,87	1,46
- Christiania Tugthus	558,94	1,53
- Bergens Do.	597,19	1,64
- Thronhjems Do.	525,56	1,44

I Gjennemsnit for samtlige de nævnte Strafanstalter har den været for Aaret Kr. 543,71 og daglig Kr. 1,49.

Hvor stor Del af den nævnte samlede Udgift er dækket

ved Udbytte af Arbejdsdriften og ved forskellige Indtægter og hvor stor Del ved Tilskud af Statskassen vil sees af følgende Opgave:

	for Aaret pr. Fange			daglig pr. Fange		
	ved Udbytte af Arbejdsdriften.	ved forskellige Indtægter.	ved Tilskud af Statskassen.	ved Udbytte af Arbejdsdriften.	ved forskellige Indtægter.	ved Tilskud af Statskassen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
ved Bodsfængslet	157,52	26,89	422,93	0,43	0,07	1,16
- Akershus Strafarbejdsanstalt	196,51	32,87	254,76	0,54	0,09	0,70
- Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt	261,35	11,92	258,60	0,72	0,03	0,71
- Christiania Tugthus	295,63	15,79	247,52	0,81	0,04	0,68
- Bergens Do.	414,69	17,67	164,83	1,14	0,05	0,45
- Thronhjems Do.	124,30	8,59	392,67	0,34	0,02	1,08

Med Hensyn til Anstaltens Regnskabsvæsen bemærkes, at i Beretningsaaret er ved Akershus Strafanstalt bortfaldt de paa Grund af en foreskrevet Slidningstermin hidtil førte Terminister over Fangernes Beklædningsgjenstande, idet der ved denne Anstalt er truffen den samme Ordning, som er gjældende ved de øvrige Anstalter, nemlig at Fangerne skulle benytte deres Beklædningsgjenstande, i saa lang Tid, som de findes tjenlige til Brug. Derimod er samtidig hermed afgivet bestemte Regler for Fremgangsmaaden og Regnskabsførselen med Hensyn til Kassation saavel af Beklædningsgjenstande og andre Inventariesager som af Arbejdsredskaber m. v.

Endvidere er ved Bergens og Thronhjems Tugthuse indført en Simplificering af Regnskabsvæsenet forsaavidt angaar Bogførselen af de fra Arbejdsdriften modtagne Fabrikata og Salget af disse.

I denne Forbindelse kan ogsaa nævnes, at der i Beretningsaaret er udfærdiget en Instrux for Regnskabsførselen ved Thronhjems Tugthus.

L. Fængselselskaber.

De i forrige Beretning omhandlede Selskaber, nemlig „Foreningen til Forsorg for de fra Christiania Strafarbejdsanstalter løsladte Forbrydere“ og „Bergens Fængselselskab“ have fortsat deres Virksomhed i Beretningsaaret. I dette er derhos under 4de Marts 1878 oprettet et Fængselselskab i Thronhjem i Øiemed at lette de fra Thronhjems Strafarbejdsanstalter og Byens samt Søndre Thronhjems Amts Distriktsfængsler Løsladte Gjenoptagelse i Samfundet og saavidt muligt at forebygge deres Tilbagefald paa Forbryderbanen. Med Hjemmel af høieste Resolution af 24de Juli 1858 er af Departementet under 7de Mai 1878 bleven stillet til dette Selskabs Disposition et Beløb af 8 Kroner

for hver Fange, der løslades fra Strafarbejdsanstalterne i Thronhjem.

Overensstemmende med Kongelig naadigst Proposition bevilgedes af Stortinget i 1878 for Buggetterminen fra 1ste Juli 1878 til 30te Juni 1879 som Bidrag til Foreninger for Understøttelse af løsladte Strafarbejdsfanger, at fordele efter nærmere Bestemmelse af Justitsdepartementet, Kr. 2400,00 hvilket Beløb derefter af Departementet fordeltes saaledes:

Til „Foreningen til Forsorg for de fra Christiania Strafarbejdsanstalter løsladte Forbrydere“	Kr. 1600,00
„ Bergens Fængselselskab	„ 300,00
„ Thronhjems Do.	„ 500,00

Tilsammen Kr. 2400,00

Saavel om Christianiaforeningens som Bergens Fængselselskabs Virksomhed i Beretningsaaret er afgivet og offentliggjort Beretninger, der vise, at Selskaberne omfattes med Interesse og at der tør haabes god Frugt af deres Virken. Af den Beretningen om Christianiaforeningen vedføjede Regnskabs ekstrakt sees, at Foreningen i Beretningsaaret har haft en Indtægt af Kr. 5028,10 (deri indbefattet Bidrag af Statskassen med Kr. 800,00 for 1ste Halvaar af Budgetterminen 1878—1879), at der er ydet Understøttelse til Løsladte med Kr. 3705,99 og at Beholdningen den 31te December 1878 udgjorde Kr. 1386,59.

Af Beretningen vedkommende Bergens Fængselselskab erfares, at Medlemmernes Antal ved Beretningsaarets Udgang var 430, at der i Aarets Løb er anvendt til Understøttelse (dog heri iberegnet Løn til Selskabets Bud og Portoudgifter) Kr. 803,51 og at Beholdningen ved Aarets Udgang udgjorde Kr. 1950,97.

Thronhjems Fængselselskab traadte først i Virksomhed den 1ste Juli 1878. Beretningen for dette Selskab vil derfor komme til at omfatte Tiden fra 1ste Juli til 30te Juni hvert Aar.

Endelig skal Departementet, hvorvel nærværende Beretning alene omfatter Rigets Strafarbejdsanstalter og ikke tillige sammes Distriktsfængsler, i Forbindelse med Foranstaaende tillade sig at meddele, at foruden de i Beretningen for 1877 omhandlede i Christiania, Drammen, Christianssund og Arendal stiftede Fængselsselskaber, hvis For-

maal er at tage sig af Straffældte, der løslades fra de i bemeldte Byer værende Distriktsfængsler, er i Beretningsaaret oprettet lignende Fængselsselskaber i Fredrikshald og Laurvig for at tage sig af Straffældte, der løslades fra Distriktsfængslerne sammesteds.

Indhold.

Den Kongelige Norske Regjerings underdanigste Indstilling af 6te August 1880 indeholdende:

A. Almindelige Bemærkninger	Pag. 3
B. Strafanstaltfunktionærene	— 4
C. Fangeantallet tilligemed statistiske Oplysninger vedkommende samme	— 6
D. Disciplinen	— 15
E. Sjølepleien og Undervisningen	— 18
F. Sundhedstilstanden	— 27
G. Arbejdsvirksomheden	— 34
H. Forpleiningen	— 38
I. Bygningerne	— 40
K. Indtægter og Udgifter	— 41
L. Fængselselskaber	— 44

Statistiske Tabeller.

Tabel I. Opgave, der viser Tilgang og Afgang i Rigets Strafarbejdsanstalter i 1878	Pag. III
— II. Opgave, der viser for hvilke Forbrydelser de Personer, der i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter, ere straffældte	— IV—V
— III. Opgave, der viser Længden af den Straffetid, som de Personer, der i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter, ere tilfundne	— VI—VII
— IV. Opgave, der viser de Personers Alder, der i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter	— VI—VII
— V. Opgave, der viser, hvormange af de Personer, der i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter, vare Nordmænd, Finner, Lapper, Svensker og af andre fremmede Nationaliteter	— VIII—IX
— VI. Opgave, der viser de Personers ægte-kabelige Stilling, som i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter	— VIII—IX
— VII. Opgave, der viser de Personers tidligere Livsstilling, som i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter	— X—XI
— VIII. Opgave, der viser, hvormange af de Personer, der i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter ikke tidligere have været straffede, og hvormange tidligere have været straffede med Fængsel eller anden Straf end Strafarbejde eller med Strafarbejde	— X—XI

Table des matières.

Rapport du Gouvernement Norvégien à Sa Majesté le Roi en date du 6 Aout 1880 sur les établissements pénitentiaires pour les condamnés à la peine de travaux forcés, contenant:

A. Remarques générales	page 3
B. Les fonctionnaires	— 4
C. Nombre des prisonniers avec des renseignements statistiques	— 6
D. Régime disciplinaire	— 15
E. Religion et instruction	— 18
F. Etat sanitaire	— 27
G. Occupations des prisonniers	— 34
H. Nourriture	— 38
I. Les maisons	— 40
K. Recettes et frais	— 41
L. Sociétés de patronage pour les libérés	— 44

Tableaux statistiques.

Tableau I. Nombre des prisonniers au 1 Janvier 1878 et des entrés et des sortis pendant l'année	page III
— II. Nature des crimes commis	— IV—V
— III. Durée des peines prononcées par les tribunaux	— VI—VII
— IV. Age des prisonniers	— VI—VII
— V. Nombre des Norvégiens, des Finnois, des Lapons, des Suédois et celui des individus d'autres nationalités, qui ont été détenus pendant l'année	— VIII—IX
— VI. Etat conjugal des prisonniers	— VIII—IX
— VII. Profession antérieure des prisonniers	— X—XI
— VIII. Etat des prisonniers classés d'après la nature et le nombre des condamnations antérieures	— X—XI

Tabel IX.	Opgave, der viser, hvormange af de Personer, der i Aaret 1878 have hendsiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter, have været ægte fødte og hvormange uægte fødte	Pag. XII—XIII
— X.	Opgave, der viser, hvor de Personer, der i Aaret 1878 have hendsiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter, vare hjemmehørende	— XII—XIII
— XI.	Opgave, der viser, hvormange af de fra Strafarbejdsanstalterne i 1875 løsladte Fanger ere tilbagefaldne inden Udgangen af 1878, samt hvormange af disse vare domfældte for Tyveri og hvormange for anden Forbrydelse	— XIV
— XII.	Opgave der viser Antallet og Arten af de i Aaret 1878 inden Rigets Strafarbejdsanstalter begaaede Disciplinærforseelser	— XV
— XIII.	Opgave der viser Antallet og Arten af de i Aaret 1878 inden Rigets Strafarbejdsanstalter for begaaede Disciplinærforseelser anvendte Revselsler	— XVI
— XIV.	Opgave over Fanger, der i Rigets Strafarbejdsanstalter ere behandlede for betydeligere Sygdomme i Aaret 1878	— XVII

Tableau IX.	Naissance des prisonniers (nombre des légitimes et des naturels)	page XII—XIII
— X.	Domicile des prisonniers	— XII—XIII
— XI.	Nombre des prisonniers mis en liberté en 1875 et condamnés en récidive avant l'expiration de 1878, nombre des dits prisonniers qui ont été condamnés pour vol ou pour d'autres crimes	— XIV
— XII.	Nombre et espèce des délits disciplinaires commis en 1878	— XV
— XIII.	Nombre et espèce des corrections dictées pour les délits disciplinaires commis en 1878	— XVI
— XIV.	Nombre des prisonniers traités pour des maladies graves en 1878.	— XVII

T a b e l l e r .

Tabel I. Opgave, der viser Tilgang og Afgang i Rigets Strafarbejdsanstalter i 1878.

	Fangetal ved Begyndelsen af Aaret 1878.			Tilgang.									Afgang.									Fangetal ved Udgangen af Aaret 1878.						
				Indsatte efter Dom.		Fra andre Strafarbejdsanstalter.		Paagrebne.		Tilsammen.			Efter endt Straffetid.		Benaadede.		Til andre Strafarbejdsanstalter.		Undvegne.		Døde.				Tilsammen.			
	Mp.	Kp.	Ialt.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Ialt.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Ialt.	Mp.	Kp.	Ialt.		
Bodsfængslet	194	-	194	179	-	21	-	-	-	200	-	200	189	-	4	-	4	-	-	-	1	-	198	-	198	196	-	196
Akershus Strafarbejdsanstalt	304	-	304	42	-	4	-	1	-	47	-	47	47	-	4	-	2	-	1	-	4	-	58	-	58	293	-	293
Bergenshus Do.	53	-	53	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53	-	-	-	-	-	-	53	-	53	-	-	-
Thronhjems Fæstnings Do.	66	-	66	15	-	-	-	-	-	15	-	15	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	-	15	66	-	66
Christiania Tugthus	113	206	319	69	75	2	-	-	-	71	75	146	78	76	2	9	7	-	-	-	-	87	85	172	97	196	293	
Bergens Do.	42	-	42	49	-	53	-	-	-	102	-	102	39	-	1	-	8	-	-	-	2	-	50	-	50	94	-	94
Thronhjems Do.	83	81	164	96	24	-	-	1	-	97	24	121	66	38	1	2	6	-	-	-	3	1	76	41	117	104	64	168
Tilsammen	855	287	1142	450	99	80	-	2	-	532	99	631	434	114	12	11	80	-	1	-	10	1	537	126	663	850	260	1110

B. No. 3.

Tabel II. Opgave, der viser, for hvilke Forbrydelser de Personer, der i

Forbrydelser.	A. Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.																
	Bodsfængslet.		Akershus Strafarbejdsanstalt.		Bergenhus Strafarbejdsanstalt.		Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.		
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Ialt.
Forbrydelse med Hensyn til Religion eller Sædelighed	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Forbrydelse mod den offentlige Myndighed	3	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	6	-	6
Eftergjørelse eller Forfalskning af offentlige Dokumenter, Mynter, Pengesedler m. V.	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	5	-	5	
Mened	1	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	6	
Mord	-	-	11	-	2	-	6	-	10	-	-	1	2	20	12	32	
Drab	7	-	12	-	-	-	6	-	2	1	1	-	-	28	1	29	
Fostermord, Barnefødsel i Dølgemaal, Fosterfordrivelse samt Delagtighed deri	-	-	-	-	-	-	-	-	96	-	-	-	52	-	148	148	
Fornærmelse paa Legeme eller Helbred	12	-	3	-	-	-	-	-	2	1	1	-	2	20	1	21	
Krænkelser af Andres Frihed	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ærekrænkelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Løvsagtighedsforseelser	Voldtægt	2	-	3	-	-	3	-	-	-	1	-	1	10	-	10	
	Blodskam	-	-	5	-	-	9	-	1	2	-	3	6	19	7	26	
	Omgjængelse mod Naturen	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2	-	4	-	4	
	Hor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Leiermaalsforseelse	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	-	1	8	1	17	18
	Ulovligt Samlevnet	1	-	-	-	-	-	-	4	2	-	-	4	-	9	2	11
	Forførelse og Rufferi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	2
Andre Løvsagtighedsforseelser	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	2	
Tyveri og Tyvsmedvideri	119	-	240	-	41	-	41	-	90	81	34	-	58	11	623	92	715
Røveri	11	-	6	-	1	-	1	-	-	-	-	2	-	21	-	21	
Ulovlig Omgang med Hittegods	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	
Bedrageri og anden Svig	7	-	2	-	-	-	-	-	2	-	2	-	2	15	-	15	
Falsk	18	-	2	-	1	-	-	-	5	1	1	-	3	2	30	3	33
Urigtig Forklaring for Retten	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Ulovlig Brug af hvad Andre eie eller besidde	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	1	
Mordbrand	2	-	12	-	2	-	-	-	3	-	-	-	-	16	3	19	
Anden Ildspaesættelse	3	-	6	-	1	-	-	-	1	1	-	-	1	12	1	13	
Beskadigelse af Eiendom eller Gods	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Forbrydelse i Embedsførelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Forbrydelse i Ombud eller Bestilling	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Forbrydelse mod Søfartsloven	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4	
Andre Forbrydelser	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tilsammen	194	-	304	-	53	-	66	-	113	206	42	-	83	81	855	287	1142

B. No. 3.

V

Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter, ere straffældte.

B. Indsatte efter Dom i Aarets Løb.																				
Bodsfængslet.		Akershus Strafarbejdsanstalt.		Bergenhus Strafarbejdsanstalt.		Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.			I Alt.			
Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Ialt.	Mp.	Kp.	Tils.	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	8	-	8	
2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	5	10	-	10	
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	7	-	7	
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	2	21	13	34	
2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4	32	1	33	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	-	-	-	3	-	23	23	-	171	171	
7	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	1	-	10	1	11	30	2	32	
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	-	5	-	5	15	-	15	
-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	2	-	2	2	5	3	8	24	10	34	
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	6	-	7	-	7	11	-	11	
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	1	-	-	8	1	17	18	2	34	36	
-	-	1	-	-	-	-	-	4	9	3	-	1	-	9	9	18	18	11	29	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	
-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	2	1	4	5	3	4	7	
144	-	27	-	-	-	11	-	50	33	35	-	69	7	336	40	376	959	132	1091	
2	-	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	5	-	5	26	-	26	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	
5	-	-	-	-	-	2	-	5	-	3	-	2	1	17	1	18	32	1	33	
14	-	-	-	-	-	-	-	4	-	5	-	13	-	36	-	36	66	3	69	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	
-	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4	20	3	23	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	1	13	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
179	-	42	-	-	-	15	-	69	75	49	-	97	24	451	99	550	1306	386	1692	

B. No. 3.

Tabel III. Opgave, der viser Længden af den Straffetid, som de Personer,

Straffetid.	A. Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.																
	Bodsfængslet.		Akershus Straf- arbejdsanstalt.		Bergenhus Straf- arbejdsanstalt.		Throndhjems Fæstnings Straf- arbejdsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Throndhjems Tugthus.		Tilsammen.		
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Ialt.
Strafarbejde paa Livstid	-	-	16	-	3	-	8	-	-	8	-	-	-	2	27	10	37
— over 15 Aar	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	9	-	9
— — 12—15 —	-	-	5	-	2	-	4	-	-	2	-	-	-	11	3	14	
— — 9—12 —	2	-	28	-	5	-	7	-	-	32	-	-	-	42	50	92	
— — 6—9 —	3	-	65	-	11	-	10	-	-	40	-	-	-	89	62	151	
— — 5—6 —	7	-	38	-	7	-	3	-	2	6	-	-	3	60	8	68	
— — 4—5 —	18	-	55	-	9	-	7	-	-	19	-	-	1	90	20	110	
— — 3—4 —	38	-	73	-	11	-	21	-	5	41	3	-	7	158	51	209	
— — 2—3 —	33	-	9	-	4	-	4	-	36	10	12	-	17	115	14	129	
— — 1—2 —	50	-	5	-	1	-	2	-	36	21	13	-	54	161	24	185	
— fra 6 Mdr.—1 Aar	43	-	2	-	-	-	-	-	34	26	14	-	-	93	44	137	
— under 6 Mdr.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	
Tilsammen	194	-	304	-	53	-	66	-	113	206	42	-	83	81	855	287	1142

Tabel IV. Opgave, der viser de Personers Alder, der i

Alder.	A. Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.																
	Bodsfængslet.		Akershus Straf- arbejdsanstalt.		Bergenhus Straf- arbejdsanstalt.		Throndhjems Fæstnings Straf- arbejdsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Throndhjems Tugthus.		Tilsammen.		
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Ialt.
10—15 Aar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15—18 —	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	2	1	3
18—20 —	7	-	1	-	-	-	-	-	4	2	1	-	-	13	2	15	
20—25 —	67	-	8	-	2	-	2	-	-	23	4	-	7	90	36	126	
25—30 —	73	-	27	-	5	-	4	-	7	55	10	-	16	142	76	218	
30—40 —	34	-	81	-	14	-	14	-	40	64	15	-	27	225	95	320	
40—50 —	13	-	66	-	9	-	22	-	38	38	8	-	19	175	51	226	
50—60 —	-	-	74	-	11	-	16	-	12	19	3	-	8	124	21	145	
60—70 —	-	-	44	-	8	-	7	-	9	3	1	-	4	73	4	77	
over 70 —	-	-	3	-	4	-	1	-	2	1	-	-	1	11	1	12	
Tilsammen	194	-	304	-	53	-	66	-	113	206	42	-	83	81	855	287	1142

B. No. 3.

VII

der i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter, ere tilfundne.

B. Indsatte efter Dom i Aarets Løb.																		I Alt.		
Bodsfængslet.		Akershus Strafarbejdsanstalt.		Bergenhus Strafarbejdsanstalt.		Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.						
Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Ialt.	Mp.	Kp.	Tils.			
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	2	28	11	39	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	-	9	
-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	13	3	16	
-	-	6	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	7	1	8	49	51	100	
-	-	13	-	-	-	-	-	-	7	3	-	-	2	16	9	25	105	71	176	
1	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	6	-	6	66	8	74	
4	-	3	-	-	-	3	-	1	5	3	-	1	-	15	5	20	105	25	130	
7	-	10	-	-	-	4	-	-	12	4	-	-	-	25	12	37	183	63	246	
16	-	2	-	-	-	3	-	13	2	3	-	7	1	44	3	47	159	17	176	
46	-	-	-	-	-	1	-	12	11	9	-	-	2	68	13	81	229	37	266	
105	-	3	-	-	-	2	-	43	38	26	-	87	17	266	55	321	359	99	458	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	1	1	2	
179	-	42	-	-	-	15	-	69	75	49	-	97	24	451	99	550	1306	386	1692	

Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter.

B. Indsatte efter Dom i Aarets Løb.																		I Alt.		
Bodsfængslet.		Akershus Strafarbejdsanstalt.		Bergenhus Strafarbejdsanstalt.		Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.						
Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Ialt.	Mp.	Kp.	Tils.			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	1	-	-	-	4	1	5	6	2	8	
24	-	1	-	-	-	-	-	2	1	-	-	9	2	36	3	39	49	5	54	
71	-	3	-	-	-	-	-	3	18	1	-	23	5	101	23	124	191	59	250	
62	-	1	-	-	-	1	-	2	15	3	-	17	3	86	18	104	228	94	322	
18	-	10	-	-	-	4	-	24	20	24	-	15	8	95	28	123	320	123	443	
4	-	16	-	-	-	3	-	18	15	11	-	17	5	69	20	89	244	71	315	
-	-	6	-	-	-	6	-	10	2	5	-	13	1	40	3	43	164	24	188	
-	-	5	-	-	-	1	-	7	3	4	-	3	-	20	3	23	93	7	100	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	1	12	
179	-	42	-	-	-	15	-	69	75	49	-	97	24	451	99	550	1306	386	1692	

B. No. 3.

Tabel V. Opgave, der viser, hvormange af de Personer, der i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets

Nationalitet.	A. Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.																
	Bodsfængslet.		Akershus Strafarbejdsanstalt.		Bergenhus Strafarbejdsanstalt.		Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.		
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Ialt.
Norske	189	-	282	-	52	-	60	-	101	201	35	-	63	74	782	275	1051
Finner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1	6	1	7
Lapper	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	12	6	13	6	19
Svensker	4	-	21	-	1	-	3	-	12	5	7	-	1	-	49	5	54
Andre Nationaliteter	1	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	1	-	5	-	5
Tilsammen	194	-	304	-	53	-	66	-	113	206	42	-	83	81	855	287	1142

Tabel VI. Opgave, der viser de Personers ægteskabelige Stilling,

Den ægteskabelige Stilling.	A. Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.																
	Bodsfængslet.		Akershus Strafarbejdsanstalt.		Bergenhus Strafarbejdsanstalt.		Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.		
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Ialt.
Ugifte	154	-	210	-	38	-	43	-	53	163	31	-	47	73	576	236	812
Giftede som have Børn	33	-	54	-	8	-	14	-	40	19	7	-	25	3	181	22	203
Giftede uden Børn	6	-	16	-	3	-	3	-	3	5	2	-	8	1	41	6	47
Enkemænd og Enker som have Børn	1	-	18	-	4	-	6	-	15	16	2	-	2	2	48	18	66
Enkemænd og Enker uden Børn	-	-	6	-	-	-	-	-	2	3	-	-	1	2	9	5	14
Tilsammen	194	-	304	-	53	-	66	-	113	206	42	-	83	81	855	287	1142

Strafarbeidsanstalter, vare Norske, Finner, Lapper, Svensker og af andre fremmede Nationaliteter.

B. Indsatte efter Dom i Aarets Løb.																			
Bodsfængslet.		Akershus Straf- arbeidsanstalt.		Bergenhus Straf- arbeidsanstalt.		Throndhjems Fæstnings Straf- arbeidsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Throndhjems Tugthus.		Tilsammen.			I Alt.		
Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Ialt.	Mp.	Kp.	Tils.
170	-	37	-	-	-	14	-	60	74	46	-	80	22	407	96	503	1189	371	1560
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	2	8	1	9
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	10	2	11	2	13	24	8	32
6	-	4	-	-	-	-	-	9	1	2	-	5	-	26	1	27	75	6	81
3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	5	-	5	10	-	10
179	-	42	-	-	-	15	-	69	75	49	-	97	24	451	99	550	1306	386	1692

som i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter.

B. Indsatte efter Dom i Aarets Løb.																			
Bodsfængslet.		Akershus Straf- arbeidsanstalt.		Bergenhus Straf- arbeidsanstalt.		Throndhjems Fæstnings Straf- arbeidsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Throndhjems Tugthus.		Tilsammen.			I Alt.		
Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Ialt.	Mp.	Kp.	Tils.
147	-	29	-	-	-	10	-	38	52	24	-	61	20	309	72	381	885	308	1193
29	-	9	-	-	-	2	-	25	16	19	-	19	1	103	17	120	284	39	323
3	-	1	-	-	-	-	-	1	2	2	-	4	1	11	3	14	52	9	61
-	-	3	-	-	-	3	-	4	4	4	-	11	2	25	6	31	73	24	97
-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2	-	3	1	4	12	6	18
179	-	42	-	-	-	15	-	69	75	49	-	97	24	451	99	550	1306	386	1692

B. No. 3.

Tabel VII. Opgave, der viser de Personers tidligere Livsstilling,

Den tidligere Livsstilling.	A. Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.																
	Bodsfængslet.		Akershus Straff- arbejdsanstalt.		Bergenhus Straff- arbejdsanstalt.		Thronhjems Fæstnings Straff- arbejdsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.		
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Ialt.
Embedsmænd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ombuds- og Bestillingsmænd	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2	1	3
Handelsmænd og Fabrikanter	8	-	2	-	2	-	-	-	2	2	2	-	1	-	17	2	19
Haandværkere	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	3	-	3
Gaardbrugere og Føderaadfolk	3	-	3	-	6	-	4	-	-	10	1	-	5	6	22	16	38
Handelsbetjente og Kontorister	4	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	7	-	7
Haandværksarbejdere og Læredrenge	49	-	91	-	12	-	13	-	31	14	2	-	14	3	212	17	229
Tjenestetyende	5	-	-	-	-	-	4	-	1	89	2	-	1	57	13	146	159
Fabrik- og Værksarbejdere	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	2	-	-	-	2	7	9
Husmænd og Inderster	1	-	-	-	4	-	9	-	3	6	1	-	4	1	22	7	29
Fiskere	1	-	-	-	2	-	2	-	-	-	2	-	10	-	17	-	17
Søfarende	15	-	11	-	10	-	4	-	10	2	3	-	5	-	58	2	60
Dagarbejdere	100	-	179	-	12	-	23	-	53	68	24	-	26	4	427	72	499
Løsgjængere og Omstreifere	2	-	14	-	3	-	-	-	2	2	3	-	1	2	25	4	29
Betlere og Fattiglemmer	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	-	3
Personer i andre Stillinger	5	-	1	-	1	-	2	-	1	1	-	-	12	6	22	7	29
Ei opgivet	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	-	-	2	2	3	6	9
Tilsammen	194	-	304	-	53	-	66	-	113	206	42	-	83	81	855	287	1142

Tabel VIII. Opgave, der viser, hvormange af de Personer, der i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets med Fængsel eller anden Straf end

	A. Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.																
	Bodsfængslet.		Akershus Straff- arbejdsanstalt.		Bergenhus Straff- arbejdsanstalt.		Thronhjems Fæstnings Straff- arbejdsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.		
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Ialt.
Ikke tidligere straffet	62	-	27	-	6	-	19	-	8	114	7	-	25	53	154	167	321
Straffet med Fængsel eller anden Straf end Strafarbejde	43	-	9	-	2	-	4	-	26	19	6	-	16	14	106	33	139
Straffet med Strafarbejde	89	-	268	-	45	-	43	-	79	73	29	-	42	14	595	87	682
Tilsammen	194	-	304	-	53	-	66	-	113	206	42	-	83	81	855	287	1142

som i Aaret 1878 have hensiddet i Rigets Strafarbeidsanstalter.

B. Indsatte efter Dom i Aarets Løb.																		I Alt.		
Bodsfængslet.		Akershus Straf- arbeidsanstalt.		Bergenhus Straf- arbeidsanstalt.		Thronhjems Fæstnings Straf- arbeidsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.			I Alt.			
Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Ialt.	Mp.	Kp.	Tils.	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3		
9	-	-	-	-	-	-	-	1	4	2	-	1	-	13	4	17	30	6	36	
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	5	-	5	8	-	8	
2	-	1	-	-	-	1	-	4	4	4	-	5	1	17	5	22	39	21	60	
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	9	-	9	
42	-	14	-	-	-	4	-	20	7	8	-	14	2	102	9	111	314	26	340	
13	-	-	-	-	-	-	-	2	25	-	-	9	10	24	35	59	37	181	218	
1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	2	3	8	11	
1	-	1	-	-	-	-	-	1	3	3	-	4	1	10	4	14	32	11	43	
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	23	-	25	-	25	42	-	42	
8	-	2	-	-	-	-	-	8	1	7	-	13	-	38	1	39	96	3	99	
82	-	23	-	-	-	9	-	29	23	19	-	22	7	184	30	214	611	102	713	
10	-	1	-	-	-	-	-	3	6	2	-	1	1	17	7	24	42	11	53	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	3	1	4	
4	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	3	1	11	1	12	33	8	41	
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	2	1	3	5	7	12	
179	-	42	-	-	-	15	-	69	75	49	-	97	24	451	99	550	1306	386	1692	

Strafarbeidsanstalter ikke tidligere have været straffede, og hvormange tidligere have været straffede Strafarbeide eller med Strafarbeide.

B. Indsatte efter Dom i Aarets Løb.																		I Alt.		
Bodsfængslet.		Akershus Straf- arbeidsanstalt.		Bergenhus Straf- arbeidsanstalt.		Thronhjems Fæstnings Straf- arbeidsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.			I Alt.			
Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Ialt.	Mp.	Kp.	Tils.	
54	-	8	-	-	-	2	-	12	26	13	-	36	5	125	31	156	279	198	477	
72	-	1	-	-	-	-	-	20	29	9	-	33	13	135	42	177	241	75	316	
53	-	33	-	-	-	13	-	37	20	27	-	28	6	191	26	217	786	113	899	
179	-	42	-	-	-	15	-	69	75	49	-	97	24	451	99	550	1306	386	1692	

Tabel IX. Opgave, der viser, hvormange af de Personer, der i Aaret 1878 have hensiddet

	A. Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.													Tilsammen.			
	Bodsfængslet.		Akershus Straf- arbejdsanstalt.		Bergenhus Straf- arbejdsanstalt.		Thronhjems Fængsnings Straf- arbejdsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.				
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Ialt.
Ægte fødte	178	-	280	-	51	-	54	-	96	176	38	-	75	66	772	242	1014
Uægte fødte	16	-	22	-	2	-	11	-	14	28	4	-	6	14	75	42	117
Ikke oplyst	-	-	2	-	-	-	1	-	3	2	-	-	2	1	8	3	11
Tilsammen	194	-	304	-	53	-	66	-	113	206	42	-	83	81	855	287	1142

Tabel X. Opgave, der viser, hvor de Personer, der i Aaret 1878

		A. Hensiddende ved Begyndelsen af Aaret.													Tilsammen				
		Bodsfængslet.		Akershus Straf- arbejdsanstalt.		Bergenhus Straf- arbejdsanstalt.		Thronhjems Fængsnings Straf- arbejdsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.					
		Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Ialt.	
Smaalenes Amt	Kjøbstad eller Ladested	12	-	24	-	-	-	1	-	5	5	-	-	-	-	-	42	5	47
	Landdistrikt	20	-	20	-	1	-	-	-	5	14	-	-	-	-	-	46	14	60
Akershus Amt	Kjøbstad eller Ladested	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Landdistrikt	10	-	19	-	2	-	1	-	7	15	1	-	1	-	41	15	56	
Christiania	Kjøbstad eller Ladested	58	-	97	-	1	-	2	-	29	61	-	-	2	-	189	61	250	
	Landdistrikt	2	-	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	3	3	6	
Hedemarkens Amt	Kjøbstad eller Ladested	14	-	13	-	-	-	1	-	6	14	1	-	1	-	36	14	50	
	Landdistrikt	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	4	
Kristians Amt	Kjøbstad eller Ladested	11	-	15	-	-	-	-	-	6	11	1	-	-	2	33	13	46	
	Landdistrikt	1	-	15	-	-	-	-	-	10	5	1	-	1	-	28	5	33	
Buskeruds Amt	Kjøbstad eller Ladested	5	-	15	-	-	-	-	-	5	10	1	-	1	-	27	10	37	
	Landdistrikt	2	-	8	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	11	2	13	
Jarlsberg og Laurviks Amt	Kjøbstad eller Ladested	1	-	6	-	-	-	-	-	1	11	1	-	-	-	9	11	20	
	Landdistrikt	2	-	8	-	-	-	-	-	5	2	-	-	-	-	16	2	18	
Bratsbergs Amt	Kjøbstad eller Ladested	1	-	3	-	1	-	-	-	3	3	-	-	-	-	12	3	15	
	Landdistrikt	4	-	1	-	-	-	-	-	2	2	1	-	-	-	8	2	10	
Nedenæs Amt	Kjøbstad eller Ladested	2	-	9	-	-	-	-	-	3	6	-	-	-	-	14	6	20	
	Landdistrikt	7	-	3	-	1	-	-	-	5	-	-	-	-	-	21	-	21	
Lister og Mandals Amt	Kjøbstad eller Ladested	4	-	7	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	12	3	15	
	Landdistrikt	4	-	2	-	8	-	-	-	2	6	-	-	-	-	16	6	22	
Stavanger Amt	Kjøbstad eller Ladested	2	-	2	-	7	-	-	-	3	9	1	-	-	-	15	9	24	
	Landdistrikt	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Søndre Bergenhus Amt	Kjøbstad eller Ladested	-	-	2	-	-	-	-	-	5	6	-	-	1	14	6	20		
	Landdistrikt	2	-	2	-	11	-	-	-	6	9	-	1	1	25	7	32		
Bergen	Kjøbstad eller Ladested	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Landdistrikt	7	-	2	-	5	-	-	-	5	6	-	-	-	-	20	5	25	
Nordre Bergenhus Amt	Kjøbstad eller Ladested	2	-	1	-	1	-	5	-	1	-	-	3	1	12	2	14		
	Landdistrikt	1	-	-	-	4	-	7	-	1	3	5	-	4	13	22	16	38	
Søndre Thronhjems Amt	Kjøbstad eller Ladested	5	-	4	-	-	-	16	-	1	1	-	-	8	10	34	11	45	
	Landdistrikt	2	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	4	18	10	18	28	
Nordre Thronhjems Amt	Kjøbstad eller Ladested	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	1	5	1	6	
	Landdistrikt	2	-	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-	7	15	17	15	32	
Nordlands Amt	Kjøbstad eller Ladested	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	2	1	3	
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	17	3	22	3	25	
Tromsø Amt	Kjøbstad eller Ladested	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	1	-	4	-	7	-	7	
	Landdistrikt	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	4	8	8	8	16	
Finmarkens Amt	Kjøbstad eller Ladested	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	4	2	6	
	Landdistrikt	1	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	14	5	18	5	23	
Tilsammen	Kjøbstad eller Ladested	103	-	171	-	27	-	28	-	60	94	12	-	26	16	427	110	537	
	Landdistrikt	83	-	117	-	26	-	33	-	41	109	23	-	53	65	376	174	550	
Sverige	-	-	5	-	14	-	-	1	-	12	2	7	-	1	-	40	2	42	
Andre Lande	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	-	6	-	6	
Ikke oplyst	-	-	2	-	1	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	6	1	7	
I Alt		194	-	304	-	53	-	66	-	113	206	42	-	83	81	855	287	1142	

i Rigets Strafarbejdsanstalter, have været ægte fødte og hvormange uægte fødte.

B. Indsatte efter Dom i Aarets Løb.																	I Alt.		
Bodsfængslet.		Akershus Straf- arbejdsanstalt.		Bergenhus Straf- arbejdsanstalt.		Thronhjems Fæstnings Straf- arbejdsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.			Mp.	Kp.	Tils.
Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Ialt.	Mp.	Kp.	Tils.
159	-	37	-	-	-	14	-	61	69	48	-	32	20	401	89	490	1173	331	1504
20	-	5	-	-	-	1	-	6	6	1	-	15	4	48	10	58	123	52	175
-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	2	-	2	10	3	13
179	-	42	-	-	-	15	-	69	75	49	-	97	24	451	99	550	1306	386	1692

have hensiddet i Rigets Strafarbejdsanstalter, vare hjemmehørende.

B. Indsatte efter Dom i Aarets Løb.																	I Alt.		
Bodsfængslet.		Akershus Straf- arbejdsanstalt.		Bergenhus Straf- arbejdsanstalt.		Thronhjems Fæstnings Straf- arbejdsanstalt.		Christiania Tugthus.		Bergens Tugthus.		Thronhjems Tugthus.		Tilsammen.			Mp.	Kp.	Tils.
Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Ialt.	Mp.	Kp.	Tils.
9	-	4	-	-	-	-	-	3	2	1	-	-	-	17	2	19	59	7	66
4	-	2	-	-	-	-	-	5	4	-	-	-	-	11	4	15	57	18	75
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1
9	-	2	-	-	-	-	-	5	4	-	-	-	-	16	4	20	57	19	76
56	-	13	-	-	-	-	-	17	25	1	-	2	-	89	25	114	278	86	364
1	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	4	-	4	7	3	10
13	-	4	-	-	-	1	-	2	7	-	-	-	-	20	7	27	56	21	77
2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	3	1	4	7	1	8
10	-	1	-	-	-	-	-	6	5	-	-	1	-	18	5	23	51	18	69
4	-	-	-	-	-	-	-	2	3	1	-	-	-	7	3	10	35	8	43
9	-	2	-	-	-	-	-	2	4	-	-	-	-	13	4	17	40	14	54
1	-	2	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	6	1	7	17	3	20
2	-	2	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	7	1	8	16	12	28
3	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	5	-	5	21	2	23
3	-	2	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	8	1	9	20	4	24
5	-	1	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	7	3	10	15	5	20
5	-	1	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	11	1	12	25	7	32
4	-	2	-	-	-	-	-	4	-	3	-	-	-	9	-	9	30	-	30
4	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	6	1	7	18	4	22
-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	6	-	-	-	6	2	8	22	8	30
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-	-	6	-	6	21	9	30
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6	-	1	-	13	1	14	27	7	34
11	-	-	-	-	-	2	-	-	5	5	-	1	-	19	5	24	44	12	56
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	3	8	-	1	-	13	3	16	33	8	41
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	4	1	7	1	8	19	3	22
1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	7	4	11	4	15	33	20	53
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	11	4	16	4	20	50	15	65
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	4	4	7	4	11	17	22	39
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-	2	7	1	8
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	3	10	3	13	27	18	45
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	3	1	4
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	3	19	3	22	41	6	47
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	8	-	8	15	-	15
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	2	6	2	8	14	10	24
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	5	3	6	3	9	10	5	15
-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	10	-	-	-	12	30	5	35
98	-	23	-	-	-	7	-	31	42	20	-	34	8	213	50	263	640	160	800
70	-	16	-	-	-	8	-	30	32	26	-	57	16	207	48	255	583	222	805
4	-	2	-	-	-	-	-	7	-	2	-	6	-	21	-	21	61	2	63
4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	6	-	6	12	-	12
3	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	4	1	5	10	2	12
179	-	42	-	-	-	15	-	69	75	49	-	97	24	451	99	550	1306	386	1692

Tabel XI. Opgave, der viser, hvormange af de fra Strafarbejdsanstalterne i 1875 løsladte Fanger ere tilbagefaldne inden Udgangen af 1878, samt hvormange af disse vare domfældte for Tyveri og hvormange for anden Forbrydelse.

	Løsladte i 1875.									Tilbagefaldne inden Udgangen af 1878.																	
	Domfældte for Tyveri.			Domfældte for anden Forbrydelse end Tyveri.			Samlet Antal Løsladte			Domfældte for Tyveri.			Domfældte for anden Forbrydelse.			Samlet Antal Tilbagefaldne.			Procentantal af de for Tyveri domfældte.			Procentantal af de for anden Forbrydelse end Tyveri domfældte.			Samlet Procentantal Tilbagefaldne.		
	Mp.	Kp.	Tils.	Mp.	Kp.	Tils.	Mp.	Kp.	Tils.	Mp.	Kp.	Tils.	Mp.	Kp.	Tils.	Mp.	Kp.	Tils.	% Mp.	% Kp.	% Tils.	% Mp.	% Kp.	% Tils.	% Mp.	% Kp.	% Tils.
Bodsfængslet	104	-	104	41	-	41	145	-	145	39	-	39	3	-	3	42	-	42	37,5	-	37,5	7,3	-	7,3	29,0	-	29,0
Akershus Strafarbejdsanstalt	17	-	17	6	-	6	23	-	23	10	-	10	-	-	-	10	-	10	58,8	-	58,8	-	-	-	43,5	-	43,5
Bergenhus Do.	5	-	5	1	-	1	6	-	6	-	-	-	1	-	1	1	-	1	-	-	-	100,0	-	100,0	16,7	-	16,7
Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt	10	-	10	2	-	2	12	-	12	6	-	6	-	-	-	6	-	6	60,0	-	60,0	-	-	-	50,0	-	50,0
Christiania Tugthus	66	28	94	14	25	39	80	53	133	25	12	37	4	-	4	29	12	41	37,9	42,9	39,4	28,6	-	10,3	36,2	22,6	30,8
Christianssands Do.	32	2	34	5	6	11	37	8	45	12	2	14	1	-	1	13	2	15	37,5	100,0	41,2	20,0	-	9,1	35,1	25,0	33,3
Bergens Do.	48	1	49	6	6	12	54	7	61	21	1	22	3	1	4	24	2	26	43,7	100,0	44,9	50,0	16,7	33,3	44,4	28,6	42,6
Thronhjems Do.	61	8	69	13	21	34	74	29	103	16	2	18	-	2	2	16	4	20	26,2	25,0	26,1	-	9,5	5,9	21,6	13,8	19,4
Tilsammen	343	39	382	88	58	146	431	97	528	129	17	146	12	3	15	141	20	161	37,6	43,6	38,2	13,6	5,0	10,3	32,7	20,6	30,5

Tabel XII. Opgave, der viser Antallet og Arten af de i Aaret 1878 inden Rigets Strafarbejdsanstalter begaaede Disciplinærforseelser.

	Opsætsighed, Ulydighed og upassende Opførsel mod Opsynet.		Undvigelse eller Forsøg derpaa.		Slagsmaal, Klammeri og ufredeligt Forhold til Medfanger.		Uanstændigt Forhold.		Dovenskab og slet Arbejde.		Beskadigelse af Inventarium m. M.		Rapseri og Uredelighed.		Besiddelse af utilladte Gjenstande.		Meddelelser til Medfange eller Forsøg derpaa.		Andre Forseelser.		I Alt.		
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Tils.
Bodsfængslet	12	-	-	-	-	-	8	-	2	-	8	-	-	-	-	22	-	2	-	54	-	54	
Akershus Strafarbejdsanstalt	8	-	1	-	10	-	1	-	-	-	1	-	4	-	5	-	-	3	-	33	-	33	
Bergenshus Do.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt .	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	2	
Christiania Tugthus	10	10	-	-	4	19	8	2	-	15	-	4	2	-	7	18	3	2	3	1	37	71	108
Bergens Do.	7	-	-	-	2	-	3	-	4	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	-	19
Thronhjems Do.	7	29	3	-	1	1	8	-	3	-	-	-	2	-	-	3	5	-	-	-	29	33	62
Tilsammen	45	39	4	-	17	20	28	2	9	15	12	4	8	-	12	21	30	2	9	1	174	104	278

B. No. 3.

Tabel XIII. Opgave, der viser Antallet og Arten af de i Aaret 1878 inden Rigets Strafarbeidsanstalter for begaaede Disciplinærforseelser anvendte Revselsler.

Strafarbeidsanstalterne.	Bodsfængslet, cfr. Lov af 12te Juli 1848 § 7.								Fælles-Strafarbeidsanstalterne cfr. Reglementer af 18de Marts 1876.																
	Indskrænkning af Besøg til det nødvendige Tilsyn af Opsynsbetjenten.		Vand og Brød i ordinær Fangecele.		Vand og Brød i lys Strafcele.		Vand og Brød i dunkel Strafcele.		Berøvelse af Tobak.		Berøvelse af Tillægskost.		Hensættelse i Enrum i lys Celle paa almindelig Fangekost.				Hensættelse i Enrum i lys Celle paa Vand og Brød uden Sysselsættelse.		Hensættelse i Enrum i mørk Celle med Indskrænkning i Kosten til Vand og Brød hveranden Dag.		Tamp, Rotting, Ris.		I Alt.		
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	med Sysselsættelse.		uden Sysselsættelse.		Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Tils.
													Mp.	Kp.	Mp.	Kp.									
Bodsfængslet	6	-	10	-	11	-	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	54	-	54
Akershus Strafarbeidsanstalt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-	-	-	1	-	6	-	15	-	33	-	33
Bergenhus Do.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Thronhjems Fæstnings Strafarbeidsanstalt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	2	-	2
Christiania Tugthus	-	-	-	-	-	-	-	1	-	21	41	2	1	-	1	9	19	-	9	4	-	37	71	108	
Bergens Do.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	5	-	1	-	9	-	-	-	-	-	19	-	19	
Thronhjems Do.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	20	31	-	-	1	1	1	1	1	-	6	-	29	33	62	
Tilsammen	6	-	10	-	11	-	27	-	1	-	56	72	7	1	2	2	21	20	8	9	25	-	174	104	278

Tabel XIV. Opgave over Fanger, der i Rigets Strafarbejdsanstalter ere behandlede for betydeligere Sygdomme i Aaret 1878.

	Samlet Antal Fanger i Aarets Løb.		Tilbageiggende ved Begyndelsen af Aaret.		Tilgang i Aarets Løb.		Samlet Antal af de i Aarets Løb Behandlede.		Afgang.								Tilbageiggende ved Aarets Udgang.		Sygedage.				Syge.				Døde.							
									Helbrejede.		I Bedring.		Uhelbrejede.		Døde.		Det hele Antal.				I Gjennemsnit paa hver Syg.		Procent af det samlede Fangeantal.		Det daglige Gjennemsnitsantal.		Af 100 Fanger syg daglig.		Procent af de Syge.		Procent af det samlede Fangeantal.			
	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.	Mp.	Kp.		
Bodsfængslet	394	-	2	-	15	-	17	-	9	-	2	-	3	-	1	-	15	-	2	-	118	-	6,94	-	4,31	-	0,32	-	0,08	-	5,88	-	0,25	-
Akershus Strafarbejdsanstalt	350	-	7	-	40	-	47	-	32	-	5	-	1	-	4	-	42	-	5	-	2300	-	48,94	-	13,43	-	6,30	-	1,80	-	8,51	-	1,14	-
Bergenhus Strafarbejdsanstalt	53	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Thronhjems Fæstnings Strafarbejdsanstalt .	81	-	2	-	27	-	29	-	28	-	1	-	-	-	-	-	29	-	-	-	536	-	18,48	-	35,80	-	1,47	-	1,81	-	-	-	-	-
Christiania Tugthus . .	184	281	-	3	7	23	7	26	6	20	-	-	-	-	-	6	20	1	6	95	1160	13,57	44,62	3,80	9,25	0,26	3,18	0,14	1,13	-	-	-	-	
Bergens Do.	144	-	1	-	29	-	30	-	18	-	4	-	-	-	2	-	24	-	6	-	1667	-	55,57	-	20,83	-	4,57	-	3,17	-	6,67	-	1,39	-
Thronhjems Do.	180	105	5	4	32	30	37	34	29	31	-	-	1	-	3	1	33	32	4	2	1660	1926	44,86	56,65	20,56	32,38	4,55	5,28	2,53	5,03	8,11	2,94	1,67	0,95

B. No. 3.

Bilag No. 1.

Ved Kongelig Resolution af 9de December 1878 er naadigst afgivet følgende Bestemmelser angaaende Ansættelse og Afskedigelse af Funktionærer ved Rigets Strafarbeidsanstalter m. V.:

A. 1. Bestyrere og Præster blive indtil Videre at ansætte som konstituerede ved Kongelig Resolution.

Herfra undtages dog Bestyreren af Akershus Fæstnings Strafarbeidsanstalt, saalænge denne Anstalt bestyres af en militær Embedsmand.

2. Særskilt for Bestyrere og ligeledes for Præster udfærdiges Instrux gennem Kongelig Resolution.

B. 1. Underinspektører, Læger, Lærere, Regnskabsførere og Forvaltere, Værksmestere og Fabrikmestere, Farvemestere, Maskinmestere, Værksmesterinder og Udsalgsbestyrere blive at beskikke og i Tilfælde af afskedige af Justitsdepartementet.

2. Disse Funktionærers Poster blive at bekendtgjøre ledige paa sædvanlig Maade, og skal der gives vedkommende Anstalts Bestyrer og øvrige Foresatte samt for Læreres Vedkommende tillige Anstaltens Præst Anledning til at afgive sin Erklæring over de indkomne Ansøgninger.

3. Beskikkelsen af bemeldte Funktionærer sker med en gjensidig Opsigelsesfrist af 3 — tre — Maaneder.

I Tilfælde af misligt Forhold skulle de dog strax kunne suspenderes af Anstaltens Bestyrer.

4. De fornødne Instruxer for dem udfærdiges af Justitsdepartementet.

C. 1. Vagtmestere, Opsynsbetjente, Opsynskvinder, Contorbetjente hos Bestyrere, Assistenten hos Regnskabsførere, Assistenten hos Værksmestere og Fabrikmestere samt Betjente ved Bepisingen antages og afskediges af vedkommende Anstalts Bestyrer.

2. De antages med en gjensidig Opsigelsesfrist af 1 — een — Maaned, dog saaledes at Bestyreren skal være berettiget til, om de gjøre sig skyldige i grov Pligtforsømmelse, at afskedige dem strax, samt i Tilfælde af mindre Tjenesteforsømmelser, hvorfor Bestyreren ikke finder Anledning til at afskedige eller opsiges dem, discretionært at ilægge dem en Mulkt fra 1 til 10 Kroner, der indeholdes i deres Aflønning og

tillægges den Forening eller det Selskab, der tager sig af de fra vedkommende Anstalt løsladte Fanger.

3. For disse Betjente udfærdiger Anstaltens Bestyrer med Approbation af dennes lokale Overbestyrelse de fornødne Instruxer, hvori foruden de Pligter, som deres specielle Funktion medfører, tillige bør indskjærpes dem, hvad de i Almindelighed have at iagttage og navnlig i deres Forhold ligeoverfor Fangerne for efter bedste Evne at kunne medvirke til disses Forbedring.

Af enhver Instrux eller Forandring i saadan skal en Afskrift tilstilles Justitsdepartementet.

4. Naar nogen af bemeldte Betjente antages eller afskediges, skal derom ske Indberetning til Justitsdepartementet, ledsaget, hvad antagne Betjente angaar, af Oplysning om deres Kvalifikationer og tidligere Stilling samt, naar en Betjent afskediges, af Oplysning om Grunden dertil.

D. Søndagsskolelærere, Sanglærere og Organister antages af vedkommende Anstalts Bestyrer, efter at Præstens Erklæring er indhentet, med saadan gjensidig Opsigelsesfrist, som Omstændighederne gjør fornøden.

Om deres Antagelse og Afskedigelse gjøres Indberetning til Justitsdepartementet.

E. For at befordre Samarbejde, fremme Kjendskab til Fangerne og bidrage til en heldig Udvikling af Anstaltens forskellige Forhold skulle følgende Funktionærer, nemlig: Bestyrer, Præst, Læge, Underinspektør, Lærer eller Lærere, Regnskabsfører eller Forvalter, hvor saadan haves, samt Værksmester eller Fabrikmester (Værksmesterinder for de kvindelige Straffangers Vedkommende) under Bestyrerens Forsæde samles een Gang ugentlig til Forhandling om Anstaltens vedkommende Anliggender, navnlig om Fangerens Forhold, Flid og Opførsel.

Over det Forhandlede føres af Bestyreren Protokol, der underskrives af de Mødende.

Justitsdepartementet bemyndiges til, efterhaanden som Erfaring vindes, at afgive nærmere Bestemmelse om, hvad der særlig bør være Gjenstand for Overveielse og Forhandling i disse Samlinger.

Bilag No. 2.

Fra Haandværkerforeningerne i de Byer, hvori Rigets Strafanstalter ere beliggende, er Tid efter anden ført Klage dels specielt over, at der i Strafanstalterne, trods Forbudet i § 45 i Lov angaaende Haandværksdriften af 15de Juli 1839, udføres Arbejder efter Bestilling af Private og at Priserne paa Strafanstalternes Fabrikata sættes lavere end de i Almindelighed gjældende Priser paa deslige Gjenstande, dels i Almindelighed over den Konkurrence, som den i Strafanstalterne drevne Haandværksvirksomhed medfører for Haandværkerne.

Foranlediget heraf skulde Departementet meddele Følgende:

§ 45 i Lov angaaende Haandværksdriften af 15de Juli 1839, der ikke er undergaaet nogen Forandring ved Lov af 14de April 1866 om udvidet Adgang til Haandværksdrift i Kjøbstæderne og som saaledes fremdeles indeholder de gjældende Bestemmelser om Strafanstalternes Adgang til Haandværksdrift, er saalydende:

„Under den i Slutningen af § 43 nævnte Indskrænkning maa Haandværksarbejder ogsaa uden Hinder forfærdiges og udsælges af de til Fattigvæsenet hørende Indretninger og de offentlige Strafarbejdsanstalter, forsaavidt til Forfærdigelse ikkun anvendes Indretningens eller Anstaltens egne Materialier og Arbejdet ikke udføres efter Bestilling af Private.“

Det vil saaledes sees, at det ikke er tilladt for Straf-

anstalterne at udføre Haandværksarbejder for Private. Departementet forventer derfor ogsaa at Strafanstalternes Bestyrere ville lade det være sig magtpaaliggende paa enhver Maade at sørge for, at der ikke handles mod denne Bestemmelse.

Angaaende Priserne paa Strafanstaltens Fabrikata formener Departementet, at det Offentliges Tarv ikke mindre end Haandværkernes tilsiger, at Priserne paa disse ikke sættes lavere end de i Almindelighed for deslige Gjenstande gjældende, hvorfor Departementet tør paaregne, at Strafanstalternes Bestyrere i særlig Grad ville have deres Opmærksomhed henvendt paa Prisansættelserne af Anstalternes Fabrikata.

Men naar dette iagttages og de citerede Bestemmelser i Haandværksloven strikte efterkommes, hvilket herved gjen-tagende indskjærpes, finder Departementet iøvrigt, forsaavidt betræffer Spørgsmaalet om Strafanstalternes Konkurrence med Haandværkerne i Almindelighed, at der ikke er tilstrækkelig Grund til at søge begrændset eller indskrænket den Haandværksvirksomhed i Strafanstalterne, som kan udøves i disse med Hjemmel af § 45 i Lov angaaende Haandværksdriften af 15de Juli 1839. Departementet agter derfor heller ikke at træffe nogen dertil sigtende Forføjning.

Det bemærkes, at Bestyrelserne for vedkommende Haandværkerforeninger ere gjorte bekendte med nærværende Cirkulær-Skrivelse.

